

මහ රහතුන් වැඩි මහ ඩයස්

අතහැරීම 7 කොටසින් පසු ලිපි

[2014-03-23 සිට 2014-10-05 තෙක් ලිපි පමණි]

පටුන

- 1.නිමාවක් නැති ලොවක අදට වඩා හොඳ හෙටක් කොයිද?
- 2.ප්‍රඥාවේ ඇසින් අත්දුටු ලොව්තුරා ධර්මයේ ආශ්වර්යය
- 3.අවබෝධය උදෙසා හුස්ම රැල්ල යොදාගන්න(භාවනාව- 1)
- 4.මෙසේ දකින්න! පුද්ගල සංඥාවෙන් මිදෙන්න!(භාවනාව- 2)
- 5.ඔබ දෙපය තබාගෙන සිටින්නේ ඔබේම යැයි සිතූ ශරීර මතම නොවේද?(භාවනාව- 3)
- 6.මරණය එනතුරු නොසිට මරණය දකින්න(භාවනාව- 4)
- 7.විවෘත වූ දහමක කුමන ප්‍රශ්නද? කුමන පිළිතුරුද?(භාවනාව- 5)
- 8.ඔබත් අනෙක් අයත් අතර නැතිනම් වෙනසක් දුකෙන් පිරුණු සසර කතර සදා උරුමයක් (භාවනාව- 6)
- 9.ධර්මය සරල පිළිතුරක් - එහි කොහිද ගැඹුරක්(භාවනාව- අවසන් කොටස)
- 10.සංසාරයේ කීවරක් නම් ඔබ ඔතැනම මිහිදන්ව ඇත්ද?
- 11.ඔබේ අතීත හව ගමනේ කැඩපතක් දෙහිවල ඇත
- 12.අධර්මයේ කාලය අති දීර්ඝයි
- 13.මේ ශාසනයේ අවසාන බැබළීමයි
- 14.මතු සංසාරේ ඔබේ මළකඳන් නුවනින් දැක්කොත් දස්කමකි...
- 15.ඔබේ ඊළඟ ආත්මයේ නිමැවුම්කරු ඔබමය
- 16.කළ්‍යාණ මිත්‍රයකු නොමැතිනම් තනිව සිටීමත් වටීයි
- 17.හොරකම සුළුවෙන් තැකුවට ලෙහෙසිද එය පලදෙන විට
- 18.ලෝකය අසාධාරණයක්මයි ඔබට සාධාරණය ඔබ තුළමයි
- 19.මේ ආත්මයේ පිංකම්වලින් පමණක් යැපෙන්නට හිතන්න එපා
- 20.සිනහවක් දන් දෙන්න බැරි ඔබ සෝවාන් වීමට කලබල නොවන්න
- 21.'ඔබ වහන්සේ රහත් වෙලාද?' කියලා එක් හිඤ්ඤාවක් ඇහුවා...
- 22.අවබෝධය යනු නිහඬතාවක් මිස සටන් පාඨයක් නොවේ
- 23.ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් ලෝකය තිබුණා දෙන්. පිංවත් ඔබ ලෝකය උපේක්ෂාවෙන් පිළිගන්න
- 24.අනිත්‍යයත්, අනභරීමත් යනු අන්තවාදයක් නොවේ
- 25.කෙළෙස්වල ගොරෝසුකම නිසා අපි ධර්මයට වැරදි අර්ථකථන දෙනවා...
- 26.රහතන් වහන්සේ දුවන ලෝකය තුළ නොදුවන වර්තයකි
27. බැඳීමක් නැති ඇසුරක්...

වෙනත් නව ලිපි(දිවයින පුවත්පතෙහි පල නොවූ)

- 01 ආදරයත් විදර්ශනා නුවණින් දකින්න
- 02 සංස්කාරයන්ගේ හපන්කම්
- 03 දුකම සොයා යන දෙමාපියන්
- 04 තෘෂ්ණාව
- 05 රාගය
- 06 සැකය
- 07 ප්‍රභාෂ්වර සිත
- 08 කරගැට බිඳී ගියොත්
- 09 අර්ථවත් ව්‍යායාමය
- 10 උතුම් බිම්කඩ
- 11 කටු අත්තක්

නිමාවක් නැති ලොවක අදට වඩා හොඳ හෙටක් කොයිද?

ලෝකය නොනවතින ගමනක යනවා. ලෝකයාගේ මේ ගමන දැනුමෙන්, හැකියාවෙන්ගෙන්, නවතම සොයාගැනීම් වලින් පරිපූර්ණ එකක්. පසුකරන සෑම කඩ ඉමක්ම අලුත් දෙයක් ලෝකයට ඉදිරිපත් කරනවා. ලෝකයාට ඉදිරිපත් කරන තාක්ෂණයේ ප්‍රගතිය තුළින් ජනතාවට ප්‍රයෝජනයක්, පහසුවක් තාවකාලිකව උදාකරනවා. නමුත් ඒ පහසුව තුළින් ඉතිරිවෙන විවේකය මනුෂ්‍යයා යොමුකරගන්නේ තව තවත් අවිවේකී දිශාවන්ටමයි. තාක්ෂණය මාරයා වශයෙන් හඳුනාගෙන තාක්ෂණය නිසාම ඔබට ලැබෙන කාලයේ ඉතිරිය මාරයාට එරෙහිව තම ධර්ම මාර්ගය ශක්තිමත් කිරීමට යොමුකර ගැනීමට අපි දක්ෂවිය යුතුයි. එක පර්යේෂණාගාරයක මනුෂ්‍යයාගේ ආයුකාලය වැඩිකරගැනීමට ඇත. හැකියාව ඖෂධවලින් සොයනවිට තවත් විද්‍යාගාරයක මස් පිණිස ඇති කරන සතුන් ඉක්මනින් තර කොට මැරීමට අවශ්‍ය ක්‍රමවේදයන් සොයනවා. මේ කිසිවෙක් මනුෂ්‍යයා මරණින් පසු උෞරස්, හරකෙක්, එළුවෙක්, බැටළුවෙක්, කුකුලෙක් වෙන්නේ ඇයිද? කියලා සොයන්නේ නැහැ. මීට වඩා රෝගයක්, මීට වඩා වෛරයක් ලෝකය තුළ තිබෙනවාද. වර්තමාන ලෝකයට දැනුමේ කීර්තිය නිසා ප්‍රඥාව මෝදුවෙන්නේ නැහැ. අලුත් සොයාගැනීම් ඉදිරිපත් කරන මහත්වරුන් ලෝකයාගේ සම්මානයට, ගෞරවයට පාත්‍රවෙනවා. යම් මහත්මයෙක් යම් දෙයක් තම පර්යේෂණ තුළින් සොයාගෙන ඔහුට ඒ සඳහා සම්මාන ගෞරව දක්වන විට තව මහත්මයෙක් එම සොයාගැනීම ඊටත් වඩා ගුණාත්මක තත්වයට උසස්කර ඔහුද සම්මානයට පාත්‍රවෙනවා. සොයාගැනීම් වලින්ද නිමාවක් නොමැති, සොයාගන්නාන්ගෙන්ද නිමාවක් නොමැති ලෝකයක් තුළ අපිත් අදට වඩා හොඳ හෙටක් බලාපොරොත්තුවෙන් මොකක් හෝ දෙයක් සොයනවා. ලෝකයේ කලබලකාරී ස්වභාවය ගැන බැලීමේදී මේ සොයන කිසිවෙකුට තමා සොයන දෙය හමුවී නොමැති බවයි පෙනෙන්නේ. ඒකයි මේ පෙරල පෙරලා තවත් සොයන්නේ. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකය පෙරල පෙරලා සෙවීම වෙනුවට තමාගේ ජීවිතය තුළින්ම ලෝකය දකින හැටි ඉදිරිපත් කළා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකයේ පහළ වීමට පෙරාතුව දඹදිව විමුක්තිය සොයන කණ්ඩායම් 62 ක් සිටියා. මේ අය එසේ මෙසේ අය නොවේ. විශාල ශ්‍රාවක පිරිස් සිව්පසයෙන් සශ්‍රික, රජසිටුවරු ඇසුරු කරපු කණ්ඩායම්. මේ හැම දෙයකින්ම ලෝකයට ප්‍රකාශ කළේ තම ශ්‍රාවකයින්ට ප්‍රකාශකලේ කරන්න බැරිදෙයක්මයි. සමහරු තම ශ්‍රාවකයින් හරකුන් බල්ලන් මෙන් හැසිරීමට උගන්නවා එය ඔවුන් විමුක්ති මාර්ගය ලෙස හැඳින්වූවා. තවත් සමහරු නිර්වස්ත්‍රව ජීවත් වෙමින් ජලයේ

බැස ජීවත් වෙමින් අවිච්ඡේදිතව චලෙමින් සිටිමින් තම විමුක්ති මාර්ගය ලැබෙනා බව විශ්වාස කළා.

තවත් සමහරු දිව්‍යතලයක, බ්‍රහ්ම තලයක සිත පිහිටව්වා. එය විමුක්තිය හැටියට දැක්කා. මේ කිසිම කණ්ඩායමක් සැබෑ අවසානයක් දකින්න පුළුවන් දෙයක් නොවේ ලෝකයට ඉදිරිපත් කළේ. කරල ඉවරයක් කරන්න බැරි දෙයක්මයි. මේවා තුළින් විමුක්තියක් නොවේ දේශනා වුණේ. සිරගතවීමක්. නැවතීමක් නම් නොවේ, ලෝකයාගේ ගමන තවත් විකෘතියක් වීමයි සිද්ධවුණේ.

ආලෝකය නොදැක්ක මිනිස්සු අඳුර වර්ණනා කරන්නේ ගොඩක් ලස්සනට, හැඟීමිබරවයි. මෙවැනි මිනිස්සුන්ගෙන් පිරුණු ලෝකයකම බිහිවූ ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ කරන්න බැරි දේවල්, කරලා ඉවරයක් කරන්න බැරි දේවල්, කරලා වැඩක් නැති දේවල් කරන්නය කියලා කිසිදාක දේශනා කළේ නැහැ. බුදුරජාණන්වහන්සේ පැහැදිලිව දේශනා කරනවා, "මේ ලෝක ධාතුව බොහොම සංකීර්ණයි. ලෝකය සොයන්න යන්න, එය වෙනස් කරන්න යන්න එපා" කියලා. එය නිශ්ඵල ක්‍රියාවක්. ලෝකය කියන්නේ ස්වභාවයෙන්ම වෙනස්වෙන තැනක්. එහි අපට වෙනස් කරන්න දෙයක් නැහැ. මොකද අපිත් වෙනස් වෙනවා. අපි වෙනස්වෙනකොට අපි ගැන සොයන්න කෙනෙක් නැහැ. අපි වෙනස් වෙනවා කියන්නේ අපිත් ජරා, ව්‍යාධි මරණ වලට ලක්වෙනවා. ලෝකය වෙනස් කරන්න යන ගමනේ කොතැනකදී හෝ අපිවත් මරණයට පත්වෙනවා. එහෙම මියගිහිත් අපි අභ්‍යවකාශ ප්‍රේතයින්, විද්‍යාගාර ප්‍රේතයින් වෙලා උපත ලබයි. ඔබෙන් පස්සේ තව මහත්තයෙක් ඔබේ තනතුරට පත්වේවි. ඒත් ප්‍රේතයෙක් වුණ ඔබ අසරණ වෙනවා. ලෝකයත් අපිත් සෑම නිමේෂයක වෙනස් වෙනවා. ලෝක ධාතුව නැමති විෂය ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකගේ සම්මා සම්බුද්ධ ඥාණයට පමණක් විෂයවෙන දෙයක්. ඒ නිසා මුළු ලෝකධාතුවම අමතක කරලා මේ නාම රූප දෙකට ලෝකය ගෙනත් පෙන්නුවා. බැරි දෙයින් වලක්වලා පුළුවන් දෙය දේශණා කළා. ලෝකය කවදාත් තෘෂ්ණාව පස්සේ ලෝකය තුළ දුවනවා. ලෝකයේ අවසානය සොයන්න දිව ගොස් අවසානය තබා ආරම්භයවත් නොදැක සංවේගයට, මරණයට පත්වූ දෙවියන් අතීතයේ සිටියා. මේ කවුරුත් අවසානයේ සැනසුනේ බුදුරජාණන් වහන්සේ සෙවනේමයි. මේ ලොවතුරා අසිරිමත් ධර්මය පිංවත් ඔබට ලෝකය විනිවිද දැකිය හැකි ධර්මයක්. ඒ ලෝකය විනිවිද දකින්නේ විද්‍යාගාර පර්යේෂණාගාර තුළදී නොවූ පංචනීවරණයන් යටපත් නොවූ ඔබගේ ප්‍රභාෂ්වර සිත තුළින්මය.

ප්‍රඥාවේ ඇසින් අත්දූටු ලොවතුරා ධර්මයේ ආශ්වර්යය

මේ ලොවතුරා අසිරිමත් ධර්මය පිංවත් ඔබට ලෝකය විනිවිද දැකිය හැකි ධර්මයක්. එලෙස ලෝකය විනිවිද දකින්නේ විද්‍යාගාර, පර්යේෂණාගාර තුළදී නොව, පංචනීවරණයන් යටපත් වූ ඔබගේ ප්‍රභාෂ්වර සිත තුළින්මය. මස් ඇසෙන් දකිනා ලෝකය මෝහයයි. ප්‍රඥාවේ ඇසින් දකිනා ලෝකය යථාර්ථයයි. ශීලයේත් සමාධියේත් ඵලයෙන් උපදින ප්‍රඥාවේ ඇස, මංමුලා වූ ලෝකයෙන් ඔබ්බට හව නිරෝධය දෙසට පාර පෙන්වන ආලෝකයයි.

හික්ෂුව සමාධියෙන් පසුවන විට අරමුණු නොකරම ඒ ආලෝකය ඔස්සේ අපූරු දර්ශනයක් දර්ශනය විය. එය පිටසක්වල ජීවීන් පිරිසකගේ කියලයි හික්ෂුව අනුමාන කරන්නේ. ඒ කියන්නේ එය පිටසක්වල දර්ශනයක්. හික්ෂුවට දර්ශනය වන තැන බොහෝම ආලෝකවත් ස්ථානයක්. අක්කර දහයක පමණ භූමි ප්‍රදේශයක් දර්ශනය වුණා. ගහකොළ කිසිවක් පෙනෙන්නට තිබුණේ නැහැ. වැඩි උස නොවූ කෙටි ගොඩනැගිලි කිහිපයක් තිබුණා. මේවා පෙට්ටි හැඩයටයි තිබුණේ. කෘත්‍රිම ද්‍රව්‍යවලින් තනපු බවකුයි පෙනුණේ. එම ස්ථානය ළමා උද්‍යානයක්, ළමා පාසලක් වගේ තැනක්. කළු සහ සුදු පැහැති අඟුටුම්පි ළමයින් 25 ක් පමණ එතැන සිටියා. මේ හැම දරුවෙක්ම උපරිම අඩි 2 ක් පමණ උස ඇති. සියලුම දරුවන් දේහ ප්‍රමාණයෙන් එක වගේ. මේ දරුවන් බොහොම කඩිසර වෙගවත් ඉරියව් දැක්වුවා. සෑම දරුවෙක්ම එක සමාන වර්ණවත් ඇඳුම් ඇඳගෙන සිටියා. තද දම් පැහැති කෙටි කලිසමක්, රතු පැහැයට හුරු රෝස පැහැති උඩුකය බැනියමක්. එය මහත නූලෙන් ගෙන ඇඳුමකි. එහි කොටුවෙන් කොටුව හිදැස් ඇත. බැනියමේ පසුපස ගෙන පටි දෙකක් හරහට එල්ලෙමින් තිබිණි. සියලුම අඟුටුම්පි ළමයින් එකම ස්වභාවයේ ඇඳුම් මෝස්තර දරාගෙන සිටියහ. ස්විටර් මහත රෙදි වර්ගයේ වැනි රෙදිවලිනි කෙටි කලිසම නිර්මාණය වී තිබුණේ. එම ඒකාකාරී ඇඳුමත්, දරුවන් සියලුදෙනා එකම ප්‍රමාණයේ වීමත්, ඔවුන්ගේ කඩිසරභාවයත් නිසා එය අපූරු චිත්‍රයක්.

මෙම දරුවන් සමග එක වැඩිහිටියෙක් සිටියා. ඔහු අඩි 4 ක පමණ අයෙක්. ඔහු ගැන එතරම් පැහැදිලි චිත්‍රයක් ඇඳුණේ නැහැ. මේ ස්ථානයට යාබද පාරක් තිබුණා. එය අඩි 30 ක පමණ පාරක්. එම පාරේ අලියෙක් ගමන් කළා. ඒ වැඩුණු අලියාගේ උස අඩි 5ක් පමණ ඇති. එම සතා හීලෑ කළ කුරු අලියෙක් වගේ. මේ අලියාගේ එක කන් පෙත්තක

කෙළවර වටාපතක් සේ මොනර පිල් කළඹක් තිබුණා. මොනරෙක් පිල විහිදාගෙන සිටින ආකාරයට එම පිල විහිදිලයි අලියාගේ කන් පෙනී අගට මුහුවෙලා තිබුණේ. එය ස්වාභාවික පිහිටීමක් හැටියටයි හිඤ්ච දැක්කේ. මේ අලියා සමග එක ප්‍රභූ මහත්තයෙක් ඇවිදගෙන යනවා. ඔහු සුදු ජාතිකයෙක් වගෙයි. ඔහුගේ උස අඩි 4 1/2 ක් විතර ඇති. ඔහු හොඳින් වැඩුණු වයස අවුරුදු 55 ක වගේ මහත්තයෙක්. මොහු කෝටි එකක්, දිගු කලිසමක් සහ ප්‍රභූන් පළඳින තොප්පියක් පැළඳගෙන සිටියා. මොහු බොහොම තැන්පත් ප්‍රභූ ලීලාවෙනුයි අලියා පසුපස ගමන් කළේ. අලියා සමග ඇත්ගොව්වෙකුත් ගමන් කළා. ඔහු කළු ජාතිකයෙක් වගෙයි. ඔහුත් අඩි 4 ක් පමණ උස ඇති. මොහු ගැන වෙන මතකයක් නැහැ. මොවුන් සියලුදෙනාම ප්‍රමාණයෙන් මිටි මනුෂ්‍යයින්. හැබැයි මේ අය බොහොම කඩිසරයි. ඒ වගේම පෞරුෂත්වයෙන් ඉහළයි. ගහකොළ නැති කෘත්‍රීමව නිර්මාණය කළ නගරයක්, පරිසරයක් වගෙයි එම පරිසරය හිඤ්චට දර්ශනය වුණේ.

ඉහත අභ්‍රවුමිටි ළමා පිරිස ඉහත ස්ථානයේ රැඳී සිටියදී තවත් ළමා අභ්‍රවුමිටි පිරිසක් උද්‍යානයට ඇතුළුවීම සඳහා වාහනයකින් බසිමින් සිටියේය. එම වාහනය නවතා තිබුණේ උද්‍යානයට යාව තිබූ අලියා ගමන් කළ මාර්ගයේය. එම මාර්ගය ගුවන් පථයක්, අධිවේගී මාර්ගයක් සේ තැනූ ඉතාමත් පිරිසිදු, මැදුණු කෘත්‍රීම මාර්ගයකි. එම අභ්‍රවුමිටි ළමා පිරිස පැමිණි වාහනයේ හැඩය අමුතුය. එහි රෝද පෙතෙන්ට තිබුණේ නැත.

හිඤ්ච ඉහතින් සමාධිය තුළදී දකින්නේ පිටසක්වල ජීවීන් පිරිසක් බව හිඤ්චට හොඳටම පැහැදිලියි. ලොව්තුරා බුදුජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ අප්‍රමාණ ලෝක ධාතුන්ගෙන් එකක ජීවත්වන මනුෂ්‍යයින් පිරිසක්. එය විනාඩියක් වැනි කෙටි කලකදී දර්ශනය වී මැකීගොස් අවසන් වෙයි. මේ කෙටි කාල පරාසය තුළ හිඤ්ච අත්දුටු දර්ශනයයි මෙහි සටහන් තැබුවේ. මෙම කාරණය කෙනකුගේ භාසායට විවේචනයට ලක්වීමටත් පුළුවන්. ප්‍රතිචාරය කුමක්වුවද එය හිඤ්චට අදාළවන්නේ නැහැ. මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීමේදී උතුම් සමාධිය තුළින් යමක් දැක්කද එය හිඤ්ච සටහන් තබන්නේ පිංවත් ඔබට උතුම් සද්ධර්මයේ අසිරිය ගැන නැවැත නැවත සිතන්නයි. එසේ නැතිව පිටසක්වල ගැන පර්යේෂණ කරන්නට නොවේ. ලෝකයේ දේවත්වයෙන් සලකන තාක්‍ෂණය විසින් නොදැක්කාවූ ලෝකය, ප්‍රඥාවේ ඇසින් අත්දකින ලොව්තුරා ධර්මයේ ආශ්චර්යය ගැන කියන්නයි. හිඤ්චට අවශ්‍ය සද්ධර්මය

කෙරෙහි ඔබගේ විශ්වාසය එක දශමයකින් හෝ වැඩි කරන්න පමණයි.

ලෝකය බොහෝම අනතුරුදායකයි. මොකද ඔබ සීමාව ඉක්මවා පිටසක්වල ලෝකයන් කෙරෙහි උපදානය සකස්කොට ගතහොත් , පිංවත් ඔබව ධර්මයක් නොමැති මිථ්‍යාදෘෂ්ඨික පිටසක්වලක අභ්‍යුමිථිථෙක් වෙලා, අභ්‍යුමිථි නිරිසන් සතෙක් වෙලා ඉපදීමේ අවධානම තිබෙනවා. ලෝකය තාක්‍ෂණයට විද්‍යාවට ලොල්වෙන්න, ලොල්වෙන්න පිටසක්වල ජීවීන්ගේ ගහනය වැඩි වෙන්න පුළුවන්. දැනුම හරහා ලෝකය තුළින් ඔබ කොතැනින් එතෙරවීමට ගියත් දුකමයි. මිථ්‍යාදෘෂ්ඨිකභාවයමයි උරුමය වන්නේ. සද්ධර්මය තුළින් ඔබ ලෝකයෙන් එතෙරට යන්න. තබන පියවරක් පාසා සැපයමයි අයිතිවෙන්නේ. මෙලොව ඇති ශ්‍රේෂ්ඨතම බලය, ශීල සමාධි ප්‍රඥා බලයයි. එම බලයට ඕනෑම මනුෂ්‍යයෙක්, දෙවියෙක්, බ්‍රහ්මයෙක් අයත්ය. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ බලයට අභියෝග කළොත් ඔහු අභියෝග කරන්නේ ඔහුටමය. මන්ද, බලවත් අකුසලයන් ඔහු එත පෙරමග බලා සිටිනා බැවිනි.

භාවනාව

අවබෝධය උදෙසා හුස්ම රැල්ල යොදාගන්න

ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ සතර සතිපට්ඨාන සූත්‍රයේදී බොහෝම නිරවුල්ව දේශනා කරනවා හවදුකෙන් අත්මිදීම සඳහා සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයන් ජීවිතයෙන් ප්‍රගුණ කළ යුතු ආකාරය.

මේ තරම් පැහැදිළි සම්මා සම්බුද්ධ දේශනාවක් තිබියදී අපට ඇසෙනවා බාහිර ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳ සමාජයේ යම් ප්‍රවණතාවක් තිබෙනවා. මේ හැම ක්‍රමවේදයක් තුළින්ම මනුෂ්‍යයා යම් සහනයක්, සැහැල්ලුවක් ජීවිතයට ලබනවා. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නැහැ. නමුත් අපේ අරමුණ ජීවිතයට සැහැල්ලුව, සහනයක් නම් එය බුදුරජාණන් වහන්සේ තම ශ්‍රාවකයන්ගෙන් බලාපොරොත්තු වුණ ජීවිතයේ අර්ථය නෙමෙයි. මොකද සැහැල්ලුවත්, සහනයත්, ජීවිතයත් කියන කාරණා අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන නිසා. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ධර්මය හැම විටම ඉලක්ක වූයේ හව නිරෝධය දෙසටම, අකුසල මූලයන් සිදෙන දිශාවටමය. එම නිසා මේ ධර්ම මාර්ගයේ අවබෝධයක් ලබන්නට නම්, බුදුරජාණන්වහන්සේගෙන්මයි පාර අසා දැනගන්න ඕනේ.

මේ ධර්ම මාර්ගයේදී මුල්ම අවබෝධය වන සෝවාන් ඵලය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට නම් බුදුරජාණන්වහන්සේ කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාව, ධර්ම රත්නය, සංසරත්නය කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාවට පැමිණිය යුතු වෙනවා. මෙතනදි සංසරත්නය කෙරෙහි අවල සද්ධාව කියන කාරණය හොඳින් සිහිතබාගත යුතුවෙනවා. සම්බුදු වචනයට පරිබාහිරව පිංවත් ඔබ නවීකරණය කරන ලද කමටහන් ක්‍රමවේදයක් භාවිතයට ගතහොත් ඔබට මාර්ගය වැරදෙන්න පුළුවන්. මොකද වැරදි මාර්ගයේ ගියොත් ශ්‍රද්ධාව සකස්වෙන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි නෙමෙයි. වෙන වෙන තමන් ගරුකරන ගුරුවරුන්, භාවනා උපදේශක පිංවතුන් කෙරෙහියි. මෙතැන බොහෝම අවාසනාවන්ත තැනක්. හික්ෂුව දැකලා තිබෙනවා 'බුදුරජාණන්වහන්සේ'කියලා කියපුවහම සාධුකාර නොදෙන සමහර පිංවතුන් තමන් ගරුකරන ගිහි පැවිදි ධර්ම ගුරුවරයෙකුගේ නමක් කියනකොට සාධුකාර දෙනවා. මෙතැනදි පිංවත් ගෞරවනීය ගුරුවරුන් දක්ෂවෙන්න ඕනෙ බුදුරජාණන්වහන්සේයි අප සියල්ලන්ගේම ශාස්තෘන්වහන්සේ. උන්වහන්සේයි

සියල්ලටම වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ කියන කාරණයෙන් තම ශිෂ්‍යයින් දැනුවත් කරන්න. භාවනාව තුළදී තණ්හා, මාන්ත, දිට්ඨි සකස්වීම නිසාමයි මෙවැනි මනෝභාවයන් ඇතිවෙන්නේ.

භාවනා කරන සෑම පිංවතෙකුම දිනපතා තමා ගැන ස්වයං පරීක්ෂණයක් කරන්න ඕනේ. යමෙක් තුළ සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයන් වැඩෙනවා නම් ඔහු තුළින් මාන්තය කියන කාරණය අඩුවෙන්න ඕනා. මාන්තය අඩුවෙන්න අඩුවෙන්න නිහතමානී බවයි ඔබේ ජීවිතයට එකතු වෙන්න ඕනේ. මේ ස්වයං පරීක්ෂණය දිනපතා ඔබේ ජීවිතයට එකතු කර ගන්න. එවිට ඔබ තුළින්ම ඔබට නිවැරදිවෙන්න පුළුවන්. සතර සතිපට්ඨාන භාවනාව ගැන අවධානය යොමු කරන ඔබ ජීවිතයේ සෑම ක්‍රියාවකදීම සතියෙන් සිහියෙන් යුතුව ඉරියව් පවත්වන්න. කරන කටයුත්ත කුමක්වුවද එම ඉරියව් කෙරෙහි අවධානය, සිහිය පවත්වාගන්න. පිංවත් ඔබ ඉඳගෙන සිටියත්, ඇවිදිමින් සිටියත්, නිදන්නට වැතිරුනත් බාහිර අරමුණුවලට සිත ඇදීයෑමට ඉඩ නොදී තමන් කරන කාර්යයටම සිත යොමන්න. මෙතැන තමයි සිතේ සංසිදීමේ මූල. මේ සංසිදීම තුළයි ඔබ භාවනාවට යොමුවෙන්න සුදානම්වෙන්න ඕනේ. දැන් ඔබට පුළුවන් ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාස කෙරෙහි සිහිය පවත්වාගන්න. ආශ්වාසයෙන් කය පුරවාගන්න. නැවත හිස් කරන්න. නැවත, නැවත එසේම සිදුකරන්න. කාය සංස්කාරයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම දකින්න. දැන් ඔබට පුළුවන් ආශ්වාසයේ දිගභාවය, කෙටිභාවය දකින්න. මේ සෑම ක්‍රියාවකදීම අනිත්‍ය කියන කාරණය ඔබ දැකිය යුතුය. පිංවත් ඔබ ගන්නා හුස්මපොදින් කය ජීවත්වන හැටිත්, එම හුස්මපොද නාසයෙන් පිටකරන මොහොතේ 'මේ කය මැරෙනවා' කියන කාරණය නුවණින් දකින්න. ඕක තමයි ජීවිතය.

අහස් මාලිගා ගොඩනගාගෙන ජීවත්වුණත් ජීවිතයත් මරණයත් අතර තිබෙන කාල පරතරය මොනතරම් කෙටිද යන්න ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාසය තුළින් දකින්න. ඕනෑම කෙනෙක් මැරෙනවාය කියන්නේ ඉහළට ගත්තාවූ හුස්මපොද නාසයෙන් පිටවුනාය කියන කාරණයයි. හුස්ම රැල්ලක් ඉහළට ගන්නකොට 'ජීවිතය' කියලා දකින්න. එම හුස්මරැල්ල නාසයෙන් පිටවෙනකොට මරණය මනසින් දකින්න. නැවත නැවතත් මෙසේ මෙනෙහි කරන්න. ජීවිතයත් මරණයත් අතර ඇති කෙටි භාවය දකින්න. ජීවත්වීමට ඇති තෘෂ්ණාව හේතුවෙන් කාය සංස්කාර සකස්වෙන හැටි දකින්න.

පිංවත් ඔබ මොහොතක් ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස කිරීම නවතාගන්න. ශරීරය දෙස හොඳින් අරමුණු කරන්න. ඔබට දැනේවී පපුව ප්‍රදේශය තදවන ස්වභාවය. ශරීරය පුපුරන්න එනවා වගේ ස්වභාවයක් සකස්වෙනවා. මේවා මරණයේ පෙරනිමිති බව මනසින් දකින්න. ඉතා කෙටි මොහොතක් පමණක් පිංවත් ඔබ මෙය සිදුකරන්න. නැවත පියවි ස්වභාවයට ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාසයට එන්න. දැන් හොඳින් කය වායෝධාතුවෙන් පුරවාගන්න. ශරීරයට දැනෙන ආශ්වාදය මෙනෙහි කරන්න. හුස්ම නොගෙන සිටියදී ඇති වූ මරණීය විඳීමත්, හුස්ම ශරීරයට පුරවාගනිද්දී ඇති වූ ආශ්වාදය විඳීමත් අනිත්‍ය බවම දකින්න. මේ විඳීම් දෙකම සකස්වූයේ හේතු ධර්මයන් නිසා බව නුවණින් දකින්න. පිංවත් ඔබ කැමැති කැමති ආකාරයට අවබෝධය උදෙසා ආශ්වාස, ප්‍රශ්වාසය ප්‍රයෝජනයට ගන්න. ශරීරයත් ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාස වායෝ ධාතුවත් වෙන්කොට දකින්න. ශරීරය ඔබට අයිති නැති බවත්, වායෝ ධාතුවද ඔබට අයිති නැති බවත් මනසින් දකින්න. කාය සංස්කාරයන්ගෙන් තොරව ශරීරය නොපවතින බව නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. තමාගේ ජීවිතයට වගේම තමා වැඩියෙන්ම ආදරය කරන අයගේ ජීවිතවලටත්, තමා කැමති අකමැති සැමගේම ජීවිතවලටත් මෙය ගලපා දකින්න.

මෙසේ දකින්න! පුද්ගල සංඥාවෙන් මිදෙන්න !

පිංචතුනි ආයතන වශයෙන් මේ කය වෙන්කර දකින්න පුළුවන්. කුමක් හේතුවෙන්ද ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස සකස් වුණේ නාමරූප ධර්මයන් නිසා. කුමක් නිරෝධය කළොත්ද නාමරූප නිරෝධය සිද්ධවෙන්නේ? අවිද්‍යාව නිරෝධයෙන්, සංස්කාරයන්ගේ විඤ්ඤාණයේ නිරෝධයෙන් නාමරූප නිරෝධය සිද්ධවෙනවා. නාමරූප නිරෝධය හේතුවෙනුයි සලායතන නිරෝධය සිද්ධවෙන්නේ.

අපි එක පාරටම නාමරූප නිරෝධය සලායතන නිරෝධය කියල ගත්තොත් සමහරවිටක අපි භාවනාවේදී රැවටෙන්න පුළුවන්. මොකද සමාධි භාවනාවේදී ඇලීම් ගැටීම් වලින් තොර උපේක්ෂාව කියන මට්ටමේදී ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස සංසිද්දිලා තිබෙන්නේ. යටපත්වෙලා තිබෙන්නේ. සලායතන නොදැනී ගොස් සියුම්ව ගොස් තිබෙන්නේ. මෙන්න මේ ස්වභාවයට සමහරෙක් රැවටෙනවා සලායතන නිරෝධය කියලා. ඒ සමාධි ඵලයේදී ඉන්ද්‍රියන් සංසිද්දී ගියත් අවිද්‍යාව තුළයි තමා සිටින්නේ. මෙන්න මේ හේතුව නිසා පටිච්චසමුප්පාද ධර්මය මුල, මැද, අග වශයෙන් පියවරෙන් පියවර දකින්න අවශ්‍යයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරනවා ඇස නිරතුරුව මැරෙමින් උපදිනවාය කියලා. එසේනම් ඇස උපදිනවාය කියන්නේ කුමක්ද? ඇස මැරෙනවාය කියලා කියන්නේ කුමක්ද? ඇස ඉපදෙනවාය කියල කියන්නේ ඇසත්, බාහිර රූපයත්, විඤ්ඤාණයත් එස්සය වීම හේතුවෙන් වක්ඛු විඤ්ඤාණය සකස් වුණාය කියන කාරණයයි. වක්කුවිඤ්ඤාණය සකස් වුණ සැනින් ඔබ මොකද කරන්නේ. ඇසෙන් දුටු රූපය ගැන මනසින් සිතන්න පටන්ගන්නවා. ඒ කියන්නේ මනෝවිඤ්ඤාණය සකස් වුණාය කියන කාරණයයි. ඇසෙන් රූපයක් දකිනවිට වක්ඛු විඤ්ඤාණය සකස් වුණා. ඇසෙන් දැකපු රූපය ගැන සිතනවිට වක්ඛු විඤ්ඤාණය අනිත්‍යාවෙලා මනෝ විඤ්ඤාණය සකස් වෙනවා. මෙසේ හිතනවිට ඔබව මදුරුවෙක් කනවා. ඒ මොහොතේ කාය විඤ්ඤාණය සකස්වෙනවා, මනෝවිඤ්ඤාණය අනිත්‍යාවෙලා. වක්කුවිඤ්ඤාණය අනිත්‍යාවෙලයි මනෝවිඤ්ඤාණය සකස් වුණේ. ඔබ හොඳින් දැනගත යුතුයි මේ ආයතන හයෙන් කුමක් හෝ එක ආයතනයක් පමණයි වරකට ඉපදිලා තිබෙන්නේ. සැමවිටම ආයතන පහක් මැරිලයි තිබෙන්නේ. වක්ඛු විඤ්ඤාණයට මනෝ

විඤ්ඤාණය කියලා කියන්නෙ නෑ. මනෝ විඤ්ඤාණයට කායවිඤ්ඤාණය කියන්නේ නැහැ. එකක් අනිත්‍යවෙලයි අනෙක සකස් වෙන්නෙ. මෙන්න මේ ආකාරයට විඤ්ඤාණ ආයතන හය තුළින් ඉපදෙමින් මැරෙමින් ගලාගෙන යනවාය කියන්නේ ආයතනයක් ඉපදෙමින් මැරෙමින් පුද්ගලයාගේ ආයුෂ උණුසුම පහව ගොස් මැරෙන මොහොතේ, විඤ්ඤාණය චුති චිත්තය හැටියට මේ ශරීරයෙන් බැහැරව තවත් මව්කුසකට හෝ ඕපපාතික උපතකට හෝ බිත්තරයක් තුළට බැසගන්නවා.

ඉහත හේතූන් නිසාමයි ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරන්නේ 'ඇස, කන..... නිරතුරුවම මැරෙමින් ඉපදෙනවාය කියන්නේ. එසේනම් පිංචතූන් මගේ කරගෙන තිබෙන්නේ නිරතුරුවම මැරෙන ඉපදෙන ඇසක්. ඉහත කරුණු අනුසාරයෙන් ඇසේ ඉපදීමත් මරණයත් නුවනින් මෙනෙහි කරන්න. ඔබ රූපයක් දෙස හොඳින් බලන්න. ඔබට දැනේවි ඇස පමණයි ඉපදිලා තිබෙන්නේ අනෙක් අයතන මැරීලයි තිබෙන්නේ කියලා. දැන් එම රූපය ගැන ඔබ සිතන්න පටන් ගන්නවා. එවිට ඔබට හොඳින් දැනේවි ඇස මැරුනා මනසයි ඉපදිලා තිබෙනතේ කියලා. මෙන්න මේ ඉපදීමේ මියයාමේ ක්‍රියාවලියේ වේගවත් භාවය හොඳින් නුවනින් මෙනෙහි කරන්න. ඇස මැරෙමින් ඉපදෙන මොහොතක් පාසා මැරෙමින් ඉපදෙන විඤ්ඤාණය ගැන සියුම්ව මනසින් දකින්න උත්සහ ගන්න. ඇස පමණක් නොවේ අනෙකුත් ආයතන ගැනද මෙසේ මෙනෙහි කරන්න. නිරතුරුවම මියයන උපදින ඇස කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙන්න.

මිළඟට ඔබ ශරීරයේ කොටස් හයකට මනසින් වෙන්කර ගන්න. ඇස මනසින් උගුල්ලලා පැත්තකින් තබන්න. කන, නාසය, දිව, හෘදවස්තුව, ඉතිරි මස්, කටු, නහර ගොඩ එක ගොඩකට ගන්න. මනස යැයි හෘදවස්තුව අනුමානයට ගන්න. දැන් පිංචත් ඔබ ඉදිරියේ වෙන් වශයෙන් ගොඩවල් හයක් තිබෙනවා. මේ ගොඩවල් හය දකිද්දී ඔබට ඔබේ රූපය ගැන සංඥාවක් තිබෙන්න බැහැ. මනෝමය සංඥාවකින් ඔබ මෙය දකින්න පුරුදුවෙන්න. ඒ තරමටම ඔබේ සතිය සිතිය එම මස් ගොඩවල් හය කෙරෙහි යොමුවෙන්න ඕනේ. පුද්ගල සංඥාවෙන් මිදී මස්, රුධිරය පිළිකුල්ය, දුගඳය කියන සංඥාවෙන් මේ ගොඩවල් දෙස බලන්න. මේවා ඔබට අයිති නැති දේවල් බව දකින්න. නිලමැස්සන් මේවා බුදින හැටි මනසින් දකින්න. කබරයින්, කිඹුලන් පැමිණ මේ මස් තළමරමින් බුදින හැටි දකින්න. පිංචත් ඔබේ ඔය රමා, සුරමා, සුභ වශයෙන් ගත්තාවූ සිරුර "මම" කිඹුලකුගේ, කබරයෙකුගේ කුසේ, ආමාශයේ වමනයක් බවට පත්වෙන

හැටි, අශ්වි බවට පත්වෙන හැටි මනසින් දකින්න. පිංවත් ඔබේ ආයුෂ වර්ණය සැපය බලය අනිත්‍යවී කිඹුලාගේ ආයුෂ වර්ණය සැපය බලය වැඩෙන හැටි දකින්න. කිඹුලාගේ අමාශය තුළ ඔබේ රූපය සිතින් මවාගෙන දකින්න. රූපය ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙන්න.

පිංවත් ඔබ නැවත ඉහත මස්ගොඩවල් හය මනසින් දකින්න. පිංවත් ඔබ වඩාත්ම කැමති ප්‍රියකරන ආදරය කරන අයගේ රූපය එකිනෙක අරගෙන එම හැම රූපයකම ඇස මනසින් උගුල්ලලා ඇස් ගොඩට දමන්න. කන් මනසින් උගුල්ලලා කන් ගොඩට දමන්න. අනෙකුත් ඉන්ද්‍රියන්ද ඒ ඒ ගොඩවල්වලට දමන්න. ඒ පුද්ගල සංඥාවලින් මිදෙන්න. මස් හැටියට දකින්න. පිළිකුල දුගඳ, ලේ හැටියට දකින්න. ඔබේ නිවසේ ජීවත්වන සියලු දෙනාම ඔබේ ගමේ ජීවත්වන සියලුදෙනාම, නගරය, රට හැටියට සියලු දෙනාගේම ශරීර මනසින් ඉන්ද්‍රියක් වශයෙන් වෙන්කර ගොඩවල් හයට දමන්න. තිරිසන් සතුන් පවා ඇස ඇස් ගොඩට දමන්න. දැන් ඔබ ඉදිරියේ ඇස් කන්දක්, කන් කන්දක්..... ආදී වශයෙන් (මනස ලෙසින් හෘද වස්තුව ගත්විට) මස් කඳු හයක් තිබෙනවා නේද? පිදුරුතලාගල කන්ද වැනි උසට ගොඩනැගුණු සත්ව පුද්ගල සංඥාවන්ගෙන් මිදී නුවනින් දකින්න. මම හැටියට මගේ ඥාතීන් හැටියට ලෝකයා හැටියට පිංවත් ඔබට දැන් අරමුණුවන්නේ ඇස් ගොඩකි, කන් ගොඩකි, මස්ගොඩවල් හයකි. නැවත නැවත මනසින් ඇස් ගොඩ දෙස බලන්න. තිරිසන් සතාගේ ඇසත් මනුෂ්‍යයාගේ ඇසත්, මසත් අතර වෙනසක් නැහැ නේද? මනුෂ්‍ය තිරිසන් හේදයක්, ස්ත්‍රී, පුරුෂ හේදයක් ජාති, ආගම් හේදයක් නැහැ නේද? කුණුවෙන දියවෙන මස් ගොඩවල් හය දෙස නැවත නැවත මනසින් දකිමින් අවබෝධය ලබන්න. පිංවත් ඔබේ ඇසට නොපෙනුනේ ප්‍රේත, තිරිසන්, දිව්‍ය, බ්‍රහ්ම ජීවිතවලද සලායතන වල ස්වභාවය ඉහත ආකාරයමයි නුවනින් දකින්න. නිරතුරුවම භාවනා කරන ඔබ පුද්ගල සංඥාවෙන් මිදී ලෝකය ඇස්ගොඩක්, කන්ගොඩක් වශයෙන් දකින්න උත්සහ ගන්න. එය රූපය කෙරෙහි ඇති ඡන්ද රාගය, ආත්ම දිට්ඨිය නැති කර ගැනීමට මහෝපකාරීවේවී.

ඉහතින් සඳහන් කළ මනස යනුවෙන් හෘදවස්තුව ගන්න කියලා එක ගොඩකට මෙනෙදී ඔබ විතර්කයක් සකස්කර ගන්න එපා. මනස කියන්නේ හෘදවස්තුවටද, මොළයටද, රුධිරයටද එසේත් නැතිනම් කුමක්ද කියන කාරණය ඒ විතර්කය සකස් කළ සිත අනිත්‍යයයි කියලා දැකලා මනස කියන ගොඩට හෘදවස්තුව දමන්න.

ඔබ දෙපය තබාගෙන සිටින්නේ ඔබේම යැයි සිතූ ශරීර මතම නොවේද?

දෙතිස් කුණපය හැටියට ශරීරය කොටස් තිස්දෙකකට ගොඩවල් ගසා වෙන්කර දකින්න පුළුවන්. ඒ වගේම සතරමහාධාතූන් වශයෙන් වෙන්කර දකින්න පුළුවන්. ශරීරයේ තද ස්වභාවයේ ඇති කොටස් වෙනමත් ද්‍රව ස්වභාවයේ ඇති කොටස් වෙනමත්, මේ කොටස් දෙක තුළින්ම වායුස්වභාවයත් උණුසුම් ස්වභාවයත් දකින්න පුළුවන්. ඉහත ආකාරයට කමටහන් වඩන පිංවතා පිංවතිය නිරතුරුවම උත්සහගන්න ඕනේ පුද්ගල සංඥාවෙන් මිදිලා මුලින් සඳහන් කළ මස්ගොඩවල් හැටියට ඔබව වගේම ලෝකයාවත් දකින්න.

ඔබට රූපයක් මුණ ගැහෙනවිටම සහ සිතට නැගෙනවිටම රූප සංඥාව මහහැරලා ඉහත ගොඩවල් හය හැටියට දකින්න. සුළුවෙන් හෝ උත්සාහ ගන්න. පසුතැවෙන්න එපා බැහැය කියලා. උදම් අනන්තත් එපා පුළුවන්ය කියලා. මේ කාරණා දෙකේදීම සකස්වෙන්නේ දුකට හේතුවන තෘෂ්ණාවයි. මේ සටහන කියවලා ඔබට සිතූනොත් මෙහි ජීවිතයට ගත හැකි යමක් තිබෙනවාය කියලා, එක සිතුවිල්ලක් ඇතිකරගන්න. ඒ අදහසම ඇති ඔබ අදක්‍ෂයින්ගෙන් පිරි ලොවක දක්‍ෂයෙක්ය කියන කාරණය හඳුනාගන්න. මොකද මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර වදාළ මාර්ගය නිසා. ඒ ශක්තිය ජීවිතයට එකතුකරගන්න. ඒ ශක්තිය එසේ මෙසේ ශක්තියක් නොවේ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේම ශක්තියයි.

දැන් පිංවතුන්ලා සතරමහාධාතූන් හැටියට මේ කය දකින්න. මෙතනදී ඔබ ශරීරය මස්, බොකු, බඩවැල් ආදී තද ස්වභාවයේ අවයව එක ගොඩකට දමන්න. වායෝ ධාතුවත් තේජෝ ධාතුවත් පඨවි ආපෝ ගොඩවල් දෙක තුළින්ම දකින්න. ඉහත ගොඩවල් ඔබ මනසින් දකින විට ඔබේ පුද්ගල සංඥාව යටපත් වෙන්න ඕනේ. ඔබ විසින් ගොඩනගාගත් පඨවි, ආපෝ ගොඩවල් දෙකට, ඉකුත් සලායතන කමටහන්වලදී සඳහන් කළ පරිදි ඔබගේ නිවසේ, ගමේ, නගරයේ, රටේ, ලෝකයේ සෑම මනුෂ්‍යයෙකුගේම රූපයත් යොමුකරගන්න. මස් කන්දක් ලෙසත්, ද්‍රවගොඩක් ලෙසත්, එයට මැදි වූ වායෝ තේජෝ ස්වභාවයත් වශයෙන් ලෝකය දකින්න. තිරිසන් සතුන්ද මනසින් කොටස් කර ඉහත ගොඩවලට දමන්න. මනුෂ්‍යයාගේ රූපයත්, තිරිසන් සතාගේ රූපයත් එකම ස්වභාවයේ වැගිරෙන කුණුවෙන දුගඳ හමන

ස්වභාවයට අයිති බව දකින්න. මේ මස්ගොඩ, දුවගොඩ කුණුවී දියවී මහ පොළවට පස්වන හැටි නුවණින් දකින්න. එම පස්වලින් ගහකොළ පෝෂණය වන හැටි නුවණින් දකින්න. දුගඳ හමන වායෝධාතුව සුළඟ සමඟ මුසු වී වායුගෝලයට මුසුවන හැටි දකින්න. මස් කුණුවී යනකොට එයින් නැගෙන උණුසුමින් පොළොව රත්වන හැටි මනසින් දකින්න. මහ පොළොවේ පසත්, ජලයත්, සුළඟත් පිංවත් ඔබේ ශරීරයට ගලපා බලන්න. සසඳා බලන්න. රූපයේ අනිත්‍යභාවය නුවණින් දකින්න. රූපයට ඇති ජන්ද රාගයෙන් මිදෙන්න. ඔබ දෙපා තබාගෙන සිටින මහ පොළොව සත්වයාගේම සතර මහා ධාතුවේ 'රූපයේ' අනිත්‍යභාවය තුළින්ම සකස් වී ඇති බව මෙන්ම එය නැවත නැවත අනිත්‍ය වන හැටිත් දකින්න. පිංවත් ඔබේ ශරීරය පස හැටියට, ගංගාවල ජලය හැටියට, සුළං රැල්ලක් හැටියට දකින්න දක්ෂ වෙන්න. ආධ්‍යාත්මික රූපයේදීද, භාහිර රූපයේදීද, සතර මහා ධාතුවේ අර්ථය අනිත්‍යයම බව මනසින් දකින්න.

සතර මහා ධාතූන්ගෙන් තොර ලෝකයක් ඔබට කොතැනකදීවත් හමුවෙන්නේ නැහැ. පස ගත්තත්, ගින්දර, සුළඟ, ඉර, හඳ, තාරකා ගත්තත් මේ සෑම දෙයක්ම සතර මහා ධාතූන්ගෙන්මයි හැදිලා තිබෙන්නේ. පිංවත් ඔබ ඉදිරියේ තිබෙන හිස් අවකාශය ගත්තත්, ඒ හිස් අවකාශය තුළ සතර මහා ධාතුවක්මයි තිබෙන්නේ. නමුත් පඨවිය එතැනදී ඉතාම සියුම්. එම නිසා භාවනා කරන පිංවතා කොතැනකදීවත් සුබය, හිස්ය කියන අර්ථයෙන් රූපය දකින්න යන්න එපා. එය ඔබගේ අවබෝධයට බාධාවක් වෙනවා. සුබය හෝ හිස්ය කියලා ගන්න තැනක් ලෝකය තුළ, රූප ධර්මයන් තුළ නැහැ. නමුත් චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කරගත් රහතන් වහන්සේට පමණක් තම අවබෝධඥානයෙන් ලෝකය නාම රූප ධර්මයන් ශූන්‍යකොට, හිස්කොට දකින්න පුළුවන්. උන්වහන්සේ එසේ දකින්නේ සතර මහා ධාතුව විනිවිද ගිය, අවබෝධ ඥානයෙන් අහිබවා ගිය අනිත්‍ය ඥාන දර්ශනයක් තුළින් රූපය අවබෝධ කර ඇති නිසා.

රහතන් වහන්සේට පුළුවන්කම තිබෙනවා. මුළු ලෝක ධාතුවම නිශේධ කර දකින්න. නමුත් එම දේ පිංවත් ඔබ කරන්න යන්න එපා. එහෙම කරන්න ගියොත් වැරදෙනවා. පැටලෙනවා. මොකද ඔබ තවම රූපය, සතර මහා ධාතුවේ අනිත්‍යය, අවබෝධ ඥානයෙන් ඥාන දර්ශන ඔස්සේ අවබෝධ කර නොමැති නිසා. එම නිසා පිංවත් ඔබ ලෝකය හිස්ය, ශූන්‍යය කියන කාරණයෙන් බැහැරව සෑම අවකාශයක්ම, රූපයක්ම සතර මහා ධාතුව වශයෙන් දකින්න. සතර මහා ධාතුව නිරතුරුවම අති ප්‍රවේගයකින් වෙනස්වන ,අනිත්‍ය ස්වභාවය දකින්න උත්සාහගන්න.

මරණය එතතුරු නොසිට මරණය දකින්න

පිංවත් ඔබ කුමන වයසක පසුවුවද සමාධිමත් මනසින් සංහිදීමට පත්වුණා වූ සිතෙන් තම අතීතයට යන්න. ඒ කියන්නේ ඔබ වැඩුන මව්කුසට. පිංවත් මෑණියන්ගේ මවු කුසේ නව මාසයක් ඔබ ලැබූ අත්දැකීම් මනසින් දකින්න. මෑණියන්ගේ උදරයේ මස්, ඇට, බොකු, බඩවැල්වලට මැදිවී, බැලුම් බෝලයක්වත් ගර්භාෂ කුටියක වකුටුවී සිටි ආකාරය සිහියට නගාගන්න. ලේ, සැරව තැවරුන මොලකැටි රූපය මනසින් දකින්න. එතනින් නොනැවතී අතීත ජීවිතවල එළඳෙනුන්ගේ, ඊරියන්ගේ, එළිවිටියන්ගේ, ඇතින්නන්ගේ, වැදිරියන්ගේ මව්කුසවල ඔබ හැදීවැඩුණු හැටි සිහිකරන්න. ප්‍රේතියන්ගේ කුසේ පිළිසිඳගෙන ප්‍රේත දරුවන් ලෙස බිහිවුණ හැටි සිහිකරන්න. පිංවත් ඔබ වැදිරියක් වෙලා මෙය ලියන හිඤ්ච එම වැදිරියගේ පැටවා වෙලා ඔබේ බඩේ එල්ලිලා ගහෙන් ගහට පැනපු හැටි මනසින් දකින්න. ඔබ කිකිළියක් වෙලා මෙය ලියන හිඤ්ච කිසිකිළි පැටවා වෙලා ඔබ කැවූ පණුවන් ගණන ගැන සිහිකරන්න. දැන් නැවතත් පිංවත් ඔබ මෑණියන්ගේ මව්කුස අරමුණට ගන්න. ප්‍රසූතිකාගාරයක් තුළදී ඔබ බිහිවුණ හැටි, ඔබ උපන් මොහොතේම එහි හෙද නිළධාරීණිය ඔබව දෙපයෙන් ඔසවාගෙන සිටිනවා මනසින් දකින්න.

මෙතැන් පටන් ඔබේ ළමා, තරුණ, මධ්‍යම කාලය ගෙවුන හැටි, මේ ශරීරය ජරා, ව්‍යාධි, මරණවලට පත්වූ ආකාරය මනසින් දකින්න. මනසින් ඔබ අංශභාග රෝගියෙක් වෙන්න. අනුනගේ පිළිසරණක් නොමැතිව මළ මුත්‍රාගොඩේ රෝගීව දුක්විඳින හැටි මනසින් දකින්න. ඔබ රෝහලේ ඇඳක් මත නාසයට, මුඛයට, මුත්‍රාමාර්ගයට බට සවිකර ගෙන මරණාසන්නව දුක්විඳින හැටි දකින්න. ඔබේ වයස ප්‍රශ්ණයක් නැහැ. තරුණ පිංවතෙක් වුවත් ඊලඟ මොහොතේ මෙසේ විය හැකියැයි මෙනෙහි කරන්න.

රූපය පිළිබඳ අවබෝධයෙන්ම කලකිරෙන්න.

පිංවත් ඔබේ ශරීරයේ ආයුෂ, උණුසුම, විඤ්ඤාණය පහව ගොස් මියයනවා දකින්න. ඔබේ දේහය මල්ශාලාවේ එම්බාම් කරනවා මනසින් දකින්න. තමාට හිමිව තිබූ හොඳම සුදු කම්පයත් කලු කලිසමත්, එසේත් නැතිනම් මහල් ඇඳුම් කට්ටලය අත්දවා

නිවසේ සාලය මැද සුදුවියනක් යට කැටයම් කරන ලද පෙට්ටියක තමාගේම දේහය තිබෙනවා මනසින් දකින්න. ඥාතීන් හඬාවැටෙන අයුරු, මිතුරන් ගුණකථන පවත්වන අයුරු, ස්වාමීන් වහන්සේලා පාංශකූලය දෙන අයුරු මනසින් දකින්න. දේහය කරමත තබා ගෙන, විලාප තබමින් සුසාන භූමියට රැගෙන යන හැටි දකින්න. දරසැයක් මත දේහය තබා ගිනිදල්වනවා දකින්න. ඔබේ මේ ශරීරය ගින්දරක් කොට දකින්න. තෙල් ගොඩක් කර දකින්න. දුමක්, අළුගොඩක් කොට දකින්න. එසේත් නොමැති නම් ඔබේ මළසිරුර සුසාන භූමියේ දමා තිබෙනවා දකින්න. කුණුවෙන වැගිරෙන මසත්, ඒ මස තළමරමින් බුදින බලුකපුටු කබර වැනි සතුන් මනසින් දකින්න. පිංවත් ඔබේ ඇස, කණ, තවත් තිරිසන් සතෙකුගේ ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය පිණිස හේතුවෙන හැටි දකින්න. ඔබේ ඇස බල්ලෙකු විසින් ගිලදමනවා දකින්න. ඔබේ ඇසත් බල්ලෙකුගේ අගුවිත් අතර ඇත්තේ රූපය අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන වේගය පමණක්ම බව දකින්න. ජීවමාන ඇසේ සුන්දරත්වයත් බලු අගුවියේ දුගඳත් යන දෙකම සකස්කලේ එස්සය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව විසින් බව දකින්න.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකළ ධර්මය තුළ සිටිමින් ඔබ කැමති කැමති ආකාරයට රූපයේ අනිත්‍ය සංඥාවන් මතුවන දිශාවට මෙනෙහි කරන්න. නිත්‍යයයි කියන සංඥාවට අසුභයෙන්, මරණානුස්සතියෙන් වැට්බඳින්න.

පිංවත් ඔබ නින්දට යන සෑම රාත්‍රියකම හෙට උදෑසන වන විට මා මියයාවිය කියන අදහසින් නින්දට යන්න. ඔබ උදෑසන සුවසේ නින්දෙන් ඇහැරුනොත් ප්‍රබෝධයෙන්, වීර්යයෙන් යුතුව ඔබේ වගකීම් යුතුකම් ඉටුකරන්න.

මීළඟට පිංවත් ඔබ නැවත ආයුෂ, උණුසුම, නොසිටියානම් සංස්කාර හේතුවෙන් ඊළඟට සකස් වන උපත නිරයේ තිරිසන් සතකුගේ, ප්‍රේතයෙක්ගේ, අසුරයෙකුගේ මිථ්‍යාදෘෂ්ඨික මව්කුසක පිළිසිඳ ගන්නවා මනසින් දකින්න. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමාදිභාවය යනුවෙන් දේශනා කරන්නේ උදේම නැගිටින්න, කාර්යාලයට යන්න, පාසලට යන්න..... ප්‍රමාද වෙනවාය කියන කාරණය නොවේ. මේවා මොන ප්‍රමාදයන්ද? මෙම ප්‍රමාදයන් ගැන දේශණා කරන්න සාරාසංඛ කල්ප ලක්ෂ ගණනක් පෙරුම්පුරා බෝධිසත්වයන් වහන්සේනමක් සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වෙන්න අවශ්‍යද? ඔය ටික පාසලක පිංවත් ගුරුවරයෙකුට කියලා දෙන්න පුළුවන් ඔබට.

ප්‍රමාදීභාවය කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරන්නේ සත්වයා සතර අපායට වැටිලා කල්ප ගණන් ප්‍රමාදවීම සම්බන්ධවයි.

පිංවත් ඔබේ ඇසට පෙනෙන සෑම තිරිසන් සත්වයෙක්ම පෙර ජීවිතයක මනුෂ්‍යයෙක්. ලැබූ මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී ශීල්පදයක් ආරක්‍ෂා කරගත්තේ නැහැ. ශීල්පදයක වටිනාකමක් දැක්කේ නැහැ. දන් දුන්නේ නැහැ. සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කළේ නැහැ. කළ්‍යාණමිත්‍ර ආශ්‍රයක් නැහැ. ජීවිතය ආශ්වාදයක්ම කරගත්තා. බිරිඳ, දරුවන්, දැනුම, දේපල... මේවා මත්තෙමයි ජීවත් වුණේ. නොවටිනා දේවල්, වටිනා දේ ලෙසින් ගත්තා. වටිනා දේ නොවටිනා දේ ලෙසින් ගත්තා. කළ්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය තිබුණේ නැහැ. හිටිය යාළුවොත් වර්ණනා කළේ, ගුණ කීවේ, සාදයමයි. බෝතලයමයි. විනෝද ගමන්මයි. තෙරුවන්ගේ වටිනාකම ගැන කියන්න කෙනෙක් හිටියේ නැහැ. දානයේ ශීලයේ වටිනාකම ගැන කියන්න කෙනෙක් හිටියේ නැහැ. මැරෙන බව හිතුවේ නැහැ. මැරිලා නැවත ඉපදෙනවාය කියලා හිතුවේ නැහැ. මැරෙන බව දැනගත්තේ මැරෙන්න යන වෙලාවෙයි. මැරෙන වෙලාවෙදී පිනක් සිතේ මතුවුනේ නැහැ. නොවටිනා දේවල් තමයි සිතේ මතුවුනේ. ගැටෙන සිතෙන් මැරිලා, සතර අපායේ නොවටිනා ජීවිතයක් ලබනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් මේ මොහොතේ ජීවමානව වැඩ සිටියත්, තිරිසන් සතෙකුට, ප්‍රේතයෙකුට ඉන් ඵලයක් නැහැ. මොවුන් තෙරුවන් හඳුනන්නේ නැහැ. ඒ කියන්නේ කල්ප ගණන් ප්‍රමාදභාවයට පත්වුණාය කියන කාරණයයි. එම නිසා ජාති ආගම් භේදයකින් තොරව, සැබෑම ප්‍රමාදභාවය කියන කාරණය, පිංවත් ඔබ හොඳින් දැනගත යුතුයි. මොකද දානයට ශීලයට භාවනාවට අප්‍රමාදී පිංවතාමයි ලෝකයේ සැප ලබන්නේ. එම නිසා ප්‍රමාදීභාවයේ දුක දෙස විදර්ශනා නුවණින් බලා පිංවත් ඔබ අප්‍රමාදී වෙන්න.

විවෘත වූ දහමක කුමන ප්‍රශ්නයද? කුමන පිළිතුරද?

මේ සටහන කියවන ධර්මය කෙරෙහි උනන්දුව අඩු, ජීවිතය ආශ්වාදයක් කරගත් පිංවතෙකුට, පිංවතියකට 'මේ තරම් ලස්සන, සුන්දර, තාරුණ්‍යයෙන් පිරුණු ජීවිතය දෙස ඇයි අපි අසුබවාදීව බලන්නේ' කියලා සිතෙන්න පුළුවන්. බාහිරින් ඔය 'පවුඩර් සාප්පුව' දිහා බැලුවහමනම් ලස්සන තමයි. නමුත් පිංවත් ඔබම සිතන්න, සුවඳ විලවුන්, පවුඩර්, ඇඳුම් පැලඳුම්, දත් මැදීම, නෑම, ඇඟ සේදීම නැති වුණොත් රූපයේ මොන ලස්සනක්ද? මේ සටහන ලියන මොහොතේ හිඤ්චට ජේතවා කුටියට මදක් ඔබ්බෙන් මොනරෙක් පිල් විදහාගෙන නටනවා. 'සර සර' හඬ නගමින් විහිදුණු පිල් එකිනෙක ගැටෙන හඬ හිඤ්චට හොඳින් ඇසෙනවා. මොනරා රහන රිද්මයටම සෙබඬත් මොනරා වටා කැරකෙනවා. මේ සතුන් දෙදෙනාට හැඟීමක් නැහැ, හිඤ්ච අහල පහල සිටිනවා කියලා. මොකද ඒ සතුන් රූපයෙන් හිඤ්ච හැදිනුවත්, අර්ථයෙන් හඳුනන්නේ නැහැ. මේ මොනරත්, සෙබඬත් ආශ්වාදයෙන් මත්වෙලා. හිරිඔතප් ගැන දන්නේ නැහැ. ආශ්වාදයේ කෙටි මිහිර, ආදීනවයේ ප්‍රමාදීභාවයට පාර හෙළිකර දෙනවා දෙදෙනාටම. තව ටික දිනකින් සෙබඬ බිත්තර දමාවී, ඊට පස්සේ බිත්තර රකිවී. ඊට පස්සේ පැටව් එලියට ඒවී, පැටවුන් පෝෂණය කරාවී, කෙටි ආශ්වාදයක දිගු ආදීනවය පෙනෙනවා නේද?

පිංවත් ඔබේ අතින් අල්ලාගෙන මේ ගමන යන්න කෙනෙක් නැහැ. මේ සටහන් තබන හිඤ්ච අතින් ස්වාමීන්වහන්සේලා වගේම ධර්ම මාර්ගයේදී යම් අත්දැකීමක් ලැබුවා වගේම සැහවීමකින් තොරව එය මේ සටහන්වල සඳහන් කරලා තිබෙනවා. මේ හිඤ්චට කළ හැක්කේ එපමණයි. එම නිසා පිංවත් ඔබ 'ඔබේ' අතින්ම අල්ලාගෙන ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න. ඒ කියන්නේ සතිය සිහිය තුළින් විදීම සොයන සිත විදර්ශනා ඥාණයෙන් අල්ලාගෙන පෙරට යන්න කියන කාරණයයි. ඔබේ අත ඔබට අතහැරුණොත් අනුන් අත් සියයක් දිගු කළත් ඔබට ඉන් ඇති එලයක් නැහැ. මෙසේ පෙරට යනකොට ඔබට මුළින්ම හමුවෙන්න ඕනේ සජ්ත බො-ජංග කියන ධර්මයන්. මෙතැනදි තමයි පිංවත් ඔබට සහතිකයක් ලැබෙන්නේ ඔබ තුළින්ම ඔබ නිවැරදි බවට, ඔබේ මාර්ගය අර්ථවත් බවට. අනුන් නෙමෙයි ලකුණු දුන්නේ. ඔබ තුළින්මයි ලකුණු ලැබුවේ. පිංවත් ඔබ තුළින්ම ඔබට ලකුණු ලැබුණත්, ලකුණු ලැබුණාය කියන කාරණයෙන් පැහැදිලිවෙන්නේ එතැන තරගයක් තිබෙනවාය කියන කාරණයයි. තරගයක් තිබෙනවාය කියන කාරණයෙන් පැහැදිලි වෙන්නේ එතැන ජය පරාජය තිබෙනවාය කියන කාරණයයි. ජය පරාජය තිබෙනවාය කියන කාරණය තුළ පැහැදිලි වෙන්නේ එතැන ඇලීම ගැටීම තිබෙනවාය කියන අර්ථයයි. එහෙමනම් පිංවත් ඔබ

මේ ලකුණු ලැබෙන තරගයද අත්හැරිය යුතුයි. එය කළ හැක්කේ ඔබ තුළ හේතුවල ධර්මයන් තුළින් වැඩෙන සජ්ත බො-ජංග ධර්මයන් අනිත්‍ය වශයෙන් දැකීමෙනි.

සතියද, ධර්මවිජයද, වීර්යය, එස්සද්ධි, ප්‍රීති, සමාධි, උපේක්ෂා ධර්මයන්ද අනිත්‍ය වශයෙන් අවබෝධකොට ගනිද්දී ඔබ තුළ හේතුවල ධර්මයන්ට අනුව වැඩෙන්නේ ප්‍රඥාවයි. ප්‍රඥාව යනු සම්මා සම්බුද්ධ ඇකයේ ඔබ උපන් බවට ඔබට ලැබෙන විශ්වාසයයි. එම විශ්වාසය ලැබෙනුයේද ඔබ තුළින්මය. එසේනම් ඔබ නැමති ආශ්වර්යමත් පුද්ගලයා තුළ සැඟවී ඇති අයෝමය ධර්ම ශක්තිය ආර්ය අශ්ඨාංගික මාර්ගය තුළින්ම පිංවත් ඔබත් මතුකොටගන්න. මමත්වයේ කුණුව සංඝාභාවයට පත්කරන නිත්‍ය සංඥාව, සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයන් උපයෝගීකොට විනිවිද දකින්න.

මේ සටහන කියවන ධර්මය කෙරෙහි උනන්දුව අඩු, ජීවිතය ආශ්වාදයක් කරගත් පිංවනෙකුට, පිංවතියකට 'මේ තරම් ලස්සන, සුන්දර, තාරුණ්‍යයෙන් පිරුණු ජීවිතය දෙස ඇයි අපි අසුබවාදීව බලන්නේ ' කියලා සිතෙන්න පුළුවන්. බාහිරින් ඔය 'පවුඩර් සාප්පුව' දිහා බැලුවහමනම් ලස්සන තමයි. නමුත් පිංවත් ඔබම සිතන්න, සුවඳ විලවුන්, පවුඩර්, ඇඳුම් පැලඳුම්, දත් මැදීම, නෑම, ඇඟ සේදීම් නැති වුණොත් රූපයේ මොන ලස්සනක්ද?

මේ සටහන ලියන මොහොතේ හිඤ්චට ජේතවා කුටියට මදක් ඔබ්බෙන් මොනරෙක් පිල් විදහාගෙන නටනවා. 'සර සර' හඬ නගමින් විහිදුණු පිල් එකිනෙක ගැටෙන හඬ හිඤ්චට හොඳින් ඇසෙනවා. මොනරා රහන රිද්මයටම සෙබඩත් මොනරා වටා කැරකෙනවා. මේ සතුන් දෙදෙනාට හැඟීමක් නැහැ, හිඤ්ච අහල පහල සිටිනවා කියලා. මොකද ඒ සතුන් රූපයෙන් හිඤ්ච හැඳිනුවත්, අර්ථයෙන් හඳුනන්නේ නැහැ. මේ මොනරත්, සෙබඩත් ආශ්වාදයෙන් මත්වෙලා. හිරිඔතප් ගැන දන්නේ නැහැ. ආශ්වාදයේ කෙටි මිහිර, ආදීනවයේ ප්‍රමාදීභාවයට පාර හෙළිකර දෙනවා දෙදෙනාටම. තව ටික දිනකින් සෙබඩ බිත්තර දමාවී, ඊට පස්සේ බිත්තර රකිවී. ඊට පස්සේ පැටව් එලියට ඒවී, පැටවුන් පෝෂණය කරාවී, කෙටි ආශ්වාදයක දිගු ආදීනවය පෙනෙනවා නේද?

මේ මොනරා කීවොත් 'මම ලස්සනයි' කියලා සැබවින්ම සාධාරණයි. මොකද එම සතා සුවඳ විලවුන්, ඇඳුම් පැලඳුම්, නෑම ඇඟ සේදීම්, දත්මැදීම් කිසිම දෙයක් කරන කෙනෙක් නෙවෙයි. නමුත් සැබවින්ම ලස්සනට ජේතවා. ලස්සන තිබෙන්නේ රූපය තුළ නොවෙයි. රූපය කෙරෙහි සකස්කොටගත් තෘෂ්ණාව තුළයි. රූපයට ඇති

තෘෂ්ණාව අඩුකරගන්න. එවිට ඔබට රූපය අසුබ දෙයක් වශයෙන් පෙනේවි. මේ ස්ත්‍රී පුරුෂ මිනිස් රූපය, යමෙක් ලස්සනය කියලා කියනවානම්, සශ්‍රීක දිව්‍ය තලවල වැඩසිටින දිව්‍යාංගනාවන්, දෙවියන්ගේ දිව්‍ය රූපවල අසිරිය, රිද්මය, ලාලිතය, කාන්තිය, වර්ණනා කිරීමට භාවිතා කළයුතු වචනය මොකද්ද කියන්න හිඤ්චට තේරෙන්නේ නැහැ. හැබැයි ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේට නන්ද ස්වාමීන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ කාරණය මෙතැනදී වැදගත් වෙනවා. 'ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන්වහන්ස, දිව්‍ය තලයේ දිව්‍යාංගනාවන්ගේ අසිරිය දුටු මට ජනපද කළා‍ණිව පෙනෙන්නේ පිච්චි ගිය හේනක සිටින වැදිරියක් වගේය' කියලා. පිංවත් ඔබ හිඤ්ච සමග අමනාප වෙන්න එපා මෙහෙම සටහන් කළාට. ඔබ අමනාප විය යුත්තේ ඔබගේම දෘෂ්ඨිමය දුර්වලතාවයන් සමගය. මේ දෘෂ්ඨිමය දුර්වලතාවයන් බිඳුණු තැනදී, නන්ද ස්වාමීන්වහන්සේත් පසුව ජනපදකළාණියත් දෙදෙනාම පසුව හව නිරෝධය සාක්ෂාත් කරගත්තා.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නන්ද ස්වාමීන්වහන්සේ උදෙසා අනුගමනය කළ ඉහත උපක්‍රමය, පිංවත් තරුණ ඔබට හුඟක් ප්‍රයෝජනවත් වෙයි. එම නිසා ඔබ තුළ විරියය මදනම්, රූපය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව වැඩිනම් දිව්‍යතලයේ අසිරිමත්, දිව්‍යාංගනාවක් ලබනවාය, වෙනවාය කියන කාරණය චේතනාවක් කොටගෙන භාවනා කරන්න. අල්ලාගත්තත්, අල්ලාගත්තේ අසිරිමත් දිව්‍ය ජීවිතයක්නේ. උදය සවස කුණු පිටකරන, ගඳගහන මනුෂ්‍ය ශරීරයක් නොවෙයිනේ. සියල්ල අතහැරීම උදෙසා, අල්ලාගැනීමට අවශ්‍ය තැන් වෙතොත් ඒවා අතහැරීමට කලබල නොවන්න. භාවනාව තුළින් ඔබ ලබන සතිය සිතිය සුදුසු තැනදී සුදුසු දෙයින් ඔබව දැනුවත් කරාචී.

තෙරුවන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන්, විරියයෙන් යුතුව දුකින් මිදීමට ඔබ නැගී සිටින්න. දුකින් මිදීම උදෙසා එකම දෙයයි ඔබ නැතිකරගත යුත්තේ. ඒ රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවයි. සියක්දහසක් දේවල් නිරතුරුව සිතන පිංවත් ඔබ ඒ සියල්ල ගැන සිතීම මොහොතක් නවතා, තෘෂ්ණාව නැමැති එකම කාරණය ගැන සිතන්න. එවිට ඔබට පෙනේවි සියක්දහසක් දේවල් අපි සිතන්නේ තෘෂ්ණාව නිසාමයි කියලා. ඔබ තුළ ඇතිවන සිතිවිලි නිරතුරුවම ඔබේ පාලනයට ගන්න. සිතිවිලි අයාලේ යන්න ඉඩ දෙන්න එපා. අයාලේ යන සිත නිරතුරුවම කාමයේ ආශ්වාදය දෙසටමයි ඇදී යන්නේ. එම නිසා දුවන සිත, අරමුණ උදෙසා ඔබේ පාලනයට ගන්න. පාලනය කරගන්නා වූ සිතෙන් ඔබ වැඩීමට බලාපොරොත්තුවෙන් භාවනා අරමුණ මෙනෙහි කරන්න. සතිය, සිතියයි දැන් ඔබ තුළ පවතින්නේ. පිංවත් ඔබ වචනවල තේරුම සොයන්න යන්න එපා. වචන කියන්නේ විචාර, විතර්ක. විචාර විතර්ක තමයි ඔබව සමාධියෙන් ඇත් කරන්නේ. ඒකෙන් අදහස් වෙන්නේ විචාර විතර්ක අයිති මාරයාට බවයි. ධර්ම මාර්ගය තුළ ගමන් කරන ඔබ කිසිවිටෙකවත් ප්‍රශ්න හෝ පිළිතුරු අතර සිරවෙන්න එපා. විවෘතවූ ධර්මයකුයි බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කර තිබෙන්නේ. එම නිසා

නැති ප්‍රශ්නයක් ඔබ ඇතිකරගතහොත් මිසක්, ප්‍රශ්න තිබෙන්න විදිහක් නැහැ. ප්‍රශ්නයක් නැති තැන පිළිතුරක් කෙසේ පවතින්නද? නිවීම කියන්නේ ප්‍රශ්නයක් හෝ පිළිතුරකට ලඝු නොවන උතුම් අවබෝධයක්.

පංචඋපාදනස්කන්ධය කියන වචනයේ අර්ථයක් තිබෙනවා. එම තේරුම් පසුපස අපි පැටලෙමින් සිටි පලක් නැහැ. මොකද පංච උපාදනස්කන්ධයේ සැබෑම අර්ථය අනිත්‍යය නිසා. මොනයි හෝ වචනයක අර්ථයත් අනිත්‍යයි. මොකද වචනයක් යනු පංචඋපාදනස්කන්ධයක්ම නිසා. මේ සටහන් තබන හිඤ්ච කිසිම අවස්ථාවක නිවීමේ මාර්ගයේදී කිසිම වචනයක අර්ථයක් සොයන්න වෙහෙසුනේ නැහැ. වචනවල අර්ථය සොයන්න කියන සිත අනිත්‍ය වශයෙන් දැක්කා පමණයි. එතැනම සතියත්, සිහියත්, සමාධියත් සකස් වුණා. ඒවයේ අර්ථය සොයන්න ගියානම් සතියත්, සිහියත්, සමාධියත් ගිලිහී යන්න තිබුණා.

ඔබත් අනෙක් අයත් අතර නැතිනම් වෙනසක්

දුකෙන් පිරුණු සසර කතර සදා උරුමයක්

වරක් හිඤ්ච වස් තුන්මාසය එක්තරා ගම්මානයකට ආසන්න කුටියක වැඩ සිටියා. මාසයකටම එක් දිනක් පමණයි ගමේ ගෙදරකට පිණිඩපානය බෙදන්න යෙදී තිබෙන්නේ. වෙසක් පෝය දිනය ආවත් ඒ අය තමන්ගේ දිනයට පිටින් වෙනත් දිනයක අතිරේකව දානයක් බෙදන්නේ නැහැ. නමුත් මේ ගමේ එක්තරා මැදිවියේ කාන්තාවක් හිටියා, ඇය තම දානය යෙදී ඇති දිනයට අමතරව මාසයකට හතර පස්වතාවක්, පාරට ඇවිත් ගෙදර උයන කැමට හදාගත් මොකක්හරි පොඩි දෙයක් හෝ පූජා කරනවා. ගමේ කාටවත් නැති ලක්ෂණයක් හිඤ්ච ඇගෙන් දුටුවා. ඒ කියන්නේ ගමේ සියල්ලන්ට වඩා ඇය වෙනස් කෙනෙක්. නමුත් වස්කාලයේ අවසන් මාසයේදී ඇය ඒ පුරුද්ද අතහැර දැමුවා. මොකද ගමේ අනෙක් පිංවතුන් කිසිවෙක් එහෙම නොකරන නිසා. ඒ කියන්නේ ඇයත් අනෙක් සියල්ලන් වගේම වුණා. එම නිසා පිංවත් ඔබත් අනෙක් හැමෝම වැඩකරන කාලසටහනට, ඒ අයගේ වර්යාවටම වැටෙන්න එපා. දාන, ශීල, භාවනා මාර්ගයේ ගුණාත්මකභාවයෙන් පෙරට යන්න දක්ෂ වෙන්න.

පිංවත් ඔබ හැමවිටම ගෙදර සිටින අනෙක් අයට වඩා වෙනස් කෙනෙක් වෙන්න. පංති කාමරයේ, කාර්යාලයේ, ගමේ, රටේ.... සිටින අන්‍යයන්ට වඩා වෙනස් කෙනෙක් වෙන්න. දන් දීමේදී, ශීල් ආරක්ෂා කිරීමේදී, භාවනා කිරීමේදී අනෙක් අයට වඩා වෙනස් කෙනෙක් වෙන්න. මේ කියන්නේ කැපී පෙනෙන කෙනෙක් වෙන්න කියන කාරණාව නෙමෙයි. 'වෙනස් කියලා මෙතැනදී කියන්නේ අර්ථයෙන් ධර්මයෙන් ගුණාත්මක කෙනෙක් වෙන්න කියලයි. මොකද ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ තම නිය මතට පස් ස්වල්පයක් අරගෙන දේශනා කරනවා, පොළොවේ තිබෙන පස් ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව නියසිලේ තිබෙන පස් ප්‍රමාණය කොපමණක් ද, මේ වෙසෙන සත්වයන්ට සාපේක්ෂව මරණින් මතු සුගතිගාමීවන සත්ත්වයන් ද ප්‍රමාණයෙන් ඒ වගෙයි කියලා.

පිංචන් ඔබට, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නියසිලෙහි ඇති පස් ටිකෙන් එක වැලි කැටයක් වෙන්න අවශ්‍ය නම්, ඔබට අනිවාර්යයෙන්ම අනෙක් අයට වඩා වෙනස් කෙනෙක් වෙන්න වෙනවා. පිංචන් ඔබත් අනෙක් සියල්ලන්ම වගේ වුණොත් ඔබටත් සුගතිය අහිමිවෙවි. මේ ලැබූ උතුම් අවස්ථාව ගිලිහී යාවී.

වරක් හික්කුච වස් තුන්මාසය එක්තරා ගම්මානයකට ආසන්න කුටියක වැඩ සිටියා. මාසයකටම එක් දිනක් පමණයි ගමේ ගෙදරකට පිණිඩපාතය බෙදන්න යෙදී තිබෙන්නේ. වෙසක් පෝය දිනය ආවත් ඒ අය තමන්ගේ දිනයට පිටින් වෙනත් දිනයක අතිරේකව දානයක් බෙදන්නේ නැහැ. නමුත් මේ ගමේ එක්තරා මැදිවියේ කාන්තාවක් හිටියා, ඇය තම දානය යෙදී ඇති දිනයට අමතරව මාසයකට හතර පස්වතාවක්, පාරට ඇවිත් ගෙදර උයන කැමට හදාගත් මොකක්හරි පොඩි දෙයක් හෝ පූජා කරනවා. ගමේ කාටවත් නැති ලක්ෂණයක් හික්කුච ඇගෙන් දුටුවා. ඒ කියන්නේ ගමේ සියල්ලන්ට වඩා ඇය වෙනස් කෙනෙක්. නමුත් වස්කාලයේ අවසන් මාසයේදී ඇය ඒ පුරුද්ද අතහැර දැමුවා. මොකද ගමේ අනෙක් පිංචතුන් කිසිවෙක් එහෙම නොකරන නිසා. ඒ කියන්නේ ඇයත් අනෙක් සියල්ලන් වගේම වුණා. එම නිසා පිංචන් ඔබත් අනෙක් හැමෝම වැඩකරන කාලසටහනට, ඒ අයගේ වර්යාවටම වැටෙන්න එපා. දාන, ශීල, භාවනා මාර්ගයේ ගුණාත්මකභාවයෙන් පෙරට යන්න දක්ෂ වෙන්න. මොකද, ඔබ තුළින්මයි ඔබේ සැනසීමත්, දුකත් දෙකම සකස්වෙන්නේ. පිංචන් ඔබ ශ්‍රද්ධාවෙන්, ගෞරවයෙන්, කර්මඵල විශ්වාසයෙන් බෙදන එක බත් හැන්දක, සමාදන්ව ආරක්ෂා කරන එක සිල්පදයක් තුළ දෙවියෙක්, දිව්‍යාංගනාවක් දකින්න ඔබ දක්ෂ වෙන්න. එක මොහොතක් අනිත්‍ය සංඥාව වැඩීමේදී, එම අනිත්‍ය සංඥාව තුළින් රහතන් වහන්සේ නමක් දකින්න දක්ෂ වෙන්න. එහෙමයි ඔබ වීර්යය සකස්කොටගත යුත්තේ, මේ මාර්ගයේ පෙරට යන්න. අනුන් ආදර්ශයට අරගෙන නොවේ, තමා තුළින්ම දුකේ අම්හිරි බව දැකලයි එසේ කළ යුත්තේ. අනුන් කරන දේවල් කරන්න ගිහිල්ල තමයි අපි සංසාරයේ තවමත් දුක තුළම සිටින්නේ. ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ කියපු දෙයම කරන්න. උන්වහන්සේ දකින්න කියපු ආකාරයටම දකින්න.

ධර්මය සරල පිළිතුරක් - එහි කොහිද ගැඹුරක්

(භාවනාව- අවසන් කොටස)

පිංචන් ඔබ ඉදිරියෙන් සිටින සෑම මනුෂ්‍යයෙක්ම ඔබේ ගුරුවරයෙක් කරගන්න. ඒ සෑම කෙනෙක්ම ඔබට යමක් උගන්වනවා. ඔබ ඒ දෙය හොඳින් ඉගෙන ගන්න. මොනවාද ඒ අය උගන්වන්නේ. ඔහු නරකයි, ඔහු හොඳයි, සත්පුරුෂයි. ඔහු අසත්පුරුෂයි, වපලයි, ගුණමකුයි. එයා මෛත්‍රියහගතයි. එයා කරුණාවන්තයි. එයා අධාර්මිකයි, අරකෙනා ධාර්මිකයි..... අවසානයේ කුමක්ද මේ සියල්ලන්ම ඔබට උගන්වලා තිබෙන්නේ. අනිත්‍යයයි කියන කාරණයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සොයාගෙන ධර්ම පිපාසයෙන් පැමිණි කිසිවෙකුටත් උන්වහන්සේ කටුසටහන්, මුද්‍රිත පොත් දුන්නේ නැහැ. ආනන්ද ස්වාමීන්වහන්සේ හමුවී වැඩි විස්තර දැන ගන්න යැයි කීවේ නැහැ. සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේගේ භාවනා පංතියට යන්න කීවේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කළේ 'මහණෙනි මේ ඇස අනිත්‍යයි. ඇස අනිත්‍යනම් ඇස නිසා සකස් වෙන එස්ස, වේදනා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ ධර්මයනුත් අනිත්‍යයයි' කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ බාහිය දාරුවියට දේශණා කළේ 'බාහිය දුටුදෙය දුටුබව සිතන්න. ඇසුන දෙය ඇසුනබව පමණක් සිතන්න. සිත සිතක් පමණක් බව සිතන්න' කියලයි. මෙහි අර්ථය එස්සය කෙරෙහි නොඇලෙන්න කියන කාරණයයි. එස්සය අනිත්‍යවශයෙන් දැකීමේදී විඳීමක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. සරල කමටහනකින් රහතන් වහන්සේ නමක් බිහිවුණා.

ගිහි පිංචතුන්ලාට මීට අමතරව දානයේ ශීලයේ වටිනාකම දේශණා කළා. මේ කොයි දේශනය තුළත් තිබුණේ සරල බවයි. ගැඹුර කියන්නේ කෙලෙස් කියන කාරණයයි. කෙලෙස් වලින් මිදෙන්න මිදෙන්න ධර්මයේ ස්වභාවයම පැමිණෙනවා. යමෙක් ධර්මය ගැඹුරු ආකාරයෙන් දකින්න යනවානම් ඒ ඔහු තුළ කෙලෙස් වැඩෙනවාය කියන කාරණයයි සිද්ධවෙන්නේ. ජීවිතයේ ගැඹුරු බව දැකලා කලකිරීමෙන් භාවනා කිරීමට එන පිංචතාට භාවනාවේ ගැඹුරු බව කියන්න ගියොත් ඔහුට ජීවිතයත් එපා වෙන්න පුළුවන්.

ජීවිතයේ ගැඹුර අඩුකරන "භාෂාව" තමයි විදර්ශණා භාවනාව. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සරල ආකාරයෙන්ම ඔබේ ජීවිතයට ධර්මය ගලපාගන්න.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයන් ඔබ සරල කමටහනක් කරගන්න. ජීවිතයේ ගැඹුර භාවනාවේ සරල භාවයෙන් පුරවාගන්න. ජීවිතය නොගැඹුරු කරගන්න. නාම රූප ධර්මයන්ට ඒවායේ ස්වභාවයෙන් පවතින්නට ඉඩහරින්න. පිංවත් ඔබ නාමරූප ධර්මයන්ගේ සැබෑම අනිත්‍ය ස්වභාවය විදර්ශණාවෙන් දකිමින් ජීවත්වෙන්න. මම තුලින්ම 'මම' නිරෝධය කරන මාර්ගයට එන්න. ධර්මය යනු ගැඹුරක්, දිගක්, පළලක්, සුවයක්, වින්දනයක් නොව අනිත්‍යයම බවත්, අනිත්‍ය ඔබෙන් වසන්කරන්නේ තෘෂ්ණාව විසින් බවත් හඳුනාගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කර වදාල සතරසතිපට්ඨාණ සූත්‍රය, ආනාපාන සති සූත්‍රය දෙස බලන්න. මේවා තුළින් අපට කියාදෙන්නේ ගොරෝසු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසය සියුම් කරන ස්වභාවය ගොරෝසු කයේ සණ සංඥාව සියුම් කරන ස්වභාවයයි. මේ සෑම දෙයකම තිබෙන්නේ ගොරෝසු දෙය සියුම් කර දකින වැඩපිළිවෙලයි. මේ සියුම් භාවය යටපත් කරන්නේ පංචනීවරණ විසින්. පංච නීවරණ යටපත් කරදැමීම උදෙසා ශීලයේ පරිපූර්ණ භාවයත් ඒ තුළින්ම සමාධිමත් භාවයත් සකස් කරගෙන පිංවත් ඔබ අර්ථවත් මනුෂ්‍යයෙක් වන්න. ධර්මය තුළට එන්න.

ඔබට ලස්සන රූපයක් අරමුණු වෙනවා. රූපය කියන්නේ අනිත්‍ය දෙයක්. නමුත් ඔබ එම රූපය තෘෂ්ණාවෙන් ගන්නවා. මේ හේතුවෙන් සංස්කාර රැස්වෙනවා. ඒ ඔබ අත්දකින්නේ අධර්මයයි. ඔබට ලස්සන රූපයක් අරමුණු වෙනවා නම් ඔබ එය අනිත්‍ය වශයෙන් මෙනෙහි කරනවා. ඔබ තුළ එම රූපයට තෘෂ්ණාවක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසාම සංස්කාරයන් රැස්වීමක් නැහැ. මේ ඔබ අත්දකින්නේ ධර්මයයි. ධර්මයත් අධර්මයත් අතර තිබෙන වෙනස පිංවත් ඔබම අත්දැකීමෙන් හඳුනාගන්න. එවිට ඔබට දැනේවි බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මය මොනතරම් සරල කර අපට දේශණා කර තිබෙනවාද කියලා.

පිංවත් ඔබ ඉදිරියෙන් සිටින සෑම මනුෂ්‍යයෙක්ම ඔබේ ගුරුවරයෙක් කරගන්න. ඒ සෑම කෙනෙක්ම ඔබට යමක් උගන්වනවා. ඔබ ඒ දෙය හොඳින් ඉගෙන ගන්න. මොනවාද ඒ අය උගන්වන්නේ. ඔහු නරකයි, ඔහු හොඳයි, සත්පුරුෂයි. ඔහු අසත්පුරුෂයි, වපලයි, ගුණමකුයි. එයා මෙමත්‍රිසහගතයි. එයා කරුණාවන්තයි. එයා අධාර්මිකයි, අරකෙනා ධාර්මිකයි..... අවසානයේ කුමක්ද මේ සියල්ලත්ම ඔබට උගන්වලා තිබෙන්නේ. අනිත්‍යයයි කියන කාරණයි.

ජීවිතය ආපස්සට හැරීල බලනවිට හිඤ්චට පෙනෙන්නේ මේ අනිත්‍යවූ පාඩම කියාදුන් සමාජයයි. පිංවත් ඔබ තුළම ඔබ අසලම ධර්මය තිබේ. හොඳින් බලන්න හොඳින් අසන්න. එය ඔබට මුණගැසේවි. හිඤ්චක් හැටියට අපි පැවිදිවුනේ 'දායක පිරිස් අපේ ළඟට සිව්පසය ගෙනත් පූජා කරාවි, ඒ අය ගරු සම්මාන දක්වාවි, වඳිවි, පුදාවි' කියල නොවේ. අප අත්විඳින දුක දැකලා ඒ දුකෙන් මිඳෙන්න කියන බලාපොරොත්තුවෙන්. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුන් සිව්වරක් පාත්‍රයත් පමණක් අපේ අතට දෙන්නේ අපට ඉන්න ඕනේ සැබෑ සීමාව තුළ අපව රඳවන්නයි. ඉන් එහාට යන්න යන්න අපි ධර්මාවබෝධයෙන් දුරස්ථවෙනවා. භාවනා කරන ගිහි පැවිදි අපි කාටත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉහත කමටහන හුඟාක් වැදගත් වෙනවා. මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීමේදී ඔබව විකුණන්න පුළුවන්. ඔබව විකිනෙන්නත් පුළුවන්. හුඟාක් පරිස්සමෙන්....! රූපය මාරයා හැටියට, රූපය ඇසුරින් සකස් වෙන පංච උපාදානස්කන්ධය මාරයා හැටියටත් දකින්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ කියලා දෙන ඉහත කමටහනත් ඔබට ගොඩාක් වටිනවා. ඉහත සටහන භාවනාව ගැනයි සඳහන්a කළේ.

මේ කාරණා ටික සඳහන් කරන්නේ භාවනා නොකරන පිංවතුන්ලාටයි. ඔබ භාවනා නොකරනවා කියලා කොයිම අවස්ථාවකවත් දුක්වෙන්න එපා. දුක කියන්නේ ගැටීම කියන අකුසලයයි. එම නිසා පිංවත් ඔබත් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවෙන් දානය ශීලය තුළ හොඳින් හික්මෙන්න. එයත් උතුම්ම භාවනාවක්මයි. විදර්ශණා භාවනාවට දොරකවුළු විවර කරදෙන සෑම විටම ඔබ ඉන්නා තැන ගැන සතුටුවෙන්න. පියවරක් හෝ ඉදිරියට තබනවායයි වීර්යය සකස් කරගන්න. මේ මොහොතේ මේ පිංබිමේ උපත ලැබූ ඔබ සැබෑම දක්ෂයින් බව සිතන්න.

සංසාරයේ කීවරක් නම් ඔබ ඔතැනම මිහිදන්ව ඇත්ද?

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩසිටින කාලයේ එක්තරා වස්තු සම්පත් ඇති සශ්‍රීක බමුණෙක් ජීවත් වුණා. මේ බමුණාට කාටවත් ඇතිනොවන විදිහේ අශාවක් ඇති වුණා. ඒ ආශාව තමයි තමන් මැරුණාට පසුව කිසිම සත්වයෙක් වළ නොදැමූ බිමක තමාගේ දේහය මිහිදන් කළ යුතුයි කියන ආශාව.

බමුණා මිථ්‍යාදෘෂ්ඨික කෙනෙක් වුවත් මරණානුස්සනිය කියන කාරණය වඩලා තිබෙන කෙනෙක්. ඒ කියන්නේ තමා මැරෙනවාය කියලා දන්න කෙනෙක්. තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවෙන් තොරව මරණානුස්සනිය වැඩිම නිසාම සංසාර බිය උදෙසා නොවේ මේ බමුණාට මරණානුස්සනිය වැඩුනේ මරණය තුළිනුත් ආශ්වාදයක් සෙවීමේ අරමුණ ඇතිවයි මරණානුස්සනිය වැඩිලා තිබුණේ. මරණයට පෙර මරණය ආශ්වාදයක් කරගන්න මනුෂ්‍යයෝ ඕනෑ තරම් සමාජයේ සිටිනවා. මරණය ආශ්වාදයක් කරගන්නා තැනත්තා මැරිලා ඉපදෙනවාය කියන කාරණය දකින්නේ නැහැ. එයා මරණය කියන කාරණය දකින්නේ නැහැ. එයා මරණය කියන කාරණය ළඟ නවතිනවා. මේකම බුදුරජාණන් වහන්සේ 'විභව තත්භාව' කියලා කියනවා. නැවත උපතක් නැහැය කියන විශ්වාසයයි ඔහු තුළ තිබෙන්නේ. ඔහු සිතනවා මරණින් පස්සේ සියල්ල ඉවරයි කියලා. ඒ නිසාම ඔහු මරණය ආශ්වාදයක් කරගෙනමයි මැරෙන්න හදන්නේ.

හික්ෂුව දන්න එක්තරා මහත්තයෙක් සිටියා ඒ මහත්මයා තමා මැරෙන්නට පෙරාතුව මිනී පෙට්ටියක් ගෙදරට ගෙනත් තියාගත්ත. ඔහු හැමදාම මේ මිනී පෙට්ටියේ නිදාගන්නවා. ඔහු බිමත්වයි හුඟාක් වෙලාවට සිටින්නේ. ඔහුට මරණය ආශ්වාදයක්. මරණින් මතු නැවත උපදිනවාය කියලා ඔහු දන්නේ නැහැ. ඔහු මැරෙන්න කැමතියි. ඔහු සිතනවා මරණින් පස්සේ මේ දුක් ගොඩ ඉවරයි කියලා.

හික්ෂුව දන්න තවත් මහත්මයෙක් සිටියා. ඔහු තමන්ගේ ඥාතීන්ට මරණයට පෙරාතුව කියා තිබුණා මරණයට පසුව තමාට පාංශුකුලයක්, මතක බණක්, දානයක් දෙන්න එපාය කියලා. ඔහු සෑම වෙලාවේම කිව්වේ 'මැරෙනකම් හොඳට කාල බිල ඇඳලා, පැලඳලා, ජීවත් වෙන්න. සියල්ල මැරෙනකම් පමණයි මරණින් පසුව කිසිවක් නැහැ' ය කියලා. මේ අය මරණය ආශ්වාදයක් කර ගන්න අය. මරණය තමයි මේ අයගේ

විමුක්තිය. මැරිල නැවත ඉපදෙනවාය කියන විශ්වාසය මේ අයට නැහැ. මරණින් පසුව සියල්ල ඉවරයි කියන විශ්වාසය ඔවුනට තිබෙන්නේ ඉහත බමුණත් මේ දෘෂ්ඨිය තිබුණ කෙනෙක්. බමුණා තමන්ගේ සේවකයනුත් අරගෙන මීට පෙර කිසිවෙකු වළ නොදැමූ බිම් කඩක් සොයමින් කැලය පිරමින් ගියා. බොහෝම දුරක් කැලයේ ඇවිදලා විශාල ගසක් යට යම් ස්ථානයක් බමුණා සලකුණු කළා. වටපිට හොඳින් නිරීක්ෂණය කළා. බමුණාට හොඳටම විශ්වාසයි තමා සලකුණු කළ තැන අතීතයේ කිසිවකු වළ නොදැමූ තැනක්ය කියල. බමුණා තම සේවකයන්ට අණ කළා තමා සලකුණු කළ ස්ථානයේ වළක් භාරන්න කියලා. බමුණා ලෝකයක් දිනාගත්තා වගේ සතුටකින් සිටියේ. ඔහු තම ඥාතීන්ව සේවකයින්ව දැනුවත් කළා. තමා මැරුණාට පසුව මේ වළේම වළදමන්න කියලා. තමා මරණින් පසුව මේ වළ ඇතුළේ සමාදානයේ සැතපෙන ආකාරය මේ බමුණා සිහිපත් කළා. බමුණාගේ සේවකයන් මිනිවළ භාරමින් සිටියදී මෙතැනට ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩම කරනවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ බමුණාගෙන් විමසනවා 'බමුණ, ඔබ ඔය කුමක්ද කරන්නේ කියලා. ඒ වෙලාවේ බමුණා කියනවා මම මේ කවරුවත් නොකළ වැඩක් කරන්න යන්නේ. මම මැරුණාට පස්සේ මගේ දේහය මීට පෙර කිසිවෙකු වළ නොදැමූ තැනක වළ දැමීමට මට ආශාවක් ඇති වුණා. මට හොඳටම විශ්වාසයි මේ ස්ථානයේ මීට පෙර වළදමා නැහැ'ය කියලා. ඒ වෙලාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පූර්ව නිවාසානුස්සති ඥාණයෙන් අතීතය බලා දේශණා කරනවා බමුණ ඔබ මේ සලකුණු කර ඇති ස්ථානයේ අතීතයේ ඔබවම දහතුන්දාස් වාරයක් මැරිල වළ දමලා තිබෙනවාය කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ බමුණාට දුන් මේ පිළිතුර බමුණාට සිතාගන්නවත් බැරිව ගියා. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණය අභියස බමුණා නුවනින් මෙනෙහි කරන්න පටන් ගත්තා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කර වදාල සංසාරයේ ගැඹුර තේරුම්ගත්ත බමුණා තමාගේ ළදරු මනෝ භාවයට සමච්චල් කරමින් තෙරුවන් සරණ පිහිටියා. තමාම අතීත භවයන්හිදී දහතුන්දාස් වාරයක් මිහිදන් වුණ බිම්කඩම කමටහනක් කර ගනිමින් බමුණා සද්ධර්මය ශ්‍රවණයකර තමාගේ අනාගත භවගමන උපරිම ආත්මභාව හතකට සීමාකොට ගත්තා.

පිංවත් ඔබ නුවනින් දකින්න ඔබ දෙපා තබාගෙන සිටින ඔය බිම් තීරුව මත ඔබ අතීතයේ කොච්චර දහස් වාරයක් මිහිදන්වෙලා ඇතිද කියලා.

ඔබේ අතීත හව ගමනේ කැඩපතක් දෙහිවල ඇත

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මුළු දඹදිව තිබෙන කෝටු කැබලි එක ගොඩක් ගසලා ඒ සෑම කෝටු කැබැල්ලක්ම ඔබේ ඇඟිල්ලේ ප්‍රමාණයට කඩන්න කියනවා. දැන් මේ කෝටු කැබැල්ල, කෝටු කැබැල්ල අයිත් කරන්න කියනවා. මේ මගේ මේ ජීවිතේ අම්මා, මේ මගේ අම්මාගේ අම්මා, වශයෙන් ඔබේ පරපුර දියනොවී තිබියදීම කොටු කැබලි ප්‍රමාණය ඉවර වෙනවා කියලා. මෙසේ මැරෙමින් ඉපදෙමින් පැමිණි ගමනේදී මනාප දෙයින් වෙන්වීමට සිදුවෙලා, අමනාප දෙය සමග එක්වීමට සිදුවෙලා නෙතින් ගලාගිය කඳුළු මහා සාගරයේ ජලයට වැඩියි කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. මේ මහ පොළවේ ඇති පස් සියල්ලම වෙරළ ගෙඩි තරමට ගුලි කරන්න කියලා. එහෙම ගුලි කරලා එක් වෙරළ ගෙඩි ප්‍රමාණයේ පස් ගුලිය ගුලිය අයිත් කරන්න කියනවා. මේ මගේ ගෙවී ගිය එක කල්පයක්. මේ මගේ ගෙවී ගිය දෙවැනි කල්පය, මේ මගේ ගෙවී ගිය තුන්වෙනි කල්පය කියලා. වෙරළ ගෙඩි ප්‍රමාණයේ පස් ගුලි ඉවර වෙනවා. ඒත් තමා ගෙවාගෙන පැමිණි කල්ප ප්‍රමාණය ඉවර වෙන්නේ නැහැ කියලා.

මේ සංසාරේ ගැඹුර පිංචතුන්ලා කමටහනක් කරගන්න. මේවා නුවණින් මෙනෙහි කරමින් සංසාර බිය සකස් කරගන්න. ප්‍රඥාව කියන කාරණය ආලෝක පුජා තුළින්, විදුලි පන්දම් පුජාව තුළින් ඇති වන්නේ නැහැ. ඔබ තුළ ප්‍රඥාව මෝදුවන්න නම් කළාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය ලැබෙන්න ඕන. සද්ධර්ම ශ්‍රවණය සිද්ධවෙන්න ඕන. ශ්‍රවණය කළා වූ සද්ධර්මය නුවණින් මෙනෙහිකරන්න ඕන. එවිටයි පිංචත් ඔබ තුළ ප්‍රඥාව ඇතිවෙන්නේ.

මේ නුවණින් මෙනෙහි කිරීම කියන කාරණයෙන් වර්තමානයේ පිංචතුන්ලා හුඟක් බැහැරවයි සිටින්නේ. නුවණින් මෙනෙහිකිරීම හීන වන විට අපි මෝහය දෙසටයි ගමන් කරන්නේ. ඔබ සංසාරයේ ගෙවා පැමිණි දුර සද්ධර්ම ශ්‍රවණය ඔස්සේ මතුකර ගන්න. විවේකීව සිටින වෙලාවට තමා සංසාරයේ ලබා ඇති ජීවිත නුවණින් සිහිකරන්න. දෙහිවල සත්ව උද්‍යානයේ ඇති සතුන් ඔබේ අතීත හව ගමනේ කැඩපතක් ලෙස දකින්න. අතීතයේ ඔබ සක්විති රාජ සම්පත්, ශක්‍ර දිව්‍ය සම්පත්, මනුලොව ධන කුවේර සම්පත් ලබලා සතුටු වූන හැටි නුවණින් දකින්න. එම සැපයන්ගෙන් තෘප්තිමත් භාවයට පත් නොවූ නිසාම නැවත කල්ප ගණන් සතර

අපායන්හි ඉපදිලා සෙම්, සෙම් සොටු ගිනි අඟුරු, ලෝදිය, තණ කොළ, පුන්තක්කු..... දුකම අනුභව කර ජීවත් වුණ අතීතය සිහිපත් කරන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේයි කලාණ මිත්‍රය වශයෙන් අපට මේ සංසාර බිය මතුකර පෙන්වන්නේ. පිංවත් ඔබ මේ අතීත සංසාර ගමන නුවණින් මෙනෙහි කරන්න දක්ෂ වුවහොත් ඔබට දැනේවි මේ තිරිසන් ලෝකයේ ජීවත්වෙන සෑම සතෙක්ම, මේ ප්‍රේත ලෝකයේ ජීවත්වෙන සෑම සත්වයෙක්ම, ඔබගේ දෙතිවරයෙක්ය කියලා. මේ සුගතියේ දිව්‍ය, බ්‍රහ්ම, මනුෂ්‍ය ලෝකවල ජීවත්වන සෑම සත්වයෙක්ම ඔබගේ අතීත දොතිවරයෙක්ය කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ස්වාමීන් වහන්සේලාට ප්‍රකාශ කරනවා අවිද්‍යාව නිසා ඉපදෙමින් මැරෙමින් පැමිණි ගමනේදී රජවරු හිස ගසා දමද්දී වගුරපු රුධිරයද මහා සාගරයේ ජලයට වැටිය කියලා. ගව යෝනියේ, බැටළු යෝනියේ, උඹරු යෝනියේ ඉපදිලා හිසගසා දමද්දී ගලාගිය රුධිරය මහා සාගරයේ ජලයට වැටිය කියලා. මහා සාගරය පරදවන තරම් රුධිරය අප සංසාරයේ හෙළා තිබෙනවා. ඉපදෙමින් මැරෙන ස්වභාවය අවසන් නොවන දෙයක්. නිදහස් වෙන්නමයි ඕනේ කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

අනේපිඩු සිටුතුමාට, විශාඛා උපාසකට, නකුලමාතාවට බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවන මුල්ම දැක්මේදීම සංසාර බිය නුවණින් මෙනෙහි කිරීම තුළින්මයි සෝවාන් ඵලයට පත්වෙන්නේ. පිංවත් ඔබට සිතන්න පුළුවන් ඒ අයට ගොඩාක් පාරමි ශක්තිය වැඩිය කියලා. එම අදහස සද්ධාවේ දුර්වලතාවයක් හේතුවෙන් සකස්වෙන විවිකිච්චාවේ ස්වභාවයක් හැටියට දකිමින් බැහැර කර දමන්න. ලෝකය සිතන විදිහට සිතන්න ඔබ පෙළඹෙන්න එපා. ලෝකය යන්නේ දුක දිශාවටයි. ලෝකයම කමටහනක් කරගෙන ලෝකයෙන් මිදෙන දිශාවට එන්න.

රූපය කෙරෙහි තිබෙන තෘෂ්ණාව රූපය ඇසුරු කරමින් ක්‍රමානුකූලව හීන කරගන්න. රූපයට රූපයේ ස්වභාවයෙන් තිබෙන්නට හැර රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව අතහරින්න. ඔබ අතහරින දෙය අල්ලා ගන්න ඕන තරම් ලෝකයා සිටිනවා. ඔබ ලෝකයෙන් හිස්වුණාය කියලා ලෝකයට පාඩුවක් නැහැ.

අධර්මයේ කාලය අති දීර්ඝයි

රූපය කෙරෙහි තිබෙන තෘෂ්ණාව, රූපය ඇසුරු කරමින්ම, ක්‍රමානුකූලව හීන කරගන්න. රූපයට රූපයේ ස්වභාවයෙන්ම තිබෙන්නට හැර, රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව අතහරින්න. ඔබ අතහරින දෙය අල්ලාගන්න ඕනෑතරම් ලෝකයා සිටිනවා. ඔබ ලෝකයෙන් හිස් වුණාය කියලා ලෝකයට පාඩුවක් නැහැ. ලෝකයට හැමදාමත් පෙරහැරවල් දෙකක් තිබෙනවා. එක පෙරහැරක් තමයි ධර්මයේ පෙරහැර. අනෙක් එක තමයි අධර්මයේ පෙරහැර. ලෝකයේ හැමදාමත් අධර්මයේ පෙරහැර දිග වැඩියි. ධර්මයේ පෙරහැර හැමදාමත් දිගින් අඩුයි.

ධර්මාවබෝධය සඳහා ඇතිවන බුද්ධෝත්පාද කාලවල ආයුෂ්‍යත් හුඟක් අඩුයි. අධර්මයේ කාලය, අති දීර්ඝයි. කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ මනුෂ්‍යයාගේ පරමායුෂ අවුරුදු විසි දහසක්. ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ පරමායුෂ අවුරුදු එකසිය විස්සයි. දැන් ඔබ නුවණින් දකින්න. කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන්පාලා අවුරුදු ලක්‍ෂයක් ගියාට පස්සෙද අපේ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වෙන්නේ?

පරමායුෂ අවුරුදු විසිදහසක්, පරමායුෂ අවුරුදු එකසිය විස්සක් බවට ක්‍රමානුකූලව අඩුවෙන්න අවම තරමින් අවුරුදු ලක්‍ෂ දහසක්වත් ගතවෙන්න ඕනේ. ඒ අවුරුදු ලක්‍ෂ දහසම පාහේ අබුද්ධෝත්පාද කාලය. ඒ කියන්නේ මාරයාගේ කාලය. මාරයා විසින් ලෝකය පාලනය කරන කාලය. කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන්පාලා අවම වශයෙන් අවුරුදු ලක්‍ෂ දහසකට පසුවයි ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ පහළ වෙන්නේ. ඒ වගේමයි ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය තව ටික කාලයකින් අතුරුදන්වෙලා, නැවත මෙමුත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශාසනය ඇති වන්නේ තවත් අවුරුදු ලක්‍ෂ විසි පහක්වත් ඇතට ගිහිල්ලයි.

අබුද්ධෝත්පත්ති කාලවලදී, සතර අපායේ සත්වයාගෙන්, මනුෂ්‍යයාගෙන් අතර වෙනසක් නැහැ. සුගතියෙන් දුගතියෙන් වෙනස ඇතිකොට දෙන්නේ ශීලය විසින්. අබුද්ධෝත්පත්ති කාලවලදී ධර්මය බවට පත්වෙන්නේ දුස්ශීල භාවයයි. දුස්ශීලභාවය නිසා, මනුෂ්‍යයාගෙන්, දෙවියාගෙන් තිබෙන ගුණාත්මකභාවය හීන කරනවා. මනුෂ්‍යත්වයට වටිනාකමක් ලබාදෙන්නේ බුද්ධෝත්පාද කාලයයි. බුදුරජාණන්

වහන්සේ දේශනා කරනවා මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබීම ඉතාම දුර්ලභ දෙයක් හැටියට. එය කණ කැස්බෑවෙක් විය සිදුරෙන් අහස බලනවා වගේ දුර්ලභ දෙයක් කියලා.

එසේනම් පිංවත් ඔබ නුවණින් දකින්න ඕනේ, මෙතැනදී බුදුරජාණන් වහන්සේ කණ කැස්බෑවෙක් විය සිදුරෙන් අහස බලනවා වගේ, මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබීම දුර්ලභ දෙයක් බව කියන්නේ මේ උතුම් බුද්ධෝත්පාද කාලයක, උතුම් බෞද්ධයෙක් වශයෙන් ඉපදීමයි. මිත්‍යාදෘෂ්ටිකභාවයට පත්වී ඉපදීම, අබුද්ධෝත්පත්ති කාලවල මනුෂ්‍ය ජීවිත ලබා ඉපදීම, දුර්ලභ මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් බවට පත්වන්නේ නැහැ. පිංවත් ඔබ නුවණින් මෙනෙහි කිරීම තුළින්ම මේ සත්‍යය දකින්නට ඕනේ. ඔබ මේ සත්‍යය දකින්නට අදහස වුවහොත්, මේ ලැබූ උතුම් බෞද්ධ ජීවිතයේ වටිනාකම ඔබ මතුකොට ගන්නේ නැහැ. මේ ලෝකධාතුව තුළ ජීවත්වෙන හැම මනුෂ්‍යයෙක්ටම වඩා ඔබ මේ බුද්ධෝත්පාද කාලය තුළ ලැබූ මනුෂ්‍ය උපත ශ්‍රේෂ්ඨ වෙනවා. කණකැස්බෑවෙක් විය සිදුරින් අහස දකිනවාය කියන අතිශයින් දුර්ලභ ඉලක්කය ඔබ සපුරාගෙන සිටිනවා. ඒකයි හික්කුළු ඔබට කියන්නේ ඔබ ලැබූ මේ උපත, කාලය, දීපය, දේශය, කුලය, මව කියන කාරණා බලා ලැබූ උපතක් කියලා. පිංවත් ඔබ මේ උතුම් ධර්මතාවයන් සුපරාගනිමින් ලැබූ මේ උපත අර්ථවත් කරගන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනේ. අපි සිතා ඉන්නවා මෙමිත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේ තව අවුරුදු පන්දහසකින් පහළවෙනවාය කියලා. මෙවැනි අදහස් අමූලික ශ්‍රද්ධාව හැටියටයි ගැනෙන්නේ. ඔබම පැනක් කොළයක් අරගෙන කාලය පිළිබඳව තීරණයකට එන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩසිටි කාලයේ පරමායුෂ අවුරුදු 120 යි. වර්තමානයේ මනුෂ්‍යයාගේ පරමායුෂ අවුරුදු හැත්තෑවට විතර බැහැලා තිබෙනවා. ඒ කියන්නේ වසර දෙදහස් පන්සියයක කාලය ගෙවී යද්දී පරමායුෂ අවුරුදු පනහකින් මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ අඩුවෙලා තිබෙනවා. මෙමිත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේ පහළවන්නේ මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ අවුරුදු අසූ දහසක් දක්වා ඉහළ නැගපු කාලයකදීයි. එසේනම් ඔබම ගණන් හදා බලන්න, අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයකට ආයුෂ අවුරුදු පනහක් අඩුවැඩි වීමක් සිද්ධ වෙනවා නම් මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ අවුරුදු අසූදහසක් දක්වා ඉහළ යන්න අවම වශයෙන් තව අවුරුදු ලක්ෂ විසි පහකටත් වැඩිය යනවා. පිංවත් ඔබ නිවැරදිවම ගණන් හදා බැලුවහොත් මෙම කාලය මීට වඩාත් වැඩිවිය හැකි බව ඔබට තේරුම් යනු ඇත.

මේ ශාසනයේ අවසාන බැබළීමයි

මේ මොහොත ධර්මයේ අර්ථයන් දීප්තිමත්ව බබළන මොහොතක්. එය හරියටම සවසට මුහුදු වෙරළට ගොස් ඉර බැසයනවා බලනවිට ඇතිවන ඉරේ දීප්තිය වගේ. අතුරුදන්වීමේ ඇරඹුමයි අපිට දීප්තියේ ප්‍රභාෂ්වරභාවය තුළින් මතක් කර දෙන්නේ. වර්තමානයේද බුදුදහමේ අර්ථයන් ජීවමානව තිබෙන බැවින් එම අර්ථයන් තුළින් ගුණාත්මක පණිවිඩයක් ලෝකයාට ලැබෙන නිසා ලෝකයේ පවතින අනෙකුත් ආගම්ද ඒවායේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළමටමක පවත්වාගැනීමට උත්සහ ගන්නවා. මොකද බුදුදහමේ ශක්තිමත් අර්ථයන්ට මුහුණදීමට. එසේ නොවුණහොත් බුදුදහමේ අර්ථයන් ඉදිරියේ ඔවුන්ගේ ආගම් අර්ථශූන්‍ය වෙනවා. නමුත් යම් දවසක බුදුදහමේ අර්ථයන් ගිළිහී ගියොත්, ඒ කියන්නේ ශ්‍රද්ධාවෙන් පෝෂණය වුණ ශීලය අතුරුදන්ව ගියොත්, අන්‍ය ආගම්වලට තරග කිරීමට දහමක් ලෝකයේ නැතිව යනවා. ඒ හේතුව නිසා මුළු ලෝකයම සදාචාරාත්මක බිඳවැටීමකට ලක්වෙනවා. ශීලය විකෘති වී ගිය දුශ්ශීල සමාජයකදි මනුෂ්‍යයා සහ තිරිසන් සත්වයා අතර වෙනසක් නැහැ. එවන් සමාජයක මනුෂ්‍යත්වය කියන කාරණය දුර්ලභ දෙයක් වෙන්නේ නැහැ.

එක් ධර්ම සාකච්ඡාවකදී මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා සමාජය එන්න එන්නම පිරිහුණත් උතුම් යැයි සැලකෙන මනුෂ්‍ය ජනගහණය ශීඝ්‍රයෙන් වැඩිවෙන්නේ කොහොමද කියලා. නමුත් මෙවන් කලක මනුෂ්‍යයා දුශ්ශීල වෙන්න, වෙන්න මනුෂ්‍ය ජනගහණය වැඩිවෙනවා. එය හේතුවල ධර්මයක්. මනුෂ්‍යයා ශීලයෙන් පිරිහෙනකොට මනුෂ්‍යයා තිරිසන් සතුන් සමග වඩාත් ලෙන්ගතු වෙනවා. දැන් බල්ලෙක්, පුසෙක්a, මාළුවාකියක් නැති ගෙදරක් නැති තරම්. ශ්‍රද්ධාවෙන් පෝෂණය වුණ ශීලය පිරිහෙනවිට මනුෂ්‍යයා තිරිසන් සතුන්ව මගේ කරගන්නවා. දරුවන් කරගන්නවා. බිරිඳ කරගන්නවා. තිරිසන් සතුන් සමග කාමයේ හැසිරෙන මිනිසුන් සමාජයේ සිටිනවා. විදේශ රටවල මේ තත්ත්වය වැඩියි. ඒ වගේමයි මනුෂ්‍යයා ශ්‍රද්ධාවෙන් පිරිහෙනවිට ප්‍රේතයා, යක්ෂයා කියන සත්වයින් සමග ඇසුරත් හුඟක් වැඩිවෙනවා. රට පුරාම තොවිල්, දේවාල, සාස්තර කියන ස්ථාන වේගයෙන් වැඩිවෙනවා. මේ හැමදෙයක් තුළින්ම අමනුෂ්‍යයින්, මනුෂ්‍යයින් සමග සම්බන්ධ වෙනවා වැඩියි. මනුෂ්‍යයාත් සතර අපායේ සත්වයන් අතරත් ඇසුර වැඩිවෙන්නේ ශ්‍රද්ධාවෙන් තොර දුශ්ශීල භාවය නිසයි.

සතර අපායන් උතුම් මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් අතර ඇති පරතරය නොදකින නිසා මනුෂ්‍යයාත් සතර අපායේ සත්වයාත් වෙන්කර දක්වන ශිල්පත්භාවය මනුෂ්‍යයා තුළින් අතුරුදන්වෙමින්, මනුෂ්‍යයා දුශ්ශීලීන් වෙනවිට, මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබීම දුර්ලභ කාරණයක් වෙන්නේ නැහැ. එවිට මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ වටිනාකම තිරිසන් සතා ප්‍රේතයා කියන තැන ආසන්නයටම වැටෙනවා. එවිට මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබීම කනකැස්බෑවෙක් වියසිදුරෙන් අහස බලනවා වාගේ දුර්ලභ දෙයක් නොවේ. මනුෂ්‍යයා මැරීලා තිරිසන් සතෙක්, ප්‍රේතයෙක් වෙනවා වගේම තිරිසන් සතුන් අමනුෂ්‍යයින් මැරීලා මනුෂ්‍යයින් වශයෙන් ඉපදෙනවා. මනුෂ්‍යයාගේ දුෂ්ශීලීභාවය නිසා වැඩිවශයෙන් තිරිසන් සතුන් ප්‍රේතයින් ඇසුරට යාම හේතුවෙන් මේ සතර අපායේ සත්වයින් මැරෙන මොහොතේ මනුෂ්‍ය උපාදානයක් සකස්කරගෙන මනුෂ්‍යයන් වශයෙන් උපදිනවා. මේ හේතුවෙන් වේගයෙන් මනුෂ්‍ය ගහනය ඉහළ යනවා. තිරිසන් සතුන් අමනුෂ්‍යයින් මැරීලා වේගයෙන් මනුෂ්‍යයින් වශයෙන් ඉපදෙනවා. නමුත් එම මනුෂ්‍යයාගේ ගුණාත්මකභාවයක් නැහැ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මනුෂ්‍යයා දුශ්ශීලීභාවයට පත්වෙන වේගයෙන්ම දෙවියාද දුශ්ශීලීභාවයට පත්වෙනවා කියලා. මොකද මනුෂ්‍යයාගේ දුශ්ශීලීභාවය දැකල කාමඡන්දයන්ට ප්‍රියකරන මාර්ගඵලලාභී නොවන දෙවියනුත් මනුෂ්‍යයාගේ ආදර්ශය ලබමින් දුශ්ශීලීභාවයට පත්වෙනවා. දෙවියන්ද දුශ්ශීලීභාවයට පත්වීම නිසාම දෙවියන් තුළද ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ අකුසලයන් බහුලවී දෙවියන්ද මනුෂ්‍ය ලෝකයේ උපදිනවා. මනුෂ්‍ය ජනගහණය තව තව වැඩිවෙනවා. අබුද්ධොත්පාද කාලවල දිව්‍යතලවල දෙවියන්ගේ ගහණය ශීඝ්‍රයෙන් පහළ බසිනවා කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. මේ පහළ යන දිව්‍යගහණය, මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජනගහණයටයි එකතුවෙන්නේ. දැන් ලෝකය එකම අවුලක්.

පිංවත් ඔබ මේ ජීවිතයේදී අදක්ෂ වුවහොත්, ඔබටත් මේ අවුලේ කොටස්කරුවෙක් බවට පත්වෙන්නට සිද්ධවේවි. එදාට ලෝකයේ ධර්මය බවට පත්වෙන්නේ ඇතකොටා ගැනීම, මරාගැනීම සහ යටත්කොට ගැනීමයි.

ශ්‍රද්ධාවෙන් පෝෂණය වුණ ශීලය අතුරුදන්ව ගිය සමාජයකදී ඔබව හරකුන් එළුවන්

වගේ කැලි කැලිවලට කපා මරා දමාවී. මුවන් ගෝනුන් සේ වෙඩිතබා මරාදමාවි. ගස්වල අතුරිකිලි කපනවා වාගේ ඔබගේ අතපය කපලා දමාවී. ගල්ගෙඩි හිස මතට අතහැරලා පණපිටින් ඔබේ හිස කුඩුකරාවී. අමු අමුවේ ඔබලාව පුවවලා මරාගෙන කාවී. ජනගහණය වැඩිවීමත්, ස්වභාවික සම්පත් හීනව යෑමත් නිසා බලකාමී යුද කෝලාහලවලට මැදිවී ඔබ මැරුම්කාවී. දුකම, කඳුළුම වියෝවම උරුම කරදෙන දුශ්ශීල සමාජයක් අනාගතයේ ඔබට උරුමකරදෙන්නේ මේ සත්‍ය තත්ත්වය නුවණින් මෙනෙහි කරමින් අනාගත සංසාර බිය ඇතිකරගන්න. අතීතයේ ගෙවුණ අබුද්ධෝත්පාද කාලවල ඔබ විඳ ඇති දුක් ගොඩ නුවණින්ද දකින්න. මැනවින් දැකීම තුළින්මයි ඔබ අවබෝධයෙන් කලකිරෙන්නේ. අවබෝධයෙන් කලකිරීම තුළින්මයි ඔබ නොඇලීමේ අර්ථය මතුකරගන්නේ. නොඇලීමේ අර්ථය තුළින්මයි පිංවත් ඔබ තුළ භවයෙන් නිදහස් වීමට අවශ්‍ය සාධක සකස්වෙන්නේ. නිදහස් වීම තුළින්මයි කවදාහරි දවසක අපි නිවීම සාක්‍ෂාත් කර ගන්නේ. එහෙමනම් නිවීමට අවශ්‍ය ප්‍රධාන සාධකය බවට පත්වෙන්නේ සංසාර බිය නුවනින්, මැනවින් දැකීමයි.

මතු සංසාරේ ඔබේ මළකඳන් නුවණින් දැක්කොත් දස්කමකි

සංසාර භවය ඔබ තුළ ඇති කර ගන්නා තරමටම පිංවත් ඔබ තුළ භවයට ඇති තෘෂ්ණාව සියුම් වෙනවා. මෙතැනදී අපි උපක්‍රමශීලී වෙන්න ඕනේ, ඇසට හමුවන සෑම රූපයක්ම කමටහනක් කරගන්න.

වැරහැලි ඇඳගත්ත යාවක මහත්මයෙක් මහපාරක ඉන්නවා දැක්කහම එම යාවක මහත්මයා තුළින් තමාව දකින්න දක්‍ෂ වෙන්න ඕනේ. තමා කොතෙක් නම් සංසාරයේ වැරහැලි ඇඳගෙන, අපිරිසිදුව, විසිකරල දමන රොටි කැබැල්ලක්වත් නැතිව මොන තරම් දුක් විඳලා ඇතිද? හිසට සෙවනක් නැතිව අගුපිල්වල, සීතලට, උෂ්ණයට හසුවී කීවරක් නම් මිය යන්නට ඇතිද? මේ ජීවිතයේදී සතර අපායෙන් මිදීමට අදක්‍ෂ වුවහොත්, අනාගත සංසාරයේ තව කොතෙක් යාවක ජීවිත ගතකරන්නට සිදුවෙවිද? නුවනින් ඒ යාවක ජීවිතය මෙනෙහි කරන්න. යාවක පිංවතා තුළින් තමාව මතුකොට ගන්න.

මළ මිනියක් දැක්කොත්, ඒ මළමිනිය තුළින් තමාව දකින්න උත්සහ කරන්න. අතීතයේ තමා මැරී මැරී ගොඩගැසුණු මළ කඳන් ප්‍රමාණය එක ගොඩක් කළොත්, එය ගිවිජකුය පර්වතයේ ප්‍රමාණය පරදවන බව නුවණින් දකින්න. ඔබ බල්ලො, බළල්ලු, හරක්, අලි ඇතුන් වෙලා මැරීලා ගොඩගැසූ මළකඳන්, එම මළකඳන් ගොඩ තුළින්ම දකින්න. මේ ජීවිතයේදී සතර අපායෙන් මිඳෙන්නට බැරි වුණොත් අනාගතයේ ගොඩගැසීමට නියමිත මළකඳන් ප්‍රමාණය නුවණින් දකින්න.

බල්ලෙක්, හරකෙක්, උෟරෙක් දැක්කහම ඒ සතා තුළින් තමාව දකින්න. ඔබ සංසාරයේ මෙවැනි සතුන් වෙලා, අපි අනුන්ගෙන් මොනතරම් ගුටිකාලා ඇත්ද? මහපාරවල වාහනවලට හසුවී මොනතරම් නම් මැරීලා යන්නට ඇතිද? අතීතයේ ගිණිකඳුවලට හසුවෙලා, භූමිකම්පාවලට හසුවෙලා කොච්චර නම් පනපිටින් වැළලී යන්න ඇතිද? අතීතයේ සිදුවූ කල්ප විනාශයන්ට මැදිවෙලා කොච්චර නම් පිටිවිලා මියයන්නට ඇතිද? අවුරුදු ගණනාවක් භාවනා කර ලබාගත්තාට වඩා වැඩි සංසාර බියක්, ඉහත ධර්මතාවයන් නුවනින් මෙනෙහි කිරීම තුළින් ඔබ තුළ සකස් වෙනවා. එවිට ඔබ රූපයන් කෙරෙහි ඇලෙන්නේ නැහැ. අනාගත භවය කෙරෙහි බැඳෙන්නේ නැහැ.

බ්‍රහ්මයා කියන රූපය, දෙවියා කියන රූපය දැක්කම, එම බ්‍රහ්මයන් දෙවියන් නැවත සතර අපායට වැටෙන හැටි නුවනින් දකිනවා. රූපය කෙරෙහි කලකිරීම සකස් වෙන දිශාවට ඔබ රූපය නුවනින් දකින්න දක්‍ෂවෙන්න. සත්වයා බැඳිලා යන්නේ රූපයටමයි. පංචඋපාදානස්කන්ධයේ මුල්ම උපාදානස්කන්ධය රූප උපාදානස්කන්ධයයි. රූපය කෙරෙහි ඔබ ඇතිකොට ගන්නා ඡන්දරාගය නිසාමයි වේදනා, සංඥා, චේතනා, විඤ්ඤාණ කියන ධර්මතාවයන් ඔබ ඇතිකර ගන්නේ. රූපය කෙරෙහි ඔබ අවබෝධයෙන් කලකිරීම ඇතිකර ගන්නා නම් වේදනා, සංඥා, චේතනා, විඤ්ඤාණ කියන ධර්මතාවයන් පිළිබඳව ඔබට ප්‍රශ්නයක් මතුවෙන්නේ නැහැ.

රහතන් වහන්සේටත් ඇසක් තිබෙනවා. රහතන් වහන්සේත් ඇසෙන් රූප දකිනවා. රහතන් වහන්සේ කතෙන් ශබ්ද අහනවා. දකිනවා, ඇසෙනවා කියන්නේ එස්සය කියන කාරණයට. එස්සය කියන්නේ කාරණා 3ක එකතුවයි කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. මේ කාරණා තුන තමයි අධ්‍යාත්මික රූපය, භාහිර රූපය සහ විඤ්ඤාණය. මේ ධර්මතාවයන් තුන එකතු වූන තැනදී එස්සය සිද්ධවෙනවා. ඒ කියන්නේ රහතන් වහන්සේටත් ස්පර්ශය හෙවත් එස්සය සිදුවෙනවා. නමුත් රහතන්වහන්සේ එස්සය විඳීමට එස්සයේ අනිත්‍යභාවය දකිනවා. ඒ නිසා රහතන්වහන්සේ තුළ විඳීමක් ඇතිවන්නේ නැහැ. විඳීමක් නැති නිසාම භවයට යන පංචඋපාදානස්කන්ධයක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. රහතන් වහන්සේ චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධය ලබන වෙලාවේ ඥාන දර්ශන තුළින් රූපයේ අනිත්‍යභාවය අවබෝධ කර ඇති නිසා රහතන් වහන්සේට එස්සය සිද්ධවෙන මොහොතේම ඕනේම රූපයක් අනිත්‍ය වශයෙන් දකින්න දක්‍ෂභාවය ලබලයි තිබෙන්නේ. මෙතැනදී පිංවත් ඔබට 'සම්මා ඥාන' කියන ධර්මතාවය ගොඩාක් වැදගත් වෙනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ 'සම්මා ඥාන' කියන වචනය පනවන්නේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ 9 වැනි අංගය හැටියටයි. 10 වැනි අංගය හැටියට 'සම්මා විමුක්තිය' පනවනවා. එහෙමනම් ඥාණ දර්ශන කියන කාරණය යම් භික්‍ෂුවක් තුළ වැඩෙන්නේ ලෝකෝත්තර ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ මාර්ග අංග අටෙන් පරිපූර්ණභාවයට පත්වීමෙන් අනතුරුවයි. සම්මා සතියෙන්, සම්මා සමාධියෙන් පරිපූර්ණ භික්‍ෂුව තුළයි. සම්මා ඥාන සකස් වෙන්නේ සම්මා ඥාන තුළින් අවබෝධය සකස්කොට දීලා, සම්මා විමුක්තිය සාක්‍ෂාත්කොට ගන්නවා. මෙතැනදී මුලින්ම සකස් වෙන්නේ සම්මා ඥානයයි. සම්මා ඥාන තුළනුයි භික්‍ෂුවක් සම්මා විමුක්තිය සාක්‍ෂාත් කරගන්නේ.

මෙතැනදී චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධයකට මෙහොතකට පෙරාතුව සම්මාඥාන තුළින් රූපයේ අනිත්‍යභාවය තියුණු සමාධියේ ඇසෙන් ප්‍රකට කර පෙන්වනවා. පරිපූර්ණ වූ සමාධිය තුළයි මේ සම්මාඥාන සකස්කර දෙන්නේ. රහතන් වහන්සේ දකින රූපයේ අනිත්‍යයත්, අපි දකින රූපයේ අනිත්‍යයත් ස්වභාවයන් දෙකක්. අපි අනිත්‍යයි කියලා දකින්නේ කෙනෙක් වයසට යනවා, ලෙඩ වෙනවා, මැරෙනවා කියන කාරණයයි. පිංවත් ඔබ ඉදිරියේ තිබෙන මල් කළඹ අනිත්‍යයි කියලා ඔබ දකින්නේ එම මල් පරවෙනවා, පෙනී වැටෙනවා, නරක් වෙනවා, කුණුවෙනවා... කියන කාරණාවන්. නමුත් සම්මාඥාන තුළින් රහතන් වහන්සේ රූපය දකින්නේ වේගයක් වශයෙන් පමණක්මයි.

පිංවත් ඔබ මෙහෙම උදාහරණයක් ගන්නකෝ. නිවන් මග වඩන හික්කුවක් සම්මාඥාන තුළින් පිදුරුතලාගල කන්ද දකිනවා කියලා. එම පිදුරුතලාගල කන්ද, එම හික්කුවට උතුම් සමාධියෙන් දර්ශනය වෙන්නේ වේගයෙන් භ්‍රමනය වන සුළියක් හැටියට. ඒ සුළිය වේගයෙන් භ්‍රමනයවෙලා වාතයේ පාවී යන දූවිල්ලක් ලෙසින් අර අයෝමය පිදුරුතලාගල කන්ද දර්ශනය වෙන්නේ මෙතැනදී එම හික්කුව තමන්ට අරමුණුවන සෑම රූපයකටම අනිත්‍ය සංඥාව, වේගය ගලපා බලනවා. රූපය විනිවිද දකිනවා. රූපයේ හිස්බව දකිනවා.

ඔබේ ඊළඟ ආත්මයේ නිමැවුම්කරු ඔබමය

එක් තරුණ මහත්තයෙක් හිඤ්චගෙන් විමසුවා රහතන් වහන්සේ නමක් තමා ඉදිරියේ සිටින මනුෂ්‍යයාට දකින්නේ කොයි විදිහටද කියලා.

රහතන් වහන්සේට එම මනුෂ්‍යයාට බාහිර ස්වරූපයෙන් පෙනෙනවා. නමුත් එම බාහිර රූප සංඥාව ඉක්මවාගිය, අවබෝධාත්මක මනුෂ්‍ය රූපය, වේගයක් හැටියටයි රහතන්වහන්සේ දකින්නේ. රහතන්වහන්සේට පුළුවන් මනුෂ්‍ය රූපය දූවිල්ලක් කර දකින්න. රූපයේ අර්ථයක් නොමැති නිසාම රහතන් වහන්සේ රූපයක් එස්සය වන මොහොතේම 'දැක්කාය' කියන තැන නවතිනවා. ඇසුනාය, දැනුනාය කියන තැනම නවතිනවා. රහතන් වහන්සේ දක්‍ෂයි මහා බ්‍රහ්මයා කියන රූපය දකින්න. ශක්‍රයා කියන රූපය දැක්කත්, සක්විති රජ කියන රූපය දැක්කත් එම රූපයන් එස්සය ළඟදීම අනිත්‍ය දකින්න. මේ දක්‍ෂභාවය රහතන් වහන්සේට පමණක් ලැබෙන්නේ ඥාන දර්ශන තුළින් රූපයේ සුවිශේෂී අවබෝධය ඔහු ලබන නිසාමයි. මේ රූපයේ වේගය ඥාන දර්ශන තුළින් දකින මොහොතේ රූපය කෙරෙහි තෘෂ්ණාවෙන් බැහැරවී උතුම් සම්මා විමුක්තිය සාක්‍ෂාත් කර ගන්නවා.

ඉහත කාරණාවන් හිඤ්ච පිංවත් ඔබට සටහන් තැබුවේ රූපයේ අනිත්‍යතාවය දකිමින් ජීවත්වීමේ අගය පවසන්නයි. මස් ඇසෙන් පෙනෙන රූපයේ අනිත්‍යභාවයත්, උතුම් ඥාන දර්ශන තුළින් දකින රූපයේ අනිත්‍යභාවයත්, අහසයි පොළවයි වගේ වෙනස් වූවක්. පිංවත් ඔබ මේ මොහොතේ මස් ඇසෙන් දකින රූපයේ අනිත්‍යභාවය දකිමින් සිටින්න. මොකද ඔබ බැඳුනෙත් බැඳීයන්නෙත් රූපයටමයි.

හිඤ්චට මතකයි හිඤ්ච අනිත්‍ය සංඥාවන් තීව්‍ර ආකාරයෙන් වඩන කාලයේදී ලෝකයේ සිටි සුරූපී කුමරියක් රිය අනතුරට පත්වී මියගිය ණේදජනක ආකාරය නුවනින් දැක්කා. ඇයගේ සුරූපීභාවය, ප්‍රභූභාවයේ අවසානය කොයිතරම් නම් ණේදජනකද කියලා නුවනින් මෙනෙහි කළා. ඇයගේ මිලග ජීවිතය කුමක් වේවිද කියලා නුවනින් මෙනෙහි කළා.

රාජ්‍ය නායකයෝ මරාගෙන මැරෙන බෝම්බ කරුවන් විසින් මරාදමනු ලැබූ බේදජනක ආකාරය නුවනින් දැක්කා. එම රූපය කෙරෙහි එම ප්‍රභූභාවයත් කෙරෙහි අවබෝධයෙන් කලකිරුණා. මෙය සටහන් තබන හිඤ්ච බෝම්බ අනතුරකට හසුවී

තමාගේ ශරීරය කුඩුවී විසිරී තිබෙනු මනසින් දැක්කා. එම කුරිරු මරණ නුවනින් මෙනෙහි කළා. මේ මොහොත ගිලිහී ගියොත් තවත් එවැනි කුරිරු මරණ ලක්ෂ ගණනක් හිමිවන බව නුවනින් දැක්කා. ඒවා තුළින් සංසාරබිය ඇතිකරගැනීම සඳහා....

ධර්ම සාකච්ඡාවකදී මහත්තයෙක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා රහතන් වහන්සේට විදීම කියන කාරණය තිබෙනවා නේද කියලා. රහතන් වහන්සේට විදීම ඇතිවෙනව කියන කාරණය වැරදි කාරණයක්. රහතන් වහන්සේ තුළ විදීම සකස්වෙන්නේ නැහැ. විදීම කියලා කියන්නේ ඇලීම, ගැටීම, උපේක්ෂාව කියන කාරණා තුනට. මේ කාරණා තුන තුළම තෘෂ්ණාව බැසගෙන තිබෙනවා. රහතන්වහන්සේ කියන්නේ තෘෂ්ණාව ක්‍ෂය කරපු උත්තමයෙක්. රහතන් වහන්සේ තුළ විදීම සකස්වෙනවා නම් එයින් අදහස්වෙන්නේ ඔහු තෘෂ්ණාව නැතිකරල නැහැ. මෙතනදී සමහරක් පිංවතුන්ලා එස්සය සහ වේදනාව කියන කාරණා දෙක පටලවා ගන්නවා. රහතන් වහන්සේ තුළ එස්සය සිද්ධවෙනවා. නමුත් රහතන් වහන්සේ එස්සය ළඟදීම එස්සයේ අනිත්‍යතාවය දකිනවා. විදීමක් සකස්වීමක් නැහැ.

එතකොට එම මහත්මයා නැවත ප්‍රශ්න කළා. රහතන් වහන්සේට උෂ්ණය, ශීතලය, දැනෙන්නේ නැතිද කියල. ආහාරයක තිත්ත, පැණිරස දැනෙන්නේ නැතිද කියලා. රහතන් වහන්සේට උෂ්ණය, ශීතල දැනෙනවා. තිත්ත, පැණිරස දැනෙනවා. එය විදීම නොවෙයි එස්සයයි. දැනුනා කියන තැන රහතන් වහන්සේ නවතිනවා. එය බොහෝ සියුම් තැනක්. උෂ්ණය, ශීතල දැනෙනවා තිත්ත පැණිරස දැනෙනවා ඒවා කෙරෙහි ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන් ඇතිවෙන්නේ නැහැ. විදීම් ඇතිවෙනවානම් ඉන් අර්ථවත් වෙන්නේ තෘෂ්ණාව ක්‍ෂය කරලා නැති බවයි.

රස දැනෙනවා. නමුත් රසයට බැඳෙන්නේ නැහැ. ඒ කියන්නේ ඇලීම් ගැටීම් උපේක්ෂාවන් සකස්කර ගන්නේ නැහැ. එම නිසාම රහතන් වහන්සේ තුළින් විදීම කියන කාරණය ප්‍රතික්ෂේප වෙනවා. මේ නිසායි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරන්නේ රහතන් වහන්සේ දැක්කාය, ඇසුනාය, දැනුනාය කියන තැන නතරවෙනවාය කියල. පැණිරස දැනෙනවා. ඇලීමක් නැහැ. තිත්ත රස දැනෙනවා. ගැටීමක් නැහැ. පැණිරසත් තිත්ත රසයත් දැනෙනවා උපේක්ෂාවක් නැහැ. එස්සය අනිත්‍ය වශයෙන් දැක්ක තැනදී විදීමට පැවත්මක් නැහැ.

ධර්ම සාකච්ඡාවක් වෙලාවේදී මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා භාමුදුරුවනේ මැරෙන මොහොතේ කුමක්ද වෙන්තේ කියලා. මැරෙන මොහොතේ වෙන දෙය කවුරුද තීරණය කරන්නේ කියලා.

මැරෙන මොහොතේ වෙන්තේ මොකක්ද කියන කාරණය අපිට ධර්මානුකූලව හොඳට පැහැදිලියි. අපි කවුරුන් හෝ මියයන මොහොතේ අවසාන වුනි සිත ඇතිවෙන විට වුනි සිත කියන්නේ මේ රූපය උපයෝගීකරගෙන සකස්වෙන අවසාන පංච උපාදානස්කන්ධයට. වුනිසිත සකස්වෙන්නේ මනෝවිඤ්ඤාණයක් හැටියට. කුමක් හෝ බාහිර රූපයක් අරමුණුවෙලයි සකස්වෙන්නේ. තමන් කළාවු ශක්තිමත් කුසලයක් හෝ ශක්තිමත් අකුසලයක් මෙහිදී අරමුණු වෙන්න පුළුවන්. මෙම අවසාන වුනි සිතට අදාළව ඊළඟ ප්‍රතිසන්ධිය සකස්වෙනවා. ඉහත කාරණය පිංවත් ඔබට හොඳින් තේරුම් ගන්න පිංවත් ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හිඤ්ඤාවට කියු කථා ප්‍රවාන්තියක් මෙහි සටහන් තබනවා.

එක්තරා තරුණ මහත්තයෙක් මුහුදු බඩ ප්‍රදේශයේ ජීවත්වුණා. ඒ මහතාගේ විනෝදාංශය මාළු සහ කකුළුවන් ඇල්ලීම. සෑම උදෑසනම එම තරුණ මහත්මයා මුහුදු වෙරළට යනවා. මාළු සහ කකුළුවන් අල්ලන්න. මෙහෙම කාලයක් මේ කටයුත්තේ නියලෙනවිට මේ මහත්මයා හදිසි අනතුරකට ලක්වෙනවා. ඔහු දැඩිසේ ගිලන්වෙනවා. ඔහු මරණාසන්න බවට පත්වෙනවා. ඔහු සිතනවා තමාම මැරෙන්නයි යන්නේ කියලා. නමුත් ඔහුගේ සංසාරයේ පිනට මැරෙන්නේ නැහැ. ඒ තරුණ මහත්මයා කියනවා තමා මරණාසන්න වෙච්ච වෙලාවේ තමා නේවාසික සිටි රෝහලේ වාට්ටුවේ තිබෙන සෑම කොන්ක්‍රීට් කණුවක්ම ඒ මහතාට පෙනුනේ අඩු දික්කරගෙන සිටින විශාල කකුළුවන් වගේය කියල. දැන් ඔබට මට කොන්ක්‍රීට් කණුවක් පෙනෙන්නේ කොන්ක්‍රීට් කණුවක් වගේනේ. නමුත් මේ මහත්තයාට මරණාසන්න වෙලාවේ කොන්ක්‍රීට් කණු සියල්ලම පෙනිල තිබෙන්නේ අඩු දිග්කරගත් කකුළුවන් වගෙයි. යම් හෙයකින් මේ තරුණ මහත්මයා මියපරලොව ගියානම් අනිවාර්යෙන්ම මේ මහත්මයා නැවත උපත ලබන්නේ කකුළු බිත්තරයක් තුළයි. උපාදාන පච්චයා හවෝ උපාදානයයි හවය සකස් කර දෙන්නේ. නමුත් මේ මහත්මයා මියපරලොව ගියානම් ඒ මහත්මයා කකුළුවෙක් උපදියි කියලා මේ ලෝකේ කිසිවෙක් විශ්වාස කරන්නෙ නැහැ. නමුත් ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මය

ඒ උතුම් යථාර්ථය අපිට මැනවින් පැහැදිලිකර දෙනවා. ඉහත කථාවෙන් ඔබට පැහැදිලි වෙනවා. තමාගේ ඊළඟ උපත තීරණය කරන්නේ තමා තුළින්මය කියලා.

කළ්‍යාණ මිත්‍රයකු නොමැතිනම් තනිව සිටීමත් වටිනි

හික්කුළුවක් උතුම් සමාධියෙන් පසුවනවිට මනුෂ්‍ය ලෝකය ආශ්‍රිතව ජීවත්වන දිව්‍යංගතාවක් දර්ශනය වෙනවා. ඇය සාමාන්‍ය දිව්‍ය ස්වභාවයෙන් යුක්තයි. ඇය පැළඳගෙන සිටියේ බෝහෝම පිළිවෙළට තිබූ සුදු සාරියක්, අත් දිග සුදු හැට්ටයක්. ඇය යන යන තැනට ඇයට සිංහාසනයක් වගේ පුටුවක් ලැබිල තිබෙනවා. මේ පුටුවේ හිඳගෙනම තමයි ඇය ගමන් කරන්නේ. ඇයට ආකාශයේ පාවියන්න පුළුවන්. එම පුටුව හරියට ඇයට බද්ධවෙලා තිබෙනවා වගේයි පෙනෙන්නේ. එම හික්කුළු උතුම් සමාධියෙන් අරමුණු කරල බලනවා ඇය පෙර ජීවිතයේ කවරෙක්ද කියලා. ඇය කාලයකට පෙර මේ ගමේම ජීවත්වුණ වයෝවෘද්ධ ශීලවත් උපාසිකාවක්. ඇය ගිහිඋපාසිකාවක් හැටියට බොහෝම දක්‍ෂයි ස්වාමීන් වහන්සේලාට ආසන පනවන්නට. ඇයගේ නිවසට යම් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වැඩියත්, ඇය ආරණ්‍යයට ගියත් බොහෝම සුවපහසුව ස්වාමීන් වහන්සේලාට වැඩසිටින්න ගෞරවණීය ලෙස ආසන පනවල තිබෙනවා. නමුත් කළ්‍යාණ මිත්‍ර ඇසුර, සද්ධර්ම ශ්‍රවණයේ දුර්වලභාවයත් නිසාම ඇයට ධර්මයේ නියම හරයක් ජීවිතයට ලැබිල නැහැ. ඒ නිසාම ඇය මැරෙන වෙලාවේ ඇය තමා සිදුකළ හික්කුළුවකට ආසන පැනවීමේ පිංකමක් තමයි සිහිවෙලා තිබෙන්නේ. එම උපාදානයට අදාළව එම පිනට විපාක හැටියට සිංහාසනයක් වැනි පුටුවක වාඩිවුණ සෘද්ධිමත් භාවය ඇති සාමාන්‍ය දිව්‍ය ස්වභාවයක් ලැබිල තිබෙනවා. ඉහත කාරණයෙහුත් පිංවත් ඔබට පැහැදිලි වෙනවා කෙනෙකුගේ ඊළඟ ජීවිතය තීරණය වන්නේ තමා තුළින්මය කියලා.

එක පිංවත් මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා. ඊළඟ ජීවිතයේ අපි කවුරුන් වෙනවාද කියල. කවුරුන් විසින්ද තීරණය කරන්නේ කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝම පැහැදිලිව දේශනා කරනවා දෙවියෙක්, බ්‍රහ්මයෙක්, මනුෂ්‍යයෙක් එසේත් නැතිනම් වෙනත් අදෘෂ්‍යමාණ බලවේගයක් නොවෙයි ඊළඟ ප්‍රතිසන්ධිය තීරණය කරන්නේ කියලා. උපාදානයයි මිළඟ උපත තීරණය කරන්නේ කියලා. උපාදානය සකස් වෙන්නේ තෘෂ්ණාව නිසා. එහෙම නම් තමා තුළයි තීරකයා සිටින්නේ. එම තීරකයා අවසාන පංච උපාදානස්කන්ධය වන චුති සිතයි. තමාම තීරකයා වන ලොවක තෘෂ්ණාවේ ඇති භයානක භාවය නිසාම සතර අපායන්ට වැටී ඔබම විඳි දුක් කන්දරාව නුවණින් දකිමින් සංසාර බිය ඇතිකරගන්න. මේ සංසාර බිය අපිට ඇති වූයේ ධර්මය අධර්මය ගැන නොදත් නිසාමයි. කළයුත්ත නොකළයුත්ත ගැන නොදත් නිසාමයි. එහෙමනම් කළ්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය නොලැබීම, කළ්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම

හේතුවෙන්මයි අපි මේ විනාශයට වැටිල තිබෙන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මේ මුළු ශාසනයම රඳා පවතින්නේ කළාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය මතය කියලා. එහෙම නම් හව නිරෝධයේ දුක නැති කිරීමේ ගමන රඳා පවතින්නේ කළාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය මතමයි. එම නිසාම අමු දරුවන් වස්තුව දේපළ වලට තබන විශ්වාසයට වඩා වැඩි විශ්වාසයක් කළාණ මිත්‍රයා මතම තබන්න. කළාණ මිත්‍ර ඇසුරින් තොර ජීවිතය ගැන බිය ඇති කරගන්න.

හික්කු ව මුණගැසීමට එක්තරා ප්‍රභූ මහත්මයෙක් පැමිණියා. එතුමා සමග තවත් තුන් දෙනෙක් පැමිණ සිටියා. ඉන් එක මහත්මයෙක් අවුරුදු 65 ක විතර මහත්මයෙක්. මේ මහත්මයා ධර්මයේ ගැඹුරු ප්‍රශ්න කිහිපයක්ම විමසුවා. ඇත්තටම හික්කු ව හිතුවේ නෑ එවැනි ගැඹුරු ප්‍රශ්න මෙම කණ්ඩායම අසා වි කියලා. හික්කු වටත් හරි සතුටක් ඇතිවුණා. ඒ වෙලාවේ හික්කු ව එම ප්‍රභූ මහත්මයාගෙන් විමසුවා මේ වයෝවෘද්ධ මහත්මයා කවුද කියලා. ඔහු සුදු සරමක් කම්සයක් ඇඳගෙන සිටියේ. ප්‍රභූ මහත්මයා කියනවා මේ වයෝවෘද්ධ මහත්මයා මගේ කළාණ මිත්‍රය කියලා. මට ටිකක් කේන්ති යන වැඩක් වුණාම මම උපදෙස් ගත්තේ මේ මහත්මයාගෙන් කියලා. සැබෑම කළාණ මිත්‍රයා කියන්නේ අඩුම තරමින් සෝවාන් ඵලයට පත්වූ පිංවතායි. ඉන් පහළකෙනෙකුට සැබෑ කළාණ මිත්‍රයෙක් වෙන්නට තිබෙන ඉඩකඩ අඩුයි. නමුත් ඔහුටත් පුළුවන් හොඳ නරක කියලා දෙන්න. ධර්මය අධර්මය කියල දෙන්න, වැරද්දෙන් මුදව ගන්න. එම නිසා තමා දක්ෂවෙන්න අවශ්‍යයි තමා කෙරෙහිම අනුකම්පාවෙන් සැබෑම කළාණ මිත්‍රයෙක් සොයා ගැනීමට අපහසුනම් සැබෑම කළාණ මිත්‍රයෙකුගේ උපදෙස් පිළිපැදීම ප්‍රශ්නයක් නම්, තමාට වඩා ධර්මය ගරු කරන පිංවතුන්ගේ අවවාද අනුශාසනා ලබන්න. තමන්ට වඩා ගුණධර්මවලින් උසස් කෙනෙක්වමයි තමන් නිතරම ආශ්‍රයට තෝරා ගත යුත්තේ. එහෙම කෙනෙක් නැතිනම් තමාට සමාන ගුණධර්ම තිබෙන කෙනෙක් ආශ්‍රයට තෝරාගන්න. එහෙම කෙනෙකු නැතිනම් හුදකලාව තනිව ජීවත් වෙන්න කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

හොරකම සුළුවෙන් තැකුවට ලෙහෙසිද එය පලදෙන විට

දැන් වෙලාව සවස 6.00ට පමණ ඇති. මැටි කුටියේ ඉදිරිපස තිබෙන ලෑලි බංකුවේ වාඩිවෙලා හිඤ්ච මේ සටහන තබන විට හිඤ්චට ඇතින් ඇසෙනවා අලියෙක් අතු බිඳින වේගවත් ශබ්දයක්. අලියා අතු බිඳිමින් කුරුමානම් අල්ලන්නෙ ඇඳිරි වැටුනාට පසුව ගමට යන්න. උදේට දායක මහත්වරුන් පිංඬපාත මඩුවේදී කියනවා ඇසෙනවා ඊයේ රාත්‍රියේ මගේ වට්ටක්කා වගාව, බඩ ඉරිඟු වගාව ඉවරයි කියලා. මොකද අලියා ඒවා විනාශ කරලා.

අලියා කියන සතා එයාගේ බලවත්භාවය නිසාම ගොඩක් අකුසල් සිද්ධ කරගන්නවා. හොරකමට පුරුදුවෙච්ච අලියා ගැන කතා සමහර ගම්මානවලදී හිඤ්චට ඇසිල තිබෙනවා. හොරෙක් යම් සේද වගාවක් හානිකරන්න වගාවක් සොරකම් කරන්න සැලසුම් කරන්නේ ඒ ආකාරයටම බොහෝම සියුම් උපක්‍රම වල් අලින් යොදා ගන්නවා. තමා කරන්නේ සොරකමක්ය කියන චේතනාව මේ සතාට පහල වෙනවා. ඒ සතා ඒ සඳහා උපක්‍රම යොදනවා. නමුත් මේ සතා කර්මය කර්මඵල විශ්වාසය ගැන දන්නේ නැහැ. කර්මය කර්මඵල විශ්වාසය මේ සතා නොදන්නවා වුනාට අනුනට පීඩාකිරීමේ, සොරකම් කිරීමේ අකුසලයේ විපාකයන් අනාගතයේ විපාක පිණිස එම සතාට සකස්වෙනවා.

හිඤ්චක් උතුම් සමාධියෙන් පසුවන විට ප්‍රේත අලියන් කිහිප ආකාරයකින් දුක්විඳිනවා දැක තිබෙනවා. ප්‍රේත සතුනගේ ලෝකයේ අමානුෂික, වේදනාත්මක, කටුක අකුසල් විපාකයන් අත්විඳින සතෙක් තමයි ප්‍රේත අලියා කියන්නේ. අලියා තමාට තිබෙන බලවත්භාවය නිසා, අකීකරුභාවය නිසා තම ශක්තියෙන් සැමෝම යටත්කර ගෙනයි ජීවත්වෙන්නේ. එම නිසාම එයාට සිදුවන අකුසල් වැඩියි. තමාගේ පාඩුවේ සැරිසරමින් ජීවත්වන අලින් කැලයේ සිටිනවා. ඒ බවත් සඳහන් කරන්න ඕන. ගම් නොවදින වල් අලින් සමහර කැලෑවල ජීවත්වෙනවා. ඒ අය මනුෂ්‍යවාසයට බියයි. ඒත් බහුතරයක් අලින් ගම්මානවලට වැදී වගාවන් විනාශ කරනවා.

හිඤ්චකට එක්තරා රාත්‍රියකදී උතුම් සමාධියෙන් පසුවනවිට විශාල වනාන්තරයක් දර්ශනය වෙනවා. මේ වනාන්තරයේ කොළ පැහැයක් නැහැ. ඔබ දැකල ඇති හේන්

වගාවට කැලය ගිනි තැබීමෙන් පසුව දැවීගිය හේනක ස්වභාවය. හික්කුටු උතුම් සමාධිය තුළින් මේ මුළු විශාල වනාන්තරයම පෙනෙන්නේ කිසිම ගසක කොළපැහැති කොළයක් නැති දැවීගිය වනාන්තරයක් ලෙසින්. මේ කොළ පැහැයක් නැති දැවීගිය වනාන්තරයේ ප්‍රේත අලි රංචුවක් සිටිනවා. මේ ප්‍රේත අලි හොඬවැල් දිගු කරමින් වියලි ගස් ඉව කරනවා. කිසිම ගසක අනුභව කිරීමට කොළයක් නැහැ. කුසට අහරක් නොමැතිව වැහැරුණු ශරීරයකි. මෙම ප්‍රේත අලි කුසගින්නෙන් දුක්විඳිනවා. ඉඬෝරයට දැවීගිය වනාන්තරයේ ආහාරයක් නැහැ. ජලය බිඳක් නැහැ. හික්කුටු මේ දර්ශනය තමාගේ නුවනින් සලකා බැලුවා. කුමක්ද මේ සිද්ධවෙන්නේ කියලා. එවිට හික්කුටු පැමිණි නිගමනය පහත සඳහන් කරනවා.

හික්කුටු මෙතනදී දර්ශනය වෙන්නේ හොඳින් ගහකොළ තිබෙන සශ්‍රීක කැලෑවක්. නමුත් මේ ප්‍රේත අලියන් ගේ අකුසල් විපාකය නිසා එම අකුසල් විපාකය විඳීමට ඒ ප්‍රේත අලීන්ට කොළපාට ගස් පෙනෙන්නේ දර ඉපල් වගේ. ඒ අකුසලයේ විපාකය. බලන්න පෙර මනුෂ්‍ය ලෝකයේ තිරිසන් කුලයේ අලි ජීවිතවල ඉපදිලා මිනිසුන්ගේ වගාවන් විනාශ කිරීම නිසාම, තම බලපූළුවන්කාරකම් පෙන්වීම නිසාම, මරණින් මතු ප්‍රේත ලෝකයේ ප්‍රේත අලියෙක් වෙලා. මුළු කොළ පැහැති කැලයම එම ප්‍රේත අලියාට පෙනෙන්නේ දැවී ගිය කැලයක් වගෙයි. කුසට ආහාරයක් නැහැ. ශරීරය වැහැරිලා ඇට මතුවෙලා. දුක්බිත ජීවිත ප්‍රේත අලියන් සැටියට ගතකරනවා. බලන්න සංසාරය කොයිතරම් නම් බියකරුද කියලා.

මනුෂ්‍යයන් හැටියට ඔබ අනුන්ගේ දේවල් සොරකම් කළොත් එහි විපාකයක් හැටියට මරණින් මතු ඔබ ප්‍රේත ලෝකයට වැටුණොත් ප්‍රේත ලෝකයේදී ඔබට පෙනී පෙනී ඔබ ඉදිරියේ ආහාරයක් තිබෙනවා. ඔබ එම ආහාරය අනුභව කිරීමට සැරසෙනවිට එම ආහාරය අතුරුදහන් වෙනවා. ආහාර පිරුණු පිහාන ඔබට පෙනෙන්නේ හිස් පිහානක් වගේ, වතුර පිරුණු වීදුරුව ඔබට පෙනෙන්නේ හිස් වීදුරුවක් වගෙයි. හොඳින් ජලය තිබෙන දිය කඩිත්තෙන් පැන් පොදක් දෝතට ගන්න හදනවිටම එම දිය කඩිත්ත අතුරුදහන් වෙනවා. අන්සතු දෙය සොරකම් කිරීම නිසාම එහි විපාකයන් හැටියට කුසගින්නෙන් පිපාසයෙන් වැහැරුණු ශරීරයෙන් ප්‍රේත ලෝකයේදී දුක්විඳිනවා. තිරිසන් සතෙක් ඔබගේ වගාවන් විනාශකරන විට එම වගාව විනාශකරන තිරිසන් සතා සකස්කර ගන්නා අනාගත අකුසල් දැක ඔබ අන්සතු දෙය සොරකම් කිරීමට බිය ඇතිකර ගන්න.

වර්තමාන සමාජයේ බොහෝම ප්‍රබල ආකාරයෙන් සොරකම් සිද්ධවෙනවා. මේ අය තේරුම් ගත යුතුයි ප්‍රේත ලෝකයට තමන් වැටුනාට පසුව ප්‍රේත ලෝකයේදී මහල් ගෙදරකට ගියත් බඩගින්නෙයි ගෙදර එන්න වෙන්නේ කියලා. අනුන්ගේ දේවල් අතුරුදහන් කළා වගේ ඔබගේ දේවල්ද අතුරුදහන් වෙනවා. අන්සතු දෙයක් සොරකම් කිරීමට ඔබට සිත සකස්වන විටම ඒවායේ දරුණු ආදිනව දැක සංසාරබිය ඇතිකරගන්න. වර්තමාන ගිහි සමාජය තුළ සොරකම කියන කාරණයේ බරපතලකම ගැන බොහෝම අඩු ලන්සුවක් දෙන්නේ. එය ඒ තරමටම සාමාන්‍ය වෙලා. නමුත් ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සොරකමෙන් වැළකීම ඉහළම සිල් පදයක් හැටියට උපසම්පදා හික්කු ප්‍රාතිමෝක්ෂය ශීලයට ඇතුළත් කර තිබෙනවා. එසේ අන්සතු දෙය සොරකම් කිරීමට එරෙහිව ප්‍රාතිමෝක්ෂයට එකතු කරන්නේ සොරකමේ විපාකයන් බුදුරජාණන් වහන්සේ නුවනින් දැකලාමයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ යම් විනය කාරණාවක් දේශනා කළා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීමෙන් ලැබෙන විපාකයන් කවදාවත් අඩුවක් වෙන්නේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පැනවීම් කවදාවත් කාලයට අනුව වෙනස් වෙන්නේ නැහැ. අපි ධර්මයෙන් බැහැරව යනකොට, අපේ හිත රවට්ටාගෙන අමුතු ආරක්ෂාවක් ලෙසින් විනය කාරණාවන් ලිහිල් කිරීමට ගන්නා වූ උත්සාහයක් සමාජයේ තිබෙනවා. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ අතීතයේ යම් විනය කාරණාවක් පැනවුවා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීම තුළ, ලැබෙන ආදිනවය අදත් එදාමෙන්මයි. විනය කාරණා ලිහිල් කරගත්තාට එහි ආදිනවයන් නම් ලිහිල් වන්නේ නැහැ.

ලෝකය අසාධාරණයක්මයි.ඔබට සාධාරණය ඔබ තුළමයි

බුදුරජාණන් වහන්සේ යම් විනය කාරණාවක් දේශනා කළානම් එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීමෙන් ලැබෙන විපාකයන් කවදාකවත් අඩුවක් වෙන්වේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පැනවීම් කවදාවත් කාලයට අනුව වෙනස්වෙන්නේ නැහැ. අපි ධර්මයෙන් බැහැරට යනවිට අපේ ආරක්ෂාවට විනය කාරණා ලිහිල් කිරීමට ගන්නාවූ උත්සහයන් සමාජයේ තිබෙනවා. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ අතීතයේ යම් විනය කාරණාවක් පැන වූවානම් එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීම තුළ ලැබෙන ආදිනවය අදත් එදාමෙන්මයි.

අජාසත්ත රජතුමා එක්තරා සඳ ඇති රාත්‍රියක තමන්ගේ ඇමැති මණ්ඩලය කැඳවල විමසීමක් කරනවා මේ සඳපායාලා තිබෙන සුන්දර රාත්‍රියේ මට සුන්දර ධර්මයක් ඇසීමට ඇත්නම් එය විශාල සහනයක් කියලා. ඇමැතිවරුන් තම තමන් ගරු කරන ශාස්තෘවරුන්ගේ නම් කියනවා. එක ඇමැතිවරයෙක් කියනවා නිසන්ද්‍යාච්ඡත්ත අභවල් තැන වැඩ සිටිනවා අපි එතනට යමු කියලා. තව ඇමැතිවරයෙක් කියනවා සංජය බෙල්ලට්ඨපුත්ත අභවල් තැන වැඩසිටිනවා අපි එතනට ගියොත් සුන්දර ධර්මයක් අහන්න පුළුවන්ය කියලා. මේ වෙලාවේ මෙතන සිටිය තෙරුවන් සරණගිය කෝමාරහව්ව කියන ඇමැතිවරයා කියනවා තමාගේ අඹ උයනේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පන්සියයක් මහ රහතන් වහන්සේලා වැඩසිටිනවා රජතුමා එතනට පැමිණියොත් මේ සුන්දර රාත්‍රියේ සුන්දර ධර්මයක් අහන්න පුළුවන්ය කියලා.

රජතුමා තම බිසෝවරු පිරිවර සමග බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදකින්න මහා රාත්‍රියේ අඹ වනයට යනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ අජාසත්ත රජතුමාට බොහෝම සුන්දර ධර්මයක් දේශනා කරනවා. ධර්ම දේශනාව අවසානයේදී අජාසත්ත රජතුමා බුදුරජාණන් වහන්සේට වන්දනා කරලා රජමැදුරට නික්මෙනවා. අජාසත්ත රජතුමා බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවෙන්න බැහැරට ගිය පසු බුදුරජාණන් වහන්සේ මහරහතන් වහන්සේලාට ප්‍රකාශ කරනවා මේ අජාසත්ත තමන්ගේ තාත්තාව ඝාතනය කර නොතිබුණා නම් ඒ කියන්නේ ආනන්තරිය පාපකර්මය සිදුකොටගෙන නොතිබුණා නම් මේ ධර්ම මණ්ඩලයේදීම සෝවාන් ඵලයට පත්වෙනවා කියලා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර වදාළ, බරපතල අකුසල් ශක්තිමත් කුසල් තුළින්

යටපත් කරගන්න බැහැය කියන කාරණය මෙයින් පැහැදිලිවෙනවා. පාපකාරී ආග්‍රය නිසාම බලවත් අකුසල් සිදුකරගත් අපාසත්ත රජතුමා පසුකාලයේදී සත්පුරුෂ ආග්‍රය නිසාම අප්‍රමාණ කුසල් සිදුකර ගන්නවා. පළමුවැනි ධර්ම සංඝායනාව පවත්වන්න පූර්ණ රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලබාදෙන්නේ අපාසත්ත රජතුමා. එදා අපාසත්ත රජතුමා එවැනි රාජ්‍ය අනුග්‍රහයක් පළමුවැනි ධර්ම සංඝායනාවට නොදක්වන්න වර්තමානයේ ශාසනයේ අර්ථයත් අතුරුදන්ව ගොස් තිබෙන්න පුළුවන්. මේසා බලවත් කුසල් සිදුකරගත්තත් බලවත් අකුසල්වල විපාකයන් සමනය කරන්න ඒවා හේතුවෙන් නැහැ.

වර්තමානයේ බලවත් අකුසල් අපි විග්‍රහ කරන්නේ බොහෝම සරල විදිහට. වර්තමානයේ පිතෘ ඝාතක රජකෙනෙක් ලෝකයේ ජීවත්වෙනවානම් අපි ඔහුට අනුශාසනා කරන්නේ ඔබ වර්තමානයේ කරන බලවත් කුසල් හේතුවෙන් එම අතීත පිතෘ ඝාතක අකුසලය යටපත්වන බව ඒත්තුගැන්වීමටයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ යමක් දේශනා කර තිබෙනවා නම් දෙපාරක් ඒ ගැන සිතන්න අවශ්‍ය නැහැ.

ඒ නිසාම සොරකමේ බලවත් ආදීනවයන් දැකලා බුදුරජාණන් වහන්සේ සතරපාරාර්කාවන්ට සොරකම පනවන්නේ. ඉකුත් ලිපියක සඳහන් කළ, වගා පාළු කරමින් සොරකමේ යන තිරිසන් සතා මරණින් මතු ප්‍රේත අලියෙක්ව උපත ලබා විදින දුක්ත ප්‍රේත අලි ජීවිතය කමටහනක් කරගෙන සංසාර බිය ඇතිකරගන්න. තිරිසන් සතෙක් සොරකමේ ගිහිල්ලා එවැනි කුරිරු විපාක මරණින් මතු අත්විදිනවා නම් කර්මය කර්මඵල විශ්වාසය හඳුනන මනුෂ්‍ය ඔබ අත්සතු දෙය සොරකම් කළොත් පරලොව ජීවිතයේදී ඔබට විදීමට සිදුවන වේදනාවන් සිහිපත් කර ගන්න. ඒ තුළින් සංසාර බිය ඇතිකරගන්න.

ලෝකය නිරතුරුවම ගමන් කරන්නේ දුක දෙසට. තෘෂ්ණාව නිසාම මනුෂ්‍යයාගේ පංචඋපාදනස්කන්ධය නිරතුරුවම ගිනිගන්නවා. මේ ගිනි ගැනීම නිසාම සමාජයත් ගිනිගන්නවා. ඔබත් මේ ලෝකයේ සාමාජිකයින් වුණොත් ඔබත් මේ ගින්නෙන් පිවිටෙනවා. ඒ කියන්නේ ලෝභ, ද්වේශ,මෝහ අකුසලයන් රැස්කරගනිවි. රට ජාතිය උදෙසා හඬ නැගුවත්, කාමයන් උදෙසා හඬනැගුවත් මේ ඔබට ඇසෙන්නේ මනුෂ්‍යයාගේ පංචඋපාදනස්කන්ධය ඇවිලෙන හඬයි. අවිද්‍යාව නිසා තමනුත් ඇවිලී අනුනුත් අවුළුවන මනුෂ්‍යයාගේ දෝංකාරයයි.

හඬ වේගවත් වන තරමට අකුසලයේ ප්‍රමාණය වේගවත්වෙනවා. අකුසලය වේගවත්වෙනවාය කියන්නේ සතර අපායට පිරිස් බලය සැපයීමේ වේගය වැඩිවෙනවා. අවිද්‍යාව නැමති මඬ ගොහොරුවේ එරි කුසල් සංස්කාර නැමති අත්වාරුවෙන් මඬෙන් ගොඩ ඒමට දහලන මෝහබරිත ලෝකයේ ක්‍රියාත්විතයයි ඔබ ඉදිරියේ සිදුවෙමින් පවතින්නේ.

ලෝකය යන දිශාවකට ගියාදෙන්. පිංවත් ඔබ ධර්ම මාර්ගයට එන්න. කොයිම මොහොතකවත් ඔබ ලෝකයෙන් සාධාරණය බලාපොරොත්තුවෙන්න එපා. ලෝකය කියන්නේ බොහෝම අසාධාරණ තැනක් නිසාමයි සිදුහත් කුමාරයා රජසැප අලුයම හෙළ කෙළපිඩක්සේ ඉවතලා අසාධාරණ ලෝකයට සාධාරණය මතුකරදීමට ධර්ම මාර්ගයට පැමිණෙන්නේ. 'උපාදාන පච්ඡයා භවෝ' කියන ධර්මතාවය යටතේ පින් කරපු මනුෂ්‍යයා මරණින් මතු දුගතියට වැටෙනවා නම් පව් කරපු මනුෂ්‍යයා සුගතියට යනවා නම් මොකක්ද ලෝකයේ ඇති සාධාරණත්වය. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සුළැඟිල්ලේ දැවටෙමින් පැමිණි රාහුල පුතනුවන්ට සැබෑම දායාද කර දුන්නේ අසාධාරණ ලෝකයෙන් මිදී සැබෑම සාධාරණය මතුකරදෙන ධර්ම මාර්ගයක්. කල්ප ගණනාවක පටන් තමා පසුපසින් අයෝමය ශක්තියක් වෙමින් පැමිණි යශෝධරාවට බුදුරජාණන් වහන්සේ මතුකර දුන්නේ අසාධාරණ ලෝකයෙන් මිදී සැබෑම සාධාරණය මතුකරගන්නා මාර්ගයයි.

මේ ආත්මයේ පිංකම්වලින් පමණක් යැපෙන්නට හිතන්න එපා

බුදුරජාණන් වහන්සේ යම් විනය කාරණාවක් දේශනා කළා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීමෙන් ලැබෙන විපාකයන් කවදාවත් අඩුවක් වෙන්නේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පැනවීම් කවදාවත් කාලයට අනුව වෙනස් වෙන්නේ නැහැ. අපි ධර්මයෙන් බැහැරව යනකොට, අපේ හිත රවට්ටාගෙන අමුතු ආරක්‍ෂාවක් ලෙසින් විනය කාරණාවන් ලිහිල් කිරීමට ගන්නා වූ උත්සාහයක් සමාජයේ තිබෙනවා. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ අතීතයේ යම් විනය කාරණාවක් පැනවූවා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීම තුළ, ලැබෙන ආදීනවය අදත් එදාමෙන්මයි. විනය කාරණා ලිහිල් කරගත්තාට එහි ආදීනවයන් නම් ලිහිල් වන්නේ නැහැ.

අනාගතයේ ඔබට රට ජාතිය නිසා අමුදරුවන් නිසා සැබවින්ම සතුටු වීමට අවස්ථාවක් ලැබෙන්නේ නැහැ. මොකද මනුෂ්‍යයාගේ පංචඋපාදානස්කන්ධය ගිනිගන්නා විට ගිනි රස්නය මත සිසිලස සෙවීම විහිළුවක් වෙනවා. දුෂ්ශීල මාර්ගයන් තුළින් සකස්වෙන අකුසලයන් නිසාම ගිනිදර නිවා ගැනීමේ මාර්ගය හැටියට ලෝකය දකින්නේ තව තවත් ගිනි අවුළුවා ගැනීමේ මාර්ගයක්මයි.

පිංවත් ඔබ මේ ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට එනවිට ඔබ නිවැරදිව ඔබේ ශාස්තෘන් වහන්සේ කවුද කියලා හඳුනාගන්න ඕනේ. අපේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේමයි. වෙනත් බාහිර පුද්ගල වර්ත ඔබේ මාර්ගය කරගන්න එපා. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, පංචමහා ගංගාවන්ගෙන් කොතෙක් ජලය ගලාගෙන ඇවිත් මහා සාගරයට වැටුණත් මහා සාගරය උතුරා නොයන්නේ යම්සේද, කොයි තරම් මනුෂ්‍යයන් දෙවියන් නිවන් අවබෝධයකරා ගියත් ලෝකය හිස් වන්නේ නැහැ කියලා. එම නිසා පිංවත් ඔබ නිවන් මාර්ගයේ ගමන් කළාය කියලා කවදාවත් රට, ජාතිය, ආගම, අනතුරට පත්වෙන්නේ නැහැ.

අපි මේ ලෝකයට ඇවිල්ල තිබෙන්නේ යම් කාරණාවක් උදෙසාමයි. ඒ කාරණය තමා තුළ සැඟවිලා තිබෙනවා. මේ තමා තුළ සැඟවිලා තිබෙන කාරණය මතුකර දෙන්නේ කුසලය සහ අකුසලය තුළිනුයි. මේ කුසලය සහ අකුසලය තමා තුළින් මතුකර දෙන්නේ සත්පුරුෂයා සහ අසත්පුරුෂයා කියන පුද්ගලයන් දෙදෙනා විසින්මයි. බුදුරජාණන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් කළ්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රයම සොයාගෙන යන්න.

කළාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය තුළින් කුසලයම ජීවිතයට එකතුකරගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා කළාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය සොයාගෙන යොදුන් දහස් ගණනක් වුවද දුර යන්න කියලා. කළාණ මිත්‍රයන් මුණගැසෙන්න, සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්න, එම කළාණ මිත්‍රයන් අනුව ජීවත් වන්න කියලා. ජීවිතය තුළින් කුසල පක්‍ෂය වැඩෙන විට අතීතයේ විපාක නොදී තිබූ කුසල් ශක්තිය අයෝමය ශක්තියක් ලෙසින් මතු වී එනවා. යමෙක් අකුසල් පක්‍ෂය නම් වඩන්නේ ඔහු තුළින් අතීත අකුසල් ශක්තියයි මතුකර දෙන්නේ.

අපි දක්‍ෂ වෙන්න ඕන අතීත භවයන්හිදී විපාක නොදුන් කුසල් ශක්තිය මතුකරගන්න. විපාක නොදුන් අප්‍රමාණ කුසල් ශක්තියක් අපේ ජීවිත තුළ සැඟවිලා තිබෙනවා. අතීතයේ සමහර බුද්ධෝත්පාද කාලවල අපි ඉපදිලා ගොඩාක් කුසල් දහම් කරගෙන තිබෙනවා. සමහර සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනවලදී අපේ ආයුෂ අවුරුදු විසිදාහයි. සමහර සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනවලදී අපේ ආයුෂ අවුරුදු හතළිස් දාහයි, හැටදාහයි.... ආදී වශයෙන් දීර්ඝ ආයුෂ අපි වින්දනය කර තිබෙනවා. මෙවැනි දීර්ඝ ආයුෂ වින්දනය කරපු කාලවල අපි ගොඩාක් පිංකම් සිදුකරගෙනත් උපාදන පවිෂ්ඨා භවෝ කියන ධර්මතාවය නිසා අපි සතර අපායන්ට වැටිලා තිබෙනවා. සතර අපායට වැටුණාට පසුව සතර අපායෙන් ගොඩ ඒමක් නැහැ. සතර අපායේ සත්වයන් තුළ ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසල මූලයන්ම වැඩෙන නිසා සතර අපායේ කාලය ඉතා දීර්ඝ වෙනවා. මේ හේතුවෙන් කළාවූ පිංකම් වලට විපාක දීමට ක්‍රමයක් නැහැ. පිංවත් ඔබේ ජීවිත තුළ සැඟවුණ මේ සියුම් තැන පිංවත් ඔබ නුවණින් මතුකරගන්න ඕන. සතර අපායන්ට වැටීම නිසා අතීතයේ විපාක නොදී තිබෙන මේ කුසල් කන්ද ඔබ මතුකර ගත යුතුයි.

මේ ජීවිතයේදී ඔබ සිදුකරගත් පිංකම්වලින් පමණක් යැපෙන්න උත්සාහ ගන්න එපා. එය ඔබට ප්‍රමාණවත් මදි. විදර්ශනා නුවණ මතුකරගන්න.

ඔබ විවේකීව සිටින වෙලාවට භාවනා මනසිකාරයක් තුළ සිටින වෙලාවට අතීත අති දීර්ඝ සම්මාසම්බුද්ධ ශාසන පිංවත් ඔබ නුවණින් මෙනෙහිකොට දකින්න. එම අතිදීර්ඝ ආයුෂ වින්දනය කළ කාලවලදී ඔබ සිදුකළා වූ අයෝමය පිංකම් මනසින් මතුකරගන්න. අතීත බුදුරජාණන් වහන්සේලාගෙන් සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කළහැටි සිහියට නගාගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේලාට, පසේ බුදුරජාණන් වහන්සේලාට,

රහතන් වහන්සේලාට සිව්පසය පූජාකළ සැටි සිහියට නගාගන්න. අතීත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසන වලදී භික්ෂු, භික්ෂුණී වශයෙන් පැවිදි උපසම්පදාව ලබා ගත කළ පැවිදි ජීවිත නැවත නැවත නුවණින් මෙනෙහි කරන්න.

එම පැවිදි ජීවිත අර්ථවත් නොවීමට හේතුවූ කාරණා නුවණින් දකිමින් ජීවත්වෙන්න. විපාක නොදුන් මේ කුසල් ශක්තිය පිංවත් ඔබ වර්තමානයේ මතුකර ගන්න. මේ අතීත කුසල් ශක්තිය නුවණින් මතුකර ගැනීම තුළිනුත් වර්තමානයේ ඔබ කරන පිංකම් තුළිනුත් කුසලයේ අයෝමය ශක්තිය ඔබ මතුකර ගන්න. මේ කුසලයේ අයෝමය ශක්තිය ඔබ තුළින් මතුවී පැමිණෙනවාය කියන්නේ ඔබ තුළින් තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව අයෝමය ලෙස වැඩෙනවාය කියන කාරණයයි.

පිංවත් ඔබට මේ කුසල් ශක්තිය විදර්ශනා නුවනින් දැකීමට මාර්ගය සකස්කර දෙන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව විසින්මයි. ඔබ පසුබිම සකස්කර ගන්න. විදර්ශනා නුවන කියන කාරණය ඔබ තුළ තවම වැඩෙන්නේ නැතිනම් ඔබ කලබල වෙන්න එපා. ඔබේ අතීත කුසල් ශක්තිය කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිකර ගන්න. වර්තමානයේ කුසල් තුළින් අතීත කුසල් ශක්තිය මතුකර ගන්න. එසේ නොවුණහොත් තවම පාරමී කියන මෝහමූලික සිතුවිල්ලේ ගොදුරක් බවට ඔබ පත්වෙනවා.

සිනහවක් දන් දෙන්න බැරි ඔබ සෝවාන් වීමට කලබල නොවන්න...

බුදුරජාණන් වහන්සේ යම් විනය කාරණාවක් දේශනා කළා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීමෙන් ලැබෙන විපාකයන් කවදාවත් අඩුවක් වෙන්නේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පැනවීම් කවදාවත් කාලයට අනුව වෙනස් වෙන්නේ නැහැ. අපි ධර්මයෙන් බැහැරව යනකොට, අපේ හිත රවට්ටාගෙන අමුතු ආරක්‍ෂාවක් ලෙසින් විනය කාරණාවන් ලිහිල් කිරීමට ගන්නා වූ උත්සාහයක් සමාජයේ තිබෙනවා. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ අතීතයේ යම් විනය කාරණාවක් පැනවුවා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීම තුළ, ලැබෙන ආදීනවය අදත් එදාමෙන්මයි. විනය කාරණා ලිහිල් කරගත්තාට එහි ආදීනවයන් නම් ලිහිල් වන්නේ නැහැ.

හික්ෂුවට මේ තැනට එන්න උපකාරී වුණේ මේ අතීත කුසල් ශක්තියමයි. මේ කුසල් ශක්තිය හික්ෂුව මතුකරගන්නේ ගිහි කාලයේ පිංකම් සහ සමාජසේවය තුළිනුයි. කොටින්ම අනුන්ව සතුටුකිරීම තුළින්. තමා ළඟට පැමිණෙන සේවාදායකයා තමා ළඟට පැමිණෙන කිනම් මනුෂ්‍යයෙක් වුවද අවම තරමින් සිනාවකින් හෝ සතුටුකිරීමට ඔබට හැකිනම්, ඔබේ සතුට අනුනගේ සැපය උදෙසා කැපකිරීමට ඔබ දක්‍ෂනම්, එය තමයි ගිහි පිංවතාගේ අතහැරීම කියන්නේ. අනුන් සතුටුවෙනවා දැකලා එම සතුටින් ඔබේ ආධ්‍යාත්මය ශක්තිමත් කරගන්න. ඔබ වාඩිවෙලා යන බස් රථයේ ආසනය අවශ්‍ය කෙනකුට පරිත්‍යාග කිරීමට ඔබ අකමැතිනම් ඔබ සෝවාන් ඵලයට පත්වෙන්න කලබල වෙන්න අවශ්‍යවෙන්නේ නැහැ. ඔබ සිනාවකින් තව කෙනෙක් සතුටු කරන්න අකමැතිනම් ඔබ සෝවාන් ඵලයට පත්වෙන්න කලබල වෙන්න එපා.

පිංකමක් සිද්ධකරනවිට සෑම මොහොතකම එම පිංකම විචිත්‍ර ආකාරයට සිද්ධ කරන්න. පිංකමක විචිත්‍රභාවය වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න එම පිංකම අවසානයේදී ඔබ තුළ ඇතිවන අනිත්‍ය සංඥාවන්ගේ ප්‍රමාණය වැඩිවෙනවා. පිංකම විචිත්‍ර වෙනවිට එම පිංකම සංවිධානය කරන පිංවතුන්ගේ ලෝභී සිතුවිලි නැතිවෙනවා. පිංකමේ විචිත්‍රභාවය දකිනවිට හික්ෂුවට මතක් වෙන්නේ හික්ෂුව ගිහි කාලයේ සිදුකළ විචිත්‍ර පිංකම්.

ගෙදරක සාංඝික දානයක් තිබුණත්, පිරිත් පිංකමක් තිබුණත් එය බොහෝම පිරිසිදුව

විවිත්‍රව සිදුකළා. මට මතකයි මීට වසර විස්සකට විතර පෙරාතුව මගේ තාත්තා මියගිය අවස්ථාවේ හත් දවසේ බණ පිංකමට ගෙදර වටේ තිබුණ මල් ගස්වලට පාට පාට බල්බවැල් දැමීමා. මේක දැකලා බණ ගෙදර පැමිණි සමහරු මට කීවා බණ ගෙදරත් මහල් ගෙදරක් කරගෙන කියලා. චෝදනාත්මක ස්වරූපයෙනුයි එය කීවේ. මට අවශ්‍යවුණේ පිංකම විවිත්‍ර ආකාරයෙන් සිද්ධකරන්නයි. ඒ විවිත්‍ර පිංකම් දැකලා සත්පුරුෂ දෙවියන්, මනුෂ්‍යයන් කොයිතරම් සතුටුවෙන්න ඇතිද? ඒ සතුවිත් මම මගේ ආධ්‍යාත්මය ශක්තිමත් කරගන්නා. ඒ විවිත්‍ර පිංකම් වල එලය තමයි හිඤ්ච මේ මොහොතේ භුක්ති විඳින්නේ. එම නිසා හිඤ්ච භුක්ති විඳින මේ එලය, ඒ ලැබුව මාර්ගය පිංවත් ඔබලාට වළක්වන්න හිඤ්ච යන්නේ නැහැ. එම නිසා කුමන පිංකම් මහාසංසරත්නය අරමුණු කරගෙන සිදුකළත් එම පිංකම පිරිසිදුව විවිත්‍ර ආකාරයට සිද්ධකරන්න. එය ඔබට අයෝමය ශක්තියක් වෙනවා නිවන් මාර්ගය මෝදු කරගැනීමට. තෘෂ්ණාවෙන් දුරුවෙන මාර්ගය විවෘතකර ගන්න.

නිවීම කියන්නේ විදර්ශනාවේ පමණක් එලයක් නොවේ. විදර්ශනා නුවණ සකස්කරගන්න කුසල් පක්‍ෂයේ අයෝමය ශක්තිය ඔබ තුළ මෝදුවෙන්න ඕනා. මේවා එකිනෙකට බැඳිලයි තියෙන්නේ. අයෝමය කුසල්ශක්තියේ පරිපූර්ණභාවයයි හිඤ්චට විදර්ශනා නුවණ සකස්කරදෙන්නට මාර්ගය වුණේ.

මේ සටහන ලියන්නේ ගිහි පිංවතුන්ලාට. එම නිසා ගිහි බැඳීම් තුළ සිටිමින්ම නුවණින් මේ කාරණා ජීවිතයට එකතුකරගන්න ඕන. ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේලාටත් තවම විදර්ශනා නුවණ මෝදුකරගැනීමට ශක්තිය හීනනම් අපි උපක්‍රමශීලී වියයුතුයි. පිංවත් ඔබ උපක්‍රමශීලී නොවුණොත්, මට පාරමී මදිය කියන මුලාව තුළට කොටුවෙන්න පුළුවන්.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා දෙවියන්ට පිං අවශ්‍යයි. මනුෂ්‍යයාටත් පිං අවශ්‍යයි. පැවිද්දන්ටත් පිං අවශ්‍යයි කියලා.

මෙතැනදී පැවිදි පක්‍ෂය පින මතුකරගත යුත්තේ තමන්ට පැවරිලා තිබෙන වත තුළින්. එසේ නොවුණහොත් ස්වාමීන් වහන්සේලා ගිහි පිංවතුන් සම්බන්ධ කරගෙන පිංකම් සිදුකිරීමට ගිහිල්ලා උතුම් ශීලයට හානි පමුණුවා ගන්නවා. ශීල්පද දුර්වල කරගෙන

පිංකම් සිදුකරගෙන වැඩක් නැහැ. එය අනුවණ ක්‍රියාවක්. 'වත' තුළින්මයි පැවිදි පක්‍ෂය පින මතු කරගත යුත්තේ. වැඩහිටි ස්වාමීන් වහන්සේලාට උපස්ථානය කිරීමෙන් ශිල්පද ආරක්‍ෂා කරගෙන ජීවත්වෙමින් හික්කු සමාජය තුළ සමගි සම්පන්නව ජීවත්වෙමින් කුසල්ශක්තිය මෝදුකරගැනීමට හැකියාව තිබෙනවා. දාන ශාලාව වැසිකිළි කැසිකිළි පිරිසිදු කිරීම, මළ පෙත් ඇමදීම ආදිය තුළින් අපි තුළ කුසල් මූලයන් ශක්තිමත් කරදෙනවා. තමන්ට වඩා බාල ස්වාමීන් වහන්සේලාට ප්‍රිය වචනයෙන් කථාකරන්න. අනුන් සතුටුවෙනවා දැකලා එම සතුටින් ඔබේ ආධ්‍යාත්මය ශක්තිමත් කරගන්න. දායක පක්‍ෂයට ප්‍රිය වචනයෙන් කථා කරන්න. නමුත් දායක පක්‍ෂයේ ප්‍රතිචාරයන්ට බැඳී යන්න නිරතුරුව ශීලානුස්සතිය වඩමින් ජීවත්වෙන්න. මොනම හේතුවක් නිසාවත් විදර්ශනා නුවණ ඇතිකරගැනීමට ශක්තියක් වෙන මේ කුසල් ශක්තිය දුර්වල කරගන්න එපා. මම කුසලයෙන් පරිපූර්ණ යයි තමා තුළ විශ්වාසයක් ඇතිවෙන තැනට සිතුවිලි ශක්තිමත් කරගන්න.

මෙතැනදී අමුතුවෙන් ඔබට කළයුතු දෙයක් නැහැ. ඔබ තුළ සැඟවිලා තිබෙන දෙයයි ඔබ මතුකර ගතයුත්තේ. පිංවත් ඔබ දාන ශාලාවේ පඩික්කමක් සේදීමට අකැමැතිනම්, ආරාමයේ වැසිකිළියක් පිරිසිදුකිරීමට අකැමැතිනම්, රෝගී හික්කුවකට උපස්ථාන කිරීමට අකැමැතිනම් විදර්ශනාව ගැන කථාකිරීමට අප කලබල වියයුතු නැත. තව ගොඩක් කුසල අපේ ආධ්‍යාත්මය තුළ තිබෙනවා පිරිසිදු නොවී. කුසලය තුළින්මයි මේ අපිරිසිදු කසළ සෝදාහැරිය යුත්තේ.

ඔබ මේ කාරණාවන් මේ මොහොතේ හදුනාගතහොත් මේ මොහොත ඔබේ ජීවිතය ලස්සනම මොහොත වෙනවා. ඔබ ශක්තිමත් බවට ඔබ තුළින්ම විශ්වාසය ඇතිවෙනවා. භීතමානය ඔබ තුළින් දුරුවෙලා යනවා. ජීවිතයට අයෝමය ධර්ම ශක්තියක් මතුවෙනවා. මේ විශ්වාසය ඇතිවෙන මොහොතේම ඔබ තුළ විදර්ශනා නුවණ ඇතිවෙලා. මොකද ඔබ මේ විශ්වාසය ඇතිකරගන්නේ සංසාර බිය දකිමින්.

'ඔබ වහන්සේ රහත් වෙලාද?' කියලා එක් භික්ෂුවක් ඇහුවා...

මේ දවස්වල ගම්මානයේ ගොවි මහත්වරු තම කුඹුරුවල බෝංචි වගා කරලා. පරිසරයේ වියළි කාලගුණය නැවතිලා. වැටෙන මේ වැස්ස ගොවි මහත්වරුන්ගේ බලාපොරොත්තු ශක්තිමත් කරනවා.

නමුත් බලාපොරොත්තු නැති හිස් ජීවිතයක් භික්ෂුව ඉදිරියේ තිබෙනවා. ඒ හිස්බව තුළ අපරාජිතභාවයකුත් තිබෙනවා. ඒත් එය භාහිර සමාජයට ප්‍රකට නැහැ. සමහර ගිහිපිංවතුන්ලා, සමහර ගෞරවනීය ස්වාමීන්වහන්සේලා භික්ෂුවට ඇවිත් කියනවා 'දායකයන් ආශ්‍රය කරන්න යන්න එපා. දායකයන්ගෙන් ඇත් වෙන්න. නගරයට යන්න එපා, කැලයේම වැඩ සිටින්න. ධර්ම දේශනා කරන්න යන්න එපා, දන්න දෙය වුව සහවාගෙන සිටීම නුවණට හුරුයි ' කියලා. අවංකවම ඒ අයට බයයි. මේ භික්ෂුවත් ඉහත දේවල් වලට ගිහිල්ලා පිරිහිලා යයි කියලා. සශ්‍රීක ගිහි දායක ඇසුරට වැටිලා පිරිහිලා යයි කියලා. ලැබෙන සිව්පසයට මංවුලා වෙලා වල්මත්වෙයි කියලා. ලැබෙන ප්‍රතිචාරයන්ට මත්වෙලා විකෘතියක් වෙයි.... කියලා.

ඊයේ කුටියට භික්ෂුව මුණගැසෙන්න තරුණ ස්වාමීන්වහන්සේනමක් පැමිණියා. උන්වහන්සේ භික්ෂුවට ප්‍රකාශ කළේ 'ඔබ වහන්සේ දැන් ප්‍රසිද්ධයි' කියලා. එහෙම කියලා උන්වහන්සේ සිනසුනා. ඒ සිනහව තුළ යම් යම් අර්ථයන් භික්ෂුව දැක්කා. එයින් ගම්‍ය වුණේ 'ඔබත් ප්‍රසිද්ධිය නිසා විනාශයට යනවා' කියන අර්ථයයි.

භික්ෂුව මේ සටහනේ මුල සඳහන් කළා භික්ෂුවට තිබෙන්නේ බලාපොරොත්තුවලින් හිස්වූ අපරාජිත ජීවිතයක්ය කියලා. අපි මේ උතුම් ආර්ය අශ්‍ර්‍යාංගික මාර්ගය තුළ ගමන් කරලා, ජීවිතය බලාපොරොත්තුවලින් හිස් කළාට පස්සේ, නැවත ජීවිතයට පුරවාගැනීමක් සිද්ධවෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසයි භික්ෂුව අපරාජිතභාවය කියන වචනය පාවිච්චි කළේ.

භික්ෂුවක් උතුම් නිවන් මාර්ගයේදී අපරාජිතභාවය ලබන්නේ දිනුමත්, පැරදුමත් දෙකම පරාජයකොට දමලා. කඳුලත්, සිනහවත්, උපේක්ෂාවත් තුනම පරාජයකොට දමලා. මෙතැනට තමයි ලෝකෝත්තර සම්මා සතිය කියලා කියන්නේ. මේ සම්මා සතිය තුළ

සකස්කොටගත් අපරාජිතභාවය නිරතුරුවම පාර පෙන්වන්නේ ලෝකය ඉදිරියේ පළවෙනියෙක් වෙන්න ලෝකය ඉදිරියේ වීරයෙක් වෙන්නවත් තවත් අසභාය වර්තයක් වෙන්නවත් නොවේ. ලෝකයා ඉදිරියේ අන්තිමයා වෙන්නමයි. ලෝකයා ඉදිරියේ දෙවැනියෙක් වෙන්නමයි. මොකද ඔහු සම්මා සතිය තුළින් ජීවිතයේ ඇලීමට අදාළ කුණු කන්දල්, ලාටු හිස්කරගත් කෙනෙක්. නිවන්මාර්ගයට පළිබෝධකයන් ලෙස දකිමින් ජීවිතයෙන් හිස්කොටගත් අපවිත්‍ර දෑ ඔහු නැවත ජීවිතයට පුරවාගන්නේ නැහැ. සම්මා සතිය කියන අර්ථයේ ශ්‍රේෂ්ඨභාවයයි ඔබ මේ දකින්නේ. ලෝකයේ උතුම්ම නිදහස උදෙසා නිවන් මාර්ගය අවහිර කරන, ලෝකයට බැඳෙන, ලෝකයට ඇලෙන සියලුම අපද්‍රව්‍ය ජීවිතයෙන් හිස් කරනවා.

කල්ප සියක් කෝටි ප්‍රකෝටි ගණනක්, සම්මා සම්බුද්ධ ශාසන ලක්ෂ ගණනක් පසුකොට පැමිණි ගමනේ, තවම අපට ලෝකෝත්තර සම්මා සතිය කියන කාරණය සකස්කොටගන්න පුළුවන්කමක් ලැබීලා නැහැ. එම නිසා ධර්මය දකින ඇස වැසිලයි තිබෙන්නේ, විෂම අපද්‍රව්‍ය වලින්. මේ අපද්‍රව්‍ය නිසාම අපි ලෝකයට බයයි. ලෝකයාටත් බයයි. මොකද ඔහු තාම පරාජිත වර්තයක්. අපරාජිතබවක් ජීවිතය තුළ නැහැ.

සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ වරක් සිංහ නාදයක් කරනවා, මම හරියට සිහිමත් සොයා යන රොඩ් රැළක රොඩ් දරුවෙක් වගේය කියලා. හරක් රැළක ඉන්න අං කැවුණු ගොනෙක් වගේය කියලා. උතුම් පැවිදි ජීවිතය කියන්නේ ලෝකයේ ඉදිරියේ පළවෙනියෙක් වෙන්න තියෙන කැමැත්ත පරාජයකොට දැමීමට යන ගමනක්. ඔහු ලෝකය තුළ දෙවැනියෙක් වුවත් පරාජිත ලෝකය හමුවේ අපරාජිත වර්තයක්. නිරතුරුවම අපිව ලෝකය ඉදිරියේ පළවෙනියෙක් බවට පත්කරන්නේ අප විසින්ම පුරවාගත් බර නිසා. සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බත පරාමාස කියන බර, කාමරාග පටිසයන්ගේ බර, පංචඋපාදානස්කන්ධය නිත්‍ය යැයි කියන්නාවූ මෝහයේ බර නිසා අපි පුද්ගල සංඥාවට බැඳී යනවා. ගිහි ජීවිතය තුළ රූපයත් කෙරෙහි තෘෂ්ණාව නිසාම, ඉහත බන්ධනයන්ට අපි කොටුවෙනවා වගේම පැවිදි ජීවිතයේදී ශීලය, සමාධිය, හුදෙකලාව, විවේකය කියන බැඳීම් වලට බැඳී යනවා. අපි තවම ලෝකෝත්තර සම්මා සතියෙන් පරිපූර්ණ නැතිනම්, ගිහි දායක බැඳීම්, සශ්‍රීක සිව්පසය, ලාභ සත්කාර, කීර්ති ප්‍රසංශාවත් සර්පයන් හැටියටයි දැකිය යුත්තේ.

හික්ෂුව සාමනේර අවධියේ වැඩසිටි එක්තරා තුන් බිත්ති කුටියක, ලොකු හුනන් කිහිපදෙනෙක් නිතර ගැවසුනා. හුනන්ව කැමට ප්‍රියකරන කුණකටුවා කියන සර්පයා මැටි බිත්ති දිගේ බඩගාමීන් රාත්‍රියට හුනන් පසුපස හඹායනවා. ඒත් එදා හික්ෂුව එම කුණකටුවාට බිය වුණේ නැහැ. නමුත් එදා හික්ෂුව කුණකටුවාට වඩා දායක ඇසුරට, සශ්‍රීක සිව්පසයට, ලාභ සත්කාර, කීර්ති ප්‍රසංගාවලට බයවුණා. හික්ෂුවගේ පැවිදි ජීවිතයේ මුල් වසර හතර මනුෂ්‍ය සමාජය මගහැරලයි හික්ෂුව ජීවත් වුණේ. කාටවත් ධර්මයක් දේශනා කළේ නැහැ. ඉහත ධර්මතාවයන් නිරතුරුවම සර්පයන් වශයෙන්මයි දැක්කේ.

නමුත් වර්තමානයේ හික්ෂුවට ඉහත ධර්මතාවයන් කෙරෙහි බියවීමට අවශ්‍ය නැහැ. ඒ වුණත් ඔබට බියක් දැනෙනවා. නමුත් හික්ෂුව බියෙන් මිදිලයි ජීවත් වෙන්නේ. හික්ෂුවට ඉහත කාරණය සපථ කිරීම උදෙසා ඔබට දෙන්න සහතිකයක් නැහැ. පිංවත් ඔබට දිය හැකි එකම සහතිකය වෙන්නේ හික්ෂුව ආරක්ෂා කොටගත් උතුම් ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශීලයයි.

එක පිංවත් හික්ෂුන්වහන්සේනමක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා 'ඔබ වහන්සේ රහතන් වහන්සේ නමක්ද?' කියලා. හික්ෂුව එම ස්වාමීන් වහන්සේට ප්‍රකාශ කළේ, හික්ෂුව සටහන් තැබූ පොතපත තිබෙනවා, හික්ෂුව දේශනා කළ ධර්මය තිබෙනවා, පිංවත් ඔබ වහන්සේට මේවා පරිශීලනය කරලා කැමති තීරණයකට එන්න පුළුවන් කියලයි. හික්ෂුව සමාජය තුළ විවෘතව ජීවත්වෙන කෙනෙක්. එම නිසා හික්ෂුවගේ ශීලය, සමාධිය, ප්‍රඥාව කෙරෙහි විත්‍රයක් ඔබට අවශ්‍යනම් ඇදගන්න පුළුවන්. එහෙම ඇදගෙන කැමති තීරණයකට ඔබට එන්න පුළුවන්. ඔබේ තීරණය කුමක් වුවත් එය හික්ෂුවට අදාළ වෙන්නේ නැහැ. මොකද හික්ෂුව ලෝකය ඉදිරියේ සිටින්නේ අන්තිමයා හැටියටයි.

හිස් කරපු ජීවිතයක්.... අපරාජිත වර්තයක්....

මේ ලස්සන වචන දෙක හික්ෂුවගේ ජීවිතයට හොඳින් ගැලපෙනවා. හික්ෂුව ඕනෑම ගිහිපැවිදි පිංවතෙකුට අවවාද කරන්නේ මාර්ග ඵලය ගැන සිතන්න එපා. ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගය තුළ ශක්තිමත්ව ගමන්කරනවා කියන කාරණය පමණක් සිතන්න කියලයි. මේ දුකෙන් නිදහස්වෙනවාය කියන කාරණය පමණක් සිතන්න කියලයි. මේ මාර්ග ඵල උන්මාදය කියන්නේ ලෝකය හිනස්සන, ධර්මයේ අර්ථය විකෘති කරන

කෙලෙස් ගොඩක්. මාර ධර්මයන් විසින් වර්තමාන සමාජය තුළ උතුම් අධිගමනයන් හාසායට පත්කොට තිබෙනවා. විහිළුවක් බවට පත්කොට තිබෙනවා.

නමුත් මේ මොහොත සද්ධර්මයේ දීප්තිමත්ම මොහොතක්. බුදුරජාණන් වහන්සේ අද දවස එදා දිවැසින් දකින්න ඇති. ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ අවසාන අධිගමලාභීන් පහළවෙන මේ උතුම් වර්තමාන කාලය, අධිගමලාභීන් සිංහනාද පවත්වන යුගයයි. තරුණ වීර්යවන්ත ස්වාමීන්වහන්සේලා හුදෙකලා වනසෙනසුන් තුළ, පන්සල් ආරාම තුළ වීර්යවන්තව ආර්ය අශ්ඨාංගික මාර්ගය වඩන යුගයයි. ගිහි පිංවතුන්ලා ගිහි බැඳීම් තුළ සිටිමින්ම සතර අපායෙන් මිදීමට වීර්යය වඩන යුගයයි. එම නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දවස යම් ධර්ම ශක්තියක් ලෝකය තුළ තිබුණාද, වර්තමානයේ එම ධර්ම ශක්තිය ලෝකය තුළ මෝදුවී තිබෙනවා. මේ ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ මුල්ම රහතන් වහන්සේ කොන්ඩඤ්ඤ මහ රහතන් වහන්සේ වගේම, මේ ශාසනයේ අවසාන මහරහතන් වහන්සේ වීමට ඔබට සුදුසු කාලය දැන් පැමිණ තිබෙනවා.

අවබෝධය යනු නිහඬතාවක් මිස සටන් පාඨයක් නොවේ

පිංචන් ඔබ ආර්යඅෂ්ඨාංගික මාර්ගය උදෙසා ජීවිතය මරණයට දමලා බුදුරජාණන් වහන්සේ ව දකින්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දකිද්දී නැවත ඔබට ජීවිතය ලැබෙනවා. එම නිසා මේ උතුම් වර්තමානය අහිමිකරගන්න එපා. මේ උතුම් ධර්මශක්තිය බිඳින්න, අවසන් කර දක්වන්න මාර ධර්මයන් තදින්ම ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ධර්මධර විනයධර ස්වාමීන් වහන්සේලා සශ්‍රීක සිව්පසයට, ලාභසත්කාර, කීර්ති ප්‍රශංසාවලට කොටු කර විනාශ කර ඔවුන් ලවා විකෘති ධර්මයන් දේශනා කරවනවා. උතුම් අධිගමනයන් භාසායට ලක්කරනවා. මන්දබුද්ධික අධිගමලාභීන් බිහිකරනවා. මාරයාගේ මේ ක්‍රියාවලිය සමාජය තුළ වේගයෙන් සිදුවෙන බව පිංචන් ඔබට පෙනෙනවා.

මේ යුගයේ බිහිවන සද්ධර්මයේ සැබෑම ශක්තිය සැබෑම අර්ථය විකෘති කිරීමටයි මාරයාගේ මේ ව්‍යායාමය. හෙට දවසේ යමෙක් සැබෑ අර්ථවත් ආකාරයෙන් උතුම් සෝවාන් ඵලයට, උතුම් රහත් ඵලයට පත්වුවහොත් ඔහු වීචේචනය කරන්න මාරයා දහසක් දෙනාව සමාජය තුළින්ම ඇතිකරනවා. එයයි වර්තමාන ලෝකයේ ස්වභාවය.

මෙම ස්වභාවය ධර්මය හැටියට දකිමින් එය මාර්ගය වැඩීමට කමටහනක් කරගන්න. මේ ස්වභාවය සමාජය තුළ ඇතිකරගන්නේ අසද්ධාව තුළින්මයි. මිච්ඡා ශීලය, මිච්ඡා සමාධිය, මිච්ඡා ප්‍රඥාව තුළින් පෝෂිත අපේ සිතුවිලි අපව මාර ධර්මයන්ගේ ගොදුරු බවට පත්කරවනවා. පිංචන් ඔබ මුලින්ම මේ ජීවිතයේදී 'මම සතර අපායෙන් මිදෙනවා'ය කියන චිත්තය ඇතිකරගන්න. අපි මුලින්ම රහතන් වහන්සේ නමක් බවට පත්වීමට නොවෙයි, යායුත්තේ සතර අපායෙන් මිදීමටයි. සතර අපායෙන් නොමිදී අපට රහත් භාවයට පත්වීමට පුළුවන්කමක් නැහැ. අපි ආරම්භයේදීම රහත්භාවයට පත්වෙනවාය කියන අධිබලාපොරොත්තුව ඇතිකරගතහොත් අපි තුළ අධිමාන්තය ඇතිවෙන්න පුළුවන්. දුර බලාපොරොත්තුවක් ඇතිකරගත් නිසාම වේගවත් භාවයට පත්වෙන්න පුළුවන්. ඒ තුළින්ම අපි තුළ මාන්තය සකස් වී සෝවාන් ඵලයට පත්වීමට පෙරාතුව සෝවාන් ඵලයට පත්වුණාය කියන මිත්‍යා විශ්වාසයට එන්න පුළුවන්. පටන් ගැනීමම විකෘතිභාවයට පත්කරගතහොත් ජීවිතය සක්කාය දිට්ඨියෙන් පිරීයනවා.

මෙවැනි ගිහි පැවිදි වර්ත සමාජයේදී අපට නිතර හමුවෙනවා. සතර අපායෙන් තවම මිදිල නැහැ. නමුත් තමන් සකෘදාගාමී, අනාගාමී, රහත්භාවයට, තත්ත්වයට පත්ව

ඇතයි සිතනවා. මේ අධිමාන්නය නිසා සංසාරයේ අපට නිවන් මාර්ගය අහිමිව ගිය අවස්ථා බොහොමයක් තිබෙනවා. ඔබ ඉන්නේ කොතැනද කියලා කොයිම වෙලාවකවත් හිතන්න යන්න එපා. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළ ඉන්නවාද කියල හිතන්න.

හික්ෂුව ගිහිකෙනෙක් වශයෙන් මුලින්ම පැවිදි වීමට ගියේ අවුරුදු 24 දී. අදාළ තපෝභූමියේදී පැවිදිවීම අරමුණුකරගෙන දින දහයක් මම දසසිල් වෙලා හිටියා. මේ දින දහය තුළදී මම දැක්කා මා තුළ තිබූ රාගය, ද්වේෂය, භාවනාවෙන් යටපත් කරගන්න බැරිය කියලා. මම මට අවංක වුනා. ස්වයංපරීක්ෂණයක් සිදු කළා. මම තීරණය කළා පැවිද්දට මම තවම සුදානම් නැහැය කියලා. දින දහයකට පසුව නැවත නිවසට පැමිණියා.

ඉන් වසර විස්සකට පසුවයි හික්ෂුව පැවිදිභාවයට පත්වෙන්නේ. එම වසර විස්ස පුරාවටම මම ගිහි වත සම්පූර්ණ කළා. මම පැවිදි වන අවස්ථාවේ අධිෂ්ඨානයක් ඇතිකරගත්තා කවදාහරි දවසක මගේ ඇස්දෙක පියවෙන මොහොතේ ඒ කියන්නේ මැරෙන මොහොතේ ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන්ගෙන් තොරව මගේ අවසන් හුස්ම පිටවෙනවා කියලා. එතැන තමයි හික්ෂුව ඇතිකරගත් අධිෂ්ඨානය. හික්ෂුවට මාර්ග ඵල උම්මාදය කවදාකවත් තිබුණේ නැහැ. ජීවිතයේ එකම අධිෂ්ඨානය තිබුණේ අවසන් හුස්ම පොද ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන්ගෙන් තොරව පිටවේවාය කියන අධිෂ්ඨානය. මේ තැන හරි සරල තැනක්, හරිම නිවුන තැනක්, මාර ධර්මයන්ට අතපොවන්න බැරිතැනක්. අධිෂ්ඨානයම නිවුන සිතුවිල්ලක්. මාර්ගඵල උම්මාදය කියන විකෘති උම්මාදය හික්ෂුව පරාජයකර දැමුවේ ඉහත උපක්‍රමය තුළිනුයි.

පිංවත් මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා අපි සතර අපායෙන් මිදුනාය කියල දන්නේ කොහොමද කියලා. තමා සතර අපායෙන් මිදුනාය කියන විශ්වාසය තමාට ලබාදෙන්නේ ලෝකෝත්තර සම්මා සතියයි. සම්මා සතිය හේතුවෙන්ම සකස් වෙන සම්මා සමාධියත් සම්මා සමාධිය හේතුවෙන් සකස්වෙන සම්මා ඥානයත් තුළින් තමා තුළ විශ්වාසයක් ඇතිකරගන්නවා නැවත තමා සතර අපායට වැටෙන්නේ නැහැ කියලා. තමා සතර අපායෙන් මිදුනාය කියන විශ්වාසය ඇතිකරනවා. ඔහු නුවණින් පිර පිරා බලනවා තමා තුළින් මමත්වයේ දැඩිභාවය මැරීගිහිල්ලද කියලා. තෙරුවන් කෙරෙහි උතුම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය කෙරෙහි විවිකිච්චාව පහව ගිහිල්ලද කියලා.

අන්‍යශීල වෘත්තයන් කෙරෙහි තිබෙන බැඳීම පහව ගිහිල්ලද කියලා. ඉහත ක්‍රමය හැර වෙන තමන් සතර අපායෙන් මිදුනාද කියල දැනගන්න ක්‍රමයක් නැහැ. ලොව්තුරාබුදුරජාණන් වහන්සේනමකට හැර වෙනත් කිසිවෙකුට අනුන්ගේ අධිගමනයන් ප්‍රකාශ කිරීමට පුළුවන්කමක් නැහැ. ඒ නිසයි හික්කුළු සඳහන් කළේ ඔබ ඉන්නේ කොතනද කියල හිතන්න යන්න එපා. මාර්ගය තුළ ශක්තිමත්ව ස්ථානගතවෙන්න කියලා. ඔබ අවංකවම සෝවාන් ඵලයට පත්වුනා නම් ඔබට ලැබුණාටු ඵලය ගැන බෝඩ්ලැලි ගහ ගන්න යන්නේ නැහැ. ඔබ දැකල තිබෙන්නේ රූපයේ අනිත්‍යභාවය, වේදනාවේ අනිත්‍යභාවය, රූපය අනිත්‍යයි කියලා දැක්ක කෙනා රූපය ඔසවා තබන්න උත්සාහ ගන්නේ නැහැ. වේදනාව අනිත්‍යයි කියල දැක්ක කෙනා වේදනාව තුළ මුසපත්වෙන්න යන්නේ නැහැ. අවබෝධය කියන්නේ හිස්වීමක්. පුරවාගැනීමක් නොවෙයි. අවබෝධය කියන්නේ විශ්වාසයක්. මංමුළාවීමක් නොවෙයි. අවබෝධය කියන්නේ නිහඬභාවයක්. සටන් පායියක් නොවේ. අවබෝධය කියන්නේ ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ඵලයක්. මෙහෙයුමක අවසානයක්. ක්ෂණික ප්‍රතිඵලයක් නොවෙයි.

ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් ලෝකය තිබුණා දෙන් පිංවත් ඔබ ලෝකය උපේක්ෂාවෙන් පිළිගන්න

දැන් ඔබට සිතෙනවා, ඔබ සිතන්නට පටන් ගන්නවා, ඔබ මේ ලෝකයට පැමිණියේ අරමුණක් උදෙසාමයි කියලා. ඔබට මේ කලාණ්ඩු ආශ්‍රය ලැබුණේ, ඔබට මේ නිවන් මාර්ගයට අදාළ ධර්මය ඇසෙන්නේ, හේතුවක් නිසාමයි කියලා. කුසලයෙන් පරිපූර්ණ සිත විනිවිද දැකීමේ ශක්තිය ඇතිකොට දෙනවා.

දැන් ඔබට සිතන්න පුළුවන්, ඔබ ලෝකයට පැමිණියේ කාරණා තුනක් නිසාය කියලා. මේ කාරණා තුනම අපේ ජීවිතය තුළ සැඟවිලයි තිබෙන්නේ. එම කාරණා තුන තමයි එක්කෝ මරණින් පසු සුගතියට යන්න, එක්කෝ මරණින් පසු දුගතියට යන්න, එක්කෝ සුගතියත් දුගතියත් දෙකම අනිත්‍ය වශයෙන් දැකලා හව නිරෝධය දෙසට යන්න.

භික්ෂුවගේ ගිහි ජීවිතය තුළ මේ පළමු කාරණා දෙකම සැඟවී තිබෙන බව හොඳින් දැක්කා. භික්ෂුවගේ ගිහි කාලයේදී දුගතිය කියන දිශාවටත් ජීවිතය ගමන් කරල තිබෙනවා. ඒ වගේමයි ජීවිතය සුගතිය කියන දිශාවටත් බොහෝම වේගයෙන් ගමන් කරල තිබෙනවා. නමුත් භික්ෂුවට දක්ෂභාවය තිබුණා සුගතියෙන්, දුගතියෙන් අනිත්‍යභාවය දකිමින් නිවීමේ මාර්ගයට අවතීර්ණ වෙන්න.

මෙය සටහන් තබන මොහොතේ භික්ෂුවට සිතෙනවා, භික්ෂුවට පෙර ජීවිතයේදී නතර කළ තැනක් තිබුණා. මේ ජීවිතයේ කුසලයේ බලවත් භාවය නිසාම පෙර ජීවිතයේ නතරකළ තැන ශක්තිමත්ව මතුකර ගත්තා. කලාණ්ඩු මිත්‍ර ආශ්‍රය නිසාම, සද්ධර්මය ශ්‍රවණය නිසාම ඇතිකරගත් සංසාර බිය, භික්ෂුවට හව නිරෝධය දෙසට ඇතිපාරම පෙන්වුවා. එහෙමනම් පිංවත් ඔබ දකින්න ඕනේ ඔබ තුළ මේ පාරවල් තුනම සැඟවිලා තිබෙනවාය කියලා. ඒ නිසා බොහෝම පරිස්සමින්... සුගතිය, දුගතිය කියන මංකිරු දෙකම එක සමාන්තරවයි ගමන් කරන්නේ. පොඩ්ඩ බැරිවෙච්ච තැනදී වැරදි ගමනාන්තයට වැටෙන්න පුළුවන්. එම නිසා අරමුණු කෙරෙහි හොඳින් සිහිය පිහිටුවා ගන්න. ලෝකය නිවැරදි වෙනතෙක් ඔබ බලා සිටින්න එපා. වහවහා ඔබ නිදහස් වෙන්න. මතවාද, දෘෂ්ටි, විතර්ක බහුල ලෝකයක් මේක. බුදුරජාණන් වහන්සේ

දේශණා කරනවා, අතුල කියන උපාසක තුමාට 'පිංවත්' අතුල නිශ්ශබ්දව සිටින විටත් බණිනවා. වැඩිපුර කතාකරන විටත් බණිනවා. ප්‍රමාණයට කතාකළත් බණිනවා. මේ ලෝකයේ අතීතයේ ඉඳලම ඔහොම තමයි' කියලා. එම නිසා පිංවත් අතුල ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් ලෝකය තිබුණාදෙන්. පිංවත් ඔබ ලෝකය උපේක්ෂාවෙන් පිළිගන්න ස්වභාවයට එන්න කියලා. පිංවත් ඔබ ලෝකය යන දිශාව ප්‍රශ්නයක් කරගන්න එපා. ජීවිතය නැමැති නැවේ පිරිලා තිබෙන විතර්ක, දෘෂ්ටි, මතවාද වතුර ඉවත දමන්න. වතුර හිස්වුණ නැව හරි සැහැල්ලුයි, නිවනට ඔබට යොමුකරනවා කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

සංසාර බිය දකින පිංවතා රූපය කෙරෙහි තිබෙන තෘෂ්ණාව ක්‍රමානුකූලව අඩුකර ගන්නවා. අනුන්ගේ දෙය තමන්ගේ කරගෙන එයා දුක්විඳින්නේ නැහැ. අතහැරීම ගැන කතාකරන විට සමාජයේ සමහර පිංවතුන්ලා ලොකු බියක් දකිනවා. එක් මහත්මයෙක් හික්කුවගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා 'ඔබ වහන්සේ අතහැරීම ගැන දේශනා කරනවා. ඔබ වහන්සේ කියන විදිහට අතහැරීමට ගියොත් රට, ජාතිය, ආගමට කුමක් වෙවිද' කියලා. ඒ වෙලාවේ එම පිංවතාට හික්කුව දුන් පිළිතුර වුයේ 'මහත්තයෝ මගධ රාජ්‍යයේ රජකම් කරපු බිම්බිසාර රජතුමා සෝවාන් ඵලය අවබෝධ කරගත් රජකෙනෙක්. බිම්බිසාර රජතුමා සෝවාන් ඵලයට පත්වුණාය කියලා, මගධ රාජ්‍යය අනතුරට පත්වුණේ නැහැ. මගධ රාජ්‍යය තවදුරටත් රැකුණා මිසක්. විශාඛා උපාසිකාව සෝවාන් ඵලයට පත්වෙන්නේ ළමා වයසේදී. එහෙම ළමා කාලයේදී සෝවාන් ඵලයට පත්වුණාය කියලා විශාඛාවගේ සිටුසම්පත් අහිමි වුණේ නැහැ. ඒවා තවදුරටත් වැඩුණා මිසක්. එම නිසා මිථ්‍යාමතවලට එළැඹෙන්න එපා. අපේ මෝහ හරිත අදහස් වලට වගකියන්න උතුම් ධර්මය බැඳිල නැහැ.

කාලය වේගයෙන් ගෙවිලා යනවා. කාලය ගෙවියන වේගයෙන්ම සංස්කාරත් ගෙවියනවා. සංස්කාර ගෙවියන නිමේෂයේදීම අලුතින් සංස්කාරයන් අපි රැස්කරගන්නවා. ගෙවියැමත් සමගම හටගැනීමත් සිද්ධ වෙනවා. මෙන්න මේ ගමනයි, අපි කෙටිකරගන්න ඕන. පිංවත් ඔබ රට ජාතිය, ආගම අතහරින්න අවශ්‍ය නැහැ. බිම්බිසාර රජතුමා රට, ජාතිය, ආගම අතහැරියේ නැහැ. ඒවා වෙනස් වෙන බව දකිමින් ඒවා ආරක්ෂා කළා. උතුම් ධර්මය තුළින් නොවෙනස් වන දෙයක් නැති බවට ලැබූ අවබෝධයෙන් වෙනස්වන දේවල් කෙරෙහි අසීමිත ආශාවක් ඇතිකරගන්නේ නැහැ. අපි හිතනවා, අපි අතහැරීම පුරුදු කළොත් ලෝකය හිස්වෙයි කියලා. පිංවත්

ඔබ අතහැරීම පුරුදු කළාය කියල ලෝකය හිස්වෙන්නේ අඩුවෙන්නේ නැහැ. ඔබ අතහරින දෙය අල්ලාගැනීමට මුළු ලෝකයම බලා සිටිනවා. හික්කුළුවගේ ගිහි ජීවිතයේදී හික්කුළුව අවබෝධාත්මක කලකිරීම තුළ යම් දෙයක් අතහැරියාද, ඒවා සෑම දෙයක්ම ලෝකයා කැමැත්තෙන් තරගකාරීව අල්ලාගත්තා. හිස්වීමක් නැහැ. තව තව පිරියැමක් මිසක්. එම නිසා රට, ජාතිය, ආගම රකින්න ඉපදුන අය රට, ජාතිය, ආගම ආරක්ෂා කරාවි. මේ ජීවිතයේදී සතර අපායෙන් මිදීම උදෙසා ඉපදුණු අය ධර්මාවබෝධය දෙසට ගමන් කරාවි. පෙරකී පිංවතුන්ලා විසින් රකින රට, ජාතිය, ආගම තුළ ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමටත් පිරිසක් සිටිය යුතුයි. අපි ඒ ඵලප්‍රයෝජන අරගනිමු. එවිට එය රට, ජාතිය, රකින පිංවතුන්ලාටද මහත්ඵල මහානිශාංස පිංකමක් වනු ඇත.

අනිත්‍යයි කියන වචනය, අතහැරීම කියන වචනය අන්තවාදීව අල්ලාගත්තොත් එය ඔබට පීඩාවක් වෙනවා. අපි ධර්මය අන්තවාදීව අල්ලාගත්තොත් එය ඔබට පීඩාවක් වෙනවා. අපි ධර්මය අන්තවාදීව අල්ලාගෙන ප්‍රශ්න ඇතිකර ගන්නවා නම් එය ධර්මයේ වරදක් නොවෙයි. 'අතහැරීම' කියන වචනය අන්තවාදීව ජීවිතයට එකතු කරගත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පිළිබඳව මතකය හික්කුළුවට මේ මොහොතේ ඇතිවෙනවා.

උන්වහන්සේ වැඩිහිටි ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්. හුදෙකලාව සිටීමට තමයි, වඩාත් ප්‍රිය කළේ. එම ස්වාමීන් වහන්සේ තුන් සිවුරත් පාත්‍රයත් පමණයි පරිහරණය කළේ. කල්‍යාණමිත්‍ර ඇසුරට නොගිය නිසාම හුදෙකලාවේ සිටියදී උන්වහන්සේගේ සිතේ විතර්කයක් ඇතිවෙනවා. ඒ විතර්කය තමයි තමා දරාගෙන සිටින තුන් සිවුරත් පාත්‍රයත් කියන්නේ අල්ලාගැනීමක්. මම තුන්සිවුරෙහුත් පාත්‍රයෙහුත් නිදහස් වෙන්න ඕනේ කියලා. ඒ කියන්නේ ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් වලටත් එහා ගොස් අන්තවාදීව සිතන්න ගත්තා. අවසානයේදී උන්වහන්සේ තුන්සිවුරත් පාත්‍රයත් අතහැරලා පසුගිය කාලයේ ඉන්ද්‍රියාවේ නිසන්ඨ ආශ්‍රමයක අමුඩයක් පමණක් ඇඳගෙන නිසන්ඨ ව්‍යයක් රකිනවා.

බලන්න අන්තවාදී අතහැරීමක ශෝකාන්තය. එය මොනතරම් මෝහ මූලිකද කියලා. තුන්සිවුරෙහුත් පාත්‍රයෙහුත් නිදහස් වුණා. මිථ්‍යා දෘෂ්ටියේ අගාධයට වැටුණා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරනවා සොරෙක් තව සොරෙකුට දරුණු විපතක් කරනවාට වඩා, තරහකාරයෙක් තවත් තරහාකාරයෙකුට දරුණු විපතක් කරනවාට

වඩා, මිථ්‍යා දෘෂ්ටියේ පිහිටි සිත තමාට දරුණු විපතක් ඇතිකරනවාය කියලා.

මල් සොයන මාලාකාරයෙක් ලස්සන මල් සොයමින් ගස් වටේ යනවා වගේ, මිථ්‍යාදෘෂ්ටියේ වැටුණු පුද්ගලයා විතර්ක දෘෂ්ටි, මතවාද පසුපසම යනවා කියලා. මෙවැනි මිනිසුන් නිදාගෙන සිටියදී මුහුද ගොඩගලා ඔවුන්ව මුහුදට ගසාගෙන යනවා වගේ, විනාශය කරාම යනවා කියලා. එමනිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර ඇති උතුම් ධර්මකාරණා වලට වැරදි අර්ථකථනයන් දීම බරපතල පාපයක් වෙනවා. මිථ්‍යාදෘෂ්ටියට අතවැනීමක් වෙනවා.

අනිත්‍යයත්, අතහැරීමත් යනු අන්තවාදයක් නොවේ

ධර්ම දේශනාවක් අවසානයේදී පිංචන් තරුණයෙක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා. "භාමුදුරුවන් කියනවා මේ මේසයත් අනිත්‍යයි, මේ මල් පෝච්චියත් අනිත්‍යයි, මේ කෝප්පයත් අනිත්‍යයි, මමත් අනිත්‍යයි, ඔක්කොම අනිත්‍යයි.... මෙහෙම හිතලා අපි කොහොමද ජීවත්වෙන්නේ " කියලා.

මේ මහත්තයා යම් කිසි ආවේගයකින් මේ ප්‍රශ්නය ඇසුවේ. ඒ මහත්තයා තුළ මේ උතුම් අනිත්‍ය ධර්මය කෙරෙහි යම් භාසායක් ඇතිවෙලා තිබුණා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මම ඔබලාට කාමයන්ගේ රූපයන්ගේ ආදීනවයන් දේශනා කරන්නේ, කාමයන්ගෙන් වෙන්වෙලා ජීවත්වෙන්න කියලා. එසේ කියන්නේ පිංචන් ඔබ කාලා, බීලා, හොඳින් ජීවත්වෙනවාට ඇති අකමැත්ත නිසා නොවේ.

මේ කාමයන් අපිව දුකටමයි ඇද දමන්නේ. නිවන් මාර්ගයෙන් ඇතටමයි ඔබව රැගෙන යන්නේ. ඒ නිසාමයි බුදුරජාණන්වහන්සේ කාමයේ ආදීනවයන් ගැන ඒ තරම් දේශනා කරන්නේ.

බුදුරජාණන්වහන්සේ කොතැනදීවත් ගිහි පිංචතුන්ලාට දේශනා කරන්නේ නැහැ කාමයන්ගෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම බැහැරව ජීවත්වෙන්න කියලා. ශිල්පද ආරක්ෂා කරගෙන කාමයන් ඇසුරු කරන්න කියලයි බුදුරජාණන්වහන්සේ ගිහි පිංචතුන්ට දේශනා කරන්නේ. බුදුරජාණන්වහන්සේ කොයිම වෙලාවකවත් සෝවාන් මාර්ගය තුළ සිටින ගිහි පිංචතුන්ලාට සීමාව ඉක්මවා ගියාවූ තහංචි පනවා නැහැ.

පිංචන් ඔබ හිතන්න. ඔබ ගිහි තරුණයෙක්. ඔබ සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කරලා, සෝවාන් ඵලයට පත්වෙනවා. පිංචන් ඔබ සෝවාන් ඵලයට පත්වුණත්, ඔබ තුළ කාම රාග පටිසයන් තිබෙනවා. ඔබ කැමතිනම් ඔබට ලබන සතියේ විවාහයකට යන්න පුළුවන්. සෝවාන් ඵලයට පත්වුණු ගිහි පිංචතා, පිංචතිය අවශ්‍ය නම් විවාහ වෙනවා. විවාහය

කියන්නේ ශිල්පද බිඳීමක් නොවේ. බලන්න බුදුරජාණන්වහන්සේ අනිත්‍ය කියන ධර්මය කොයිතරම් ප්‍රයෝගික තැනකට ගෙනත් තිබෙනවාද. ගිහි පිංවතුන්ලා උදෙසා මෙව්වර පැහැදිලි නිදහසක් ඔබලාගේ ගිහි ජීවිතය උදෙසා ලබාදී තිබියදී, සමහර පිංවතුන් අන්තවාදීව අනිත්‍යය කියන වචනය විවේචනය කරනවා.

එක් ගෞරවනීය ස්වාමීන්වහන්සේනමක් හික්කුවගෙන් විමසුවා, සෝවාන් ඵලයට පත්වූ හික්කුවක් කාමය උදෙසා, සිව් රූ හැරයයිද කියලා. සෝවාන් ඵලයට පත්වූ හික්කුවක් කවදාවත් කාමයන් උදෙසා සිව් රූ හැර යන්නේ නැහැ. උතුම් උපසම්පදා හික්කුවගේ ආර්යකාන්ත ශීලය බවට පත්වෙන්නේ සාමනේර දස ශීලය. එම නිසා ගිහි පිංවතා සෝවාන් ඵලයට පත්වෙලා, විවාහයකට ගියත්, සෝවාන් ඵලයට පත්වූ හික්කුවක් කාමයන් උදෙසා සිව් රූ හැර යන්නේ නැහැ. මොකද එම ස්වාමීන්වහන්සේ ආර්යකාන්ත ශීලයෙන් පරිපූර්ණභාවයට පත්වී ඇති නිසා.

ගිහි පිංවතුන්ලා අතහැරීම ගැන කථාකරනකොට, හොඳ උදාහරණයක් විශාඛා උපාසිකාවගේ ජීවිත කථාව තුළ තිබෙනවා. දිනක් විශාඛා සිටු දියණිය, පළඳනාවක් ගෙල පැළඳගෙන බුදුරජාණන්වහන්සේ බැහැදැකීමට පූර්වාරාමයට ගියා. බුදුරජාණන්වහන්සේට වන්දනා කිරීමට පෙර ඇය එම පළඳනාව ගලවා අසල ඇති මේසයක් මත තබනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ වන්දනාකර, ධර්මයන් ශ්‍රවණයකොට, ඇයට ධර්මය කෙරෙහි ඇතිවූ ප්‍රීතිය නිසාම තමන්ගේ ගෙල පළඳනාව පූර්වාරාමයේ අමතකකොට දමා සිටු මැදුරට යනවා. සිටු දියණිය සිටු මැදුරට පැමිණි පසු සේවිකාවකගෙන් අහනවා "ඔබ මගේ ගෙල පළඳනාව රැගෙන ආවාද?" කියලා. සේවිකාව කියනවා තමන් රැගෙන නොපැමිණි බව. ඒ වෙලාවේ තමයි විශාඛා සිටු දියණිය දැනගත්තේ තම ගෙල පළඳනාව පූර්වාරාමයේ අමතකව පැමිණි බව. ඒ වෙලාවේ ඇය තම සේවිකාවකට කියනවා "ඔබ පූර්වාරාමයට යන්න. එහි ගොස්, යම් හෙයකින් මගේ ගෙල පළඳනාව ආන්තද ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් ආරක්ෂාව උදෙසා වෙනත් තැනක තබා තිබේ නම් නැවත එය ඉල්ලන්න යන්න එපා. එම පළඳනාව සංඝයාටම පූජාවේවා කියලා සංඝයාට පූජා කොට එන්න. ගෙල පළඳනාව තබා තිබූ මේසය මතම තිබුණොත් එය නැවත අරගෙන එන්න" කියලා.

ඉහත කථාව තුළ තිබෙනවා සෝවාන් ඵලයට පත්වූණ කෙනෙකුගේ අතහැරීමේ

ස්වභාවය. ඇය තුළ කාම, රාග, පටිස ධර්මයන් තිබෙන නිසා ඇය අලංකාර ගෙල පළඳනාවක් පළඳිනවා. නමුත් ඇය දක්ෂයී එය ඕනෑම මොහොතක අතහරින්න. එය අහිමිවීම තුළ ඇය කිසිම ශෝකයක් ඇතිකරගන්නේ නැහැ.

නැවත වතාවක් විශාඛා සිටු දියණිය සිය කෝටි ගණනක් වටිනා මහලිය පළඳනාව විකුණා, පූර්වාරාමය ගොඩනගලා, එය මහා සංඝරත්නයට පූජා කරලා, බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නය පූර්වාරාමයට ගෙවැදීමේ ප්‍රීතියට, තම දරු මුණුබුරන්ද සමගින් තුටු ගී කියමින් පූර්වාරාමය තුළ සතුටුටුණා. භික්ෂූන්වහන්සේලා විශාඛා සිටු දියණියගේ මෙම හැසිරීම දැකලා, බුදුරජාණන්වහන්සේට සැලකොට සිටියා, විශාඛා සිටු දේවියගේ පිත කිපිලද කොහෙද, ඇය උමතු වෙන් හැසිරෙනවා කියලා. ඒ වෙලාවේ බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, විශාඛාවගේ පිත කිසිවක් වෙලා නැහැ. ඇය ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ අග්‍ර දායිකාව කියන උතුම් තනතුර ලැබීමේ සතුටයි භුක්තිවිඳින්නේ කියලා.

දක්ෂ මාලාකාරයෙක්, මල් මාලයක් ලස්සනට ගොතන්නාක් මෙන්, දක්ෂයා පිං සිදුකරගෙන සතුට ලබනවා කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඉහත කාරණා තුළින් පිංවත් ඔබට දකින්න පුළුවන්, යම් ගිහි පිංවතෙක් සෝවාන් ඵලයට පත්වුණාය කියලා තමා පළඳින රන්, රිදී, මාල, වළලු අතහරින්න උවමනා නැහැ. පිංවත් ඔබට ලස්සන්ට, තමන්ට ගැලපෙන පරිදි ඇඳ පැළඳගෙන මගුල් ගෙදරක යන්න බැරි කමක් ලැබෙන්නේ නැහැ. ඔබ මේවා පරිහරණය කරමින් ඒ කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවයි භීතකරගත යුත්තේ.

කෙළෙස්වල ගොරෝසුකම නිසා අපි ධර්මයට වැරදි අර්ථකථන දෙනවා...

ඔබ ලෝකයට යන්න හැරලා, ලෝකය පසුපසින් යන්න. එවිට පිංවත් ඔබට ලොකු සැහැල්ලුවක් දැනෙනවා. ලෝකය අල්ලාගැනීමට යෑම තුළින්මයි අපි වෙහෙසට පත්වෙන්නේ. රූපයේ අනිත්‍යභාවය දකිමින්, කෙළෙස්වල තුනී භාවය ඇතිකරගන්න. සෝවාන් ඵලයට පත්වුණු බිම්බිසාර රජතුමා මගධ රාජ්‍යය පාලනය කළේ, රූපයේ අනිත්‍යභාවය දැකීම තුළින් ඇතිකරගත් කෙළෙස්වල තුනීභාවය තුළින්මයි. යම් පිංවතෙක් පැවිදිවෙනකොට හෝ උපසම්පදා වෙනකොට අසන සාම්ප්‍රදායික ප්‍රශ්නයක් තිබෙනවා. ඒ ප්‍රශ්නය තමයි 'ඔබ රාජ භටයෙක්ද?' කියන කාරණය. රාජ්‍ය හමුදාවන්ට අයිති භටයෙක්ද යන්න විනය කාරණාවක් බවට පත්වෙන්නේ බිම්බිසාර රජතුමා නිසා.

වරක් බිම්බිසාර රජතුමාගේ රාජ්‍යයේ ප්‍රාන්තයක සොරුන්ගෙන් ජනතාව පීඩාවට පත්වෙනවා. ප්‍රදේශය සාමකාමී කිරීම සඳහා රාජ නියෝගයෙන් යුද භටයන් අදාළ ප්‍රදේශයට පිටත්කොට හරිනවා. මෙහෙම යුද්ධයට ගිය දක්‍ෂ හමුදා නිලධාරීන්, ස්වාමීන්වහන්සේලාගෙන් බණ අහලා අකුසලය කෙරෙහි බියවෙලා පැවිදිවෙනවා. බිම්බිසාර රජතුමාට දැනගන්න ලැබෙනවා තම යුද සේනාවේ දක්‍ෂයන් පැවිදිවෙලාය කියන කාරණය. මේ හේතුව නිසාම ප්‍රාන්තයේ සොරුන්ගේ ග්‍රහණය වැඩිවෙලයි තිබුණේ. බිම්බිසාර රජතුමා මේ ගැන බුදුරජාණන්වහන්සේට පැමිණිලි කරනවා. යුද්ධය සංසිඳවන්න, ප්‍රදේශය ආරක්‍ෂා කරන්න යොමු කරපු හමුදාවේ භටයන් පැවිදිකිරීම වරදක්ය කියලා. යුද සේනාවේ පිරිස් පැවිදි කිරීම නිසා, සොරුන් මංපහරන්නන් දැඩි ලෙස ප්‍රදේශයේ ජනතාව පීඩාවට පත්කොටගෙනයි තිබුණේ. මෙම කාරණාව ඇත්තක් බව දැනගත්ත බුදුරජාණන්වහන්සේ විනය කාරණාවක් පනවනවා, නිත්‍යානුකූලව රාජ්‍ය හමුදාවන්ගෙන් ඉවත් නොවූ කිසිවෙක් පැවිදි උපසම්පදා කිරීම තහනම් කරලා. මෙම විනය කාරණා පැනවෙන්නේ සෝවාන් ඵලයට පත්වුණු බිම්බිසාර රජතුමා නිසා. මේවායින් පැහැදිලි වෙනවා, යම් ගිහි පිංවතෙක් සෝවාන් ඵලයට පත්වුණාය කියලා, ඊට අදාළ ධර්මය ලෝකයට දේශනා කළාය කියලා, රට ජාතිය ආගම අනතුරට පත්වෙන්නේ නැහැ කියන කාරණය. අපේ කෙළෙස් වල ගොරෝසුකම නිසාම අපි ධර්මයට වැරදි අර්ථකථන දෙනවා.

හොඳයි නරකයි දෙකම ලෝකයේ තිබෙනවා. දුකයි සැපයි දෙකම ලෝකයේ තිබෙනවා. හොඳ ගැන පමණක් කථා කරන්න බැහැ. නරකත් ලෝකයේම කොටසක්. ඒ වගේමයි, නිවන ගැන කියන ධර්මයකුත්, භවය ගැන කියන ධර්මයකුත් ලෝකයේ තිබෙනවා. මේවා එකිනෙකට බැහැරව ලෝකය ගැන කථාකරන්න බැහැ. එම නිසා උතුම් නිවීමේ මාර්ගය ගැන කථාකිරීමේ අයිතියක් ලෝකයට තිබිය යුතුයි. උතුම් නිවන් මාර්ගයේදී අපේ ශාස්තෘන්වහන්සේ, ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේම බව මතුකොටගන්න අපි දක්ෂ වෙන්න ඕනා.

අද උදේ පිණ්ඩපාතයේ වඩිනකොට හොඳටම වැහිරීගිය ශරීරයකින් යුත් එළදෙනෙක් මහ පාරට යාබදව ඇති වැව් පිටියේ බිම වැටී දහලනවා. ඒ එළදෙනගේ අත් පා ගැහෙනවා. පෙබරවාරියේ කර්කශ ඉඩෝරයේ කටුකභාවය, වැහැරීගිය එළදෙනගේ ශරීරයේ ස්වභාවයෙන් ඉතා අර්ථවත්ව මතුකොට දෙනවා. සත්වයාගේ අකුසල් මෝදුකොට, විපාකයන් සලස්වන්න, මේ කටුක වියලි පරිසරය බොහෝම සම්පභාවයෙන් උපකාර කරනවා. තවම පෙරවරු 8.00 ට වත් නැහැ. හිරුගේ තද හිරුඳස්, කාටත් සමසේ විපාකයන් විදීමට සලස්වනවා. හිඤ්ච පිණ්ඩපාතයේ වැඩමකොට, නැවත කුටියට වඩිනකොට එම එළදෙනගේ අයිතිකරු එළදෙනව සොයාගෙන ඇවිත්. එළදෙනගේ වැහැරුණු ස්වභාවය සමග බලනකොට එළදෙනගේ අයිතිකරු බොහෝම පෘශ්ඨධමත් කෙතෙක්. ඔහු බිම වැටී දහලන එළදෙන ළඟට ඇවිත් බිම වැටී දහලන එළදෙනගේ වලිගයෙන් අල්ලලා වේගයෙන් කැරකෙව්වා. එම පෘශ්ඨධමත් මනුෂ්‍යයාගේ ශරීර ශක්තිය නිසා, හිඤ්ච හිතුවේ ඒ වැඩෙන් එළදෙනගේ වලිගය කැඩෙව් කියලා. ඒත් එහෙම වුනේ නැහැ. එළදෙනගේ අකුසල් වගේම වලිගයත් ශක්තිමත්. වලිගය වේගයෙන් ඇඹරීම නිසා ඇතිවූ වේදනාවෙන් එළදෙන දෙතුන්වරක් මහ පොළොව මත කැරකී නැගිට ගැහි ගැහි දිවගියා. ඇය දිවගොස් බොහෝම උවමනාවෙන් තම ස්වාමියා දෙස බලා සිටියා. 'අනේ ඔබත් කවදාහරි එළදෙනෙක් වෙලා මේ විදිහට මේ දුකම විදිනවා නේද?' කියන අයුරේ අදහසක් එළදෙනගේ බැල්ම තුළින් හිඤ්ච දැක්කේ. නමුත් එළදෙනගේ අයිතිකරු තුළින් හිඤ්ච දැක්කේ එවැනි බැල්මක් නොවේ. ඊළඟ මාසයේ මස් කඩයට හරක් පටවන ලොරිය එනතෙක්, එළදෙන මැරෙන්නට නම් එපාය කියන අදහසකුයි ඔහුගේ බැල්මෙන් ජනිත වුනේ. මල් ගැන කථා කරනකොට සුවද ඊට බැඳිලයි තිබෙන්නේ. ඒ වගේමයි, ජීවිත ගැන කථා කරන කොට දුක ඊට බැඳිලාම තිබෙනවා.

මේ ජීවිතයේදී මේ දෙදෙනා එළඳෙන සහ එළඳෙනගේ හිමිකරු වශයෙන් හමුවුණත් සංසාරයේ කී වතාවක් නම් මේ එළඳෙන, එළඳෙනගේ වත්මන් හිමිකරුගේ අම්මා වශයෙන් ඉපදිලා ඇතිද. අවිද්‍යාව විසින් පෙර සංසාරේ තමන්ගේ අම්මාව මේ ආත්මයේදී මසට විකුණගෙන කන තැනට අපිව පත්කොට තිබෙනවා.

දැඩි නියඟය මැද්දේ, කුසට අහරක් ජලයක් නොමැතිව, වැහැරීගිය ශරීරයකින් යුත් මේ එළඳෙන දකිනකොට, හිඤ්චට මතකයට එන්නේ, පෙර ජීවිතයක හොඳට හම්බකරලා, හොඳ රසවත් ආහාර තනිවම භුක්තිවිඳලා, හොඳින් දරු මුණුබුරන් හදලා, සුබෝපහෝගී ජීවිතයක් ගතකරලා, දැඩි ලෝභකම නිසාම දන්දීම සිදුනොකර මියගිය කාන්තාවක්මයි. දන් නොදීම නිසා ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය හොඳටම දුර්වල කරලා. ශීලයක් රැක්කේ නැති නිසාම තිරිසන් ජීවිතයට වැටිලා.

රහතන්වහන්සේ දූවන ලෝකය තුළ නොදූවන වර්තයකි

කාලය නැවතිලා තිබෙන්නේ. ඉර, හඳ, තාරකා දූවන පස්සේ, මනුෂ්‍යයා අතීත, අනාගත, වර්තමාන වශයෙන් බෙදාගෙන දූවනවා. නමුත් රහතන්වහන්සේ නැවතිලයි සිටින්නේ. ඒ නිසා උන්වහන්සේට මේ වේගය හොඳින් දැනෙනවා. දූවන ලෝකය තුළ නොදූවන වර්තයක් බවට රහතන්වහන්සේ පත්වෙන්නේ එහෙමයි.

රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවයි අපිව මේ දිවීමේ තරගයට ඇද දමන්නේ. අවිද්‍යාව කියන ජවය, හඹායැමේ ශක්තිය අපට ලබාදෙනවා. දැන් ඉතින් දූවන්නයි තිබෙන්නේ. මේ දිවීමේදී ජය සහ පරාජය කියන කාරණාවන් දෙකම ලැබෙනවා. මේ ජය පරාජය කියන කාරණා දෙකත් රූපය අයිතිකොට ගැනීමේ තරගයේදී අපිම අයිතිකොටගන්නා සම්මුතීන් දෙකක්. අයිතිකරගත් තැනදී 'ජය' කියලා යොදනවා. අයිති නොකරගත් තැනදී 'පරාජය' කියලා යොදනවා. රහතන්වහන්සේ රූපය අයිතිකරගැනීමේ තරගයෙන් මිදිලයි සිටින්නේ. ඒ නිසා උන්වහන්සේ ජය පරාජයෙන් මිදිලයි සිටින්නේ. ජය පරාජයෙන් මිදුන තැන උන්වහන්සේලා විසින් මතුකොටගන්නේ සංසාර බිය නුවනින් මෙනෙහි කිරීම තුළින්මයි. ඒ නිසා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා දස දහස් ගණනින් වියදම්කර, මාසයක් ගානේ අවුරුදු සියයක් යාග සිදුකරත්, සිත දමනය කරගත් රහතන්වහන්සේ එක මොහොතකට කරන පූජාව අවුරුදු සියයකට වැඩිය සිදුකළ යාගයන්ට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයි කියලා.

ආමිස දානයයි, ධර්ම දානයයි කියලා දෙකක් තිබෙනවා. මේ දෙක අතරින් ධර්මදානයයි අග්‍රවෙන්නේ.

කෙනෙක් තවත් කෙනෙකුට කරන අනුග්‍රහයන් දෙකක් තිබෙනවා. එකක් තමයි ආමිසයෙන් කරන අනුග්‍රහය. අනෙක තමයි ධර්මයෙන් කෙරෙන අනුග්‍රහය. මේ අනුග්‍රහයන් දෙකෙන්, ධර්මයෙන් කරන අනුග්‍රහයයි අග්‍රවෙන්නේ. ආමිසයෙන් කෙරෙන උපකාරයයි, ධර්මයෙන් කරන උපකාරයයි අතරින් ධර්මයෙන් කරන උපකාරයයි අග්‍රවෙන්නේ කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා.

ඊයේ සවස් කාලයේ හික්කව මුණගැහෙන්න තරුණ ස්වාමීන්වහන්සේනමක් පැමිණියා. උන්වහන්සේ බොහෝම වීර්යවන්ත ස්වාමීන්වහන්සේ නමක්. නමුත් උන්වහන්සේ ඒ බවක් හැඟවූයේ නැහැ. මේ වෙලාවේ උන්වහන්සේව සිහිපත්වෙනකොට, බුදුරජාණන්වහන්සේ උතුම් පැවිද්ද ගැන කියා තිබෙන දේශනාවක් මතකයට පැමිණියා.

දෙවියන් අතර තුන් ආකාරයක කථාබහක් ඇතිවෙනවා. යමෙක් ගිහිගෙදරින් නික්මී, පැවිදි ජීවිතයකට පත්වීමට සිතනවානම්, ඒ වෙලාවේ දෙවියන් අතර දිව්‍ය කථාබහක් ඇතිවෙනවා. මේ පුද්ගලයා මාරයා සමග යුද්ධ කරන්න සිතනවාය කියලා. මෙහෙම වෙලා, පැවිදිවුණාට පස්සේ දෙවියන් අතර කථා බහක් ඇතිවෙනවාලු මේ හික්කව මාරයා සමග යුද්ධ කරනවාය කියලා. තුන්වැනිව එම හික්කව ප්‍රඥා විමුක්තිය සාක්ෂාත් කරගන්න වෙලාවේ දෙවියන් අතර දිව්‍ය කථාබහක් ඇතිවෙනවාලු මේ හික්කව මාර යුද්ධයෙන් දිනුවාය කියලා. උත්තරීතර නිවන් මාර්ගය තරණය කරන අවංක හික්කවට දෙවියන් නමස්කාර කරනවාය කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. පැවිද්දට සහ පැවිද්දේ උතුම් අර්ථයන්ට දෙවියන් නිරතුරුවම වන්දනාකරනවා කියලා දේශනා කරනවා.

තමා තුළ ඇති උතුම් ශක්තිය මතුකොටගන්න අපි දක්ෂ වෙන්න ඕනේ.

හික්කවක් උතුම් සමාධියෙන් පසුවෙනකොට සවස 2 ට පමණ ආකාශය තුළ තමාට මීටර 150 ක් පමණ උසින් තමා දෙස බලා සිටින බ්‍රහ්මයෙක් දර්ශනය වෙලා තිබෙනවා. ආකාශය මත පලසක් එලාගෙන එම පලස මත තමයි ඒ බ්‍රහ්මයා වැඩසිටියේ. පලස මත සිටගෙන සිටින ස්වභාවයෙන් බොහොම තැන්පත්ව හික්කව දෙස බලාගෙන සිට තිබෙනවා. ඉනෙන් පහළට බොහොම ප්‍රභාශ්වර සුදු පැහැති වේට්ටියක්, උඩු කයට ප්‍රභාශ්වර සුදු පැහැති උතුරු සඵවක් පැළඳගෙන සිටියේ බොහොම තැන්පත් ආකාරයෙන්. වැඩුණු සුදු හිසකෙස්වලින් යුක්ත වුනා. ආකාශයේ සිටගෙනම විනාඩි දෙකකට පමණ පසු උතුම් සමාධියෙන් දර්ශනය වූ මේ බ්‍රහ්මයා නොපෙනීගොස් තිබෙනවා. මේ බ්‍රහ්මයාගේ ස්වරූපය මනුෂ්‍ය ස්වරූපයක්මයි. මේ බ්‍රහ්මයාට රූපාවචර, අරූපාවචර බ්‍රහ්මතලයක බ්‍රහ්මයකුගේ ලක්ෂණ නෙමෙයි තිබීලා තියෙන්නේ. හික්කව මේ බ්‍රහ්මයා තුළින් දැක ඇත්තේ මාර්ගඵල ලාභී බ්‍රහ්මයකුගේ ස්වභාවයයි. එම හික්කව උතුම් සමාධිය තුළින් මේ බ්‍රහ්මයාව දකිනකොට, එම දැක්කාවූ

බ්‍රහ්ම රූපය දැක්කාය කියන තැනින් නතරකොට දැමීමයි සිදුකර තිබෙන්නේ. ඒ බ්‍රහ්ම රූපයත් ඒ මොහොතේම අට්ඨක සංඥාවෙන් දකින්න එම භික්ෂුව කටයුතුකොට තිබෙනවා. බ්‍රහ්මයාගේ රූපය තුළිනුත් ධර්මයමයි දැක්කේ.

ඊයේ සවස් කාලයේ භික්ෂුව මුණගැසීමට පැමිණි තරුණ ස්වාමීන්වහන්සේනමක් භික්ෂුවගෙන් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා. තමා තුළින් හොඳින් සමාධිය වැඩෙනවා. නමුත් විදර්ශනාව දෙසට භිත යොමුවෙන්නේ නැහැ කියලා. එම නිසා විදර්ශනාව ඇතිකොටගන්න හැටි පහදලා දෙන්න කියලා. දැන් බලන්න පෙර සඳහන් කළ බ්‍රහ්මයාගේ රූපය, භික්ෂුවක් විසින් උතුම් සමාධියෙන් දකිනකොට එම භික්ෂුව සමාධිය තුළයි සිටියේ. නමුත් සමාධිය තුළින් බ්‍රහ්මයාගේ රූපය දකින මොහොතේම එම බ්‍රහ්මයාගේ රූපය දැක්කාය කියන තැනින් නතරකරගැනීමට දක්ෂවුණා. එම බ්‍රහ්මයාගේ රූපය ඒ මොහොතේම අට්ඨක සංඥාවෙන් දකින්න දක්ෂ වුණා. විදර්ශනාත්මක සිතක් කියලා දෙයක් නැහැ. විදර්ශනාත්මක සිතක් සකස්වෙන්නේ අවම වශයෙන් සෝවාන් ඵලයට පත්වීමෙන් අනතුරුවයි. එතෙක් අපි සිත විදර්ශනාවට යොමුකර ගත යුතුයි. පංච උපදානස්කන්ධය සකස්වෙන්නෙන් තමා තුළින්මයි. එම පංච උපදානස්කන්ධය අනිත්‍ය වශයෙන් දැකිය යුත්තෙන් තමාමයි. ඒ කියන්නේ තමා තුළ තිබෙන දෙයක් තමයි අපි ලෝකය තුළ සොයන්නේ. බ්‍රහ්මයා කියන රූපය තුළින් විදර්ශනා නුවන ඇතිකරගත්තේ තමාමයි. එහෙම නම් විදර්ශනා නුවන ඇතිකරගැනීමේ ශක්තිය තමා තුළයි තිබෙන්නේ. ඒ නිසා ලෝකය තුළ සොයලා වැඩක් නැහැ.

බැඳීමක් නැති ඇසුරක්...

උතුම් සමාධිය තුළදීත්, සමාධියෙන් බැහැරවත් තමන්ට අරමුණුවන්නාවූ සෑම රූපයක්ම විනිවිද දකින්න. ඒ හැකියාව ඔබ තුළින්ම ඔබ මතුකරගත යුතුයි. පිංවත්, ශීලයෙන් පරිපූර්ණ ඔබ තුළ විදර්ශණාව වැඩෙන්නේ නැහැ කියන්නේ රූපය විනිවිද දැකීමේ ශක්තිය හීනය කියන කාරණයයි. පිංවත් ඔබට අරමුණුවන්නාවූ සෑම රූපයක්ම මළකඳක් කර දකින්න. කුණුවෙන මළසිරුරක් සේ දකින්න. ඇටසැකිල්ලක් කර දකින්න. කිසිදු රූපයක් විනිවිද දැකීමෙන් තොරව මතුව යන්න දෙන්න එපා. මෙවැනි අවස්ථාවක ඔබේ සිත මන්දගාමී වෙනවා. එවිට ඔබ, ඔබේ රූපය මළකඳක්, ඇටසැකිල්ලක් කොට දකින්න. ඉහත මන්දගාමී ස්වභාවයට ඔබ රැවටෙන්න එපා.

විදර්ශනාව වැඩෙනවිට හේතුඵල ධර්මයන් නිසාම සකස්වෙන සජ්තබ්‍යෝ-ජංග ධර්මයන් ගැන අපි අවධානයෙන් සිටිය යුතුයි. මොකද සජ්තබ්‍යෝජ්ඣංග ධර්මයන්ට අපි සමහරවිටක අවබෝධය යැයි රැවටෙනවා. ප්‍රීතිය, පස්සද්ධිය, සමාධිය, උපේක්‍ෂාව කියන ධර්මතාවයන් විදර්ශකයාට මර උගුලක් වෙන අවස්ථා තිබෙනවා. එම නිසාම සජ්තබ්‍යෝජ්ඣංග ධර්මයන් වන සති, ධම්මවිජය, වීර්යයා, ප්‍රීතිය, පස්සද්ධිය, සමාධි, උපේක්‍ෂා කියන ධර්මතාවයන් අනිත්‍ය භාවයෙන් දකින්න අපි දක්‍ෂවෙන්න ඕන. අපි, මේ ගමන යද්දී කාය, චිත්ත, ධම්ම, වේදනා කියන සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයන් අනිත්‍යයයි කියලා අවබෝධ කරගන්න ඕන. සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයන් වැඩීම නිසා ඔබ තුළ සකස්වෙන ඒ සජ්තබ්‍යෝජ්ඣංග ධර්මයන්ද අනිත්‍යයයි කියලා අවබෝධකරගන්න ඕන. සතරසතිපට්ඨාන ධර්මයනුත් සජ්තබ්‍යෝජ්ඣංග ධර්මයනුත් අනිත්‍යයි කියලා අවබෝධ කරගනිද්දී ඔබ අවසානයේ අවබෝධකර ඇත්තේ පංචඋපාදානස්කන්ධය අනිත්‍යයි කියන ධර්මයතාවයයි. සතිය තුළින්ම ධර්මයේ අර්ථය වන අනිත්‍ය සංඥාව වැඩෙන ආකාරයට සජ්තබ්‍යෝජ්ඣංග ධර්මයන් විනිවිද දකින්න. සතියෙන් අනිත්‍යභාවය දකිමින් අපි සතිය තුළ පිහිටන්න ඕනේ. මොකද, සතිය තුළින් තෘෂ්ණාව සැඟවිලා තිබෙනවා. තෘෂ්ණාවෙන් තොර සම්මා සතියයි අපිට වැදගත් වෙන්නේ. සතියෙන් අනිත්‍යභාවය විනිවිද දැක සම්මා සතිය ඇතිකරගන්න. ලෝකයා ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ ධර්මයන් වඩිමින් ඉදිරියට යනවිට පිංවත් ඔබ නවතින්න. ඔබ නවතින්නේ විදර්ශණා නුවනින් ලෝකය දකිමින්. විදර්ශණා නුවනට පුළුවන් ලෝකය ඔබ අභියස නවත්වන්න.

වර්තමානයේ ලොකු ප්‍රවනතාවයක් තිබෙනවා. සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් අවබෝධයක් කරගෙන සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් වඩවා ගැනීම තමයි භාවනාවෙන් එකම බලාපොරොත්තුව වෙන්නේ. හුඟදෙනෙක් සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් තුළින් පමණක් තෘප්තිමත්වෙනවා. වෙනස්වන දෙයක් කෙරෙහි අපි බැඳී ගියොත් එතන දුකමයි සකස්වෙන්නේ. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් හුඟාක් වර්ණනා කරනවා. නමුත් උතුම් නිවන් අවබෝධය වළක්වන අවසාන මාරධර්මය බවට පත්වෙන්නේ සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන්මයි. නමුත් මේ සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන්මයි ධර්මයේ උතුම් ශක්තිය අප තුළට කාන්දුකරවන්නේ. ධර්මයේ වෙනස්වන ප්‍රතිභාවයන් අප තුළට ලබාදෙන්නේ. සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් හොඳින් වැඩෙනවිට ඇතිවන සංසිද්ධිමට, නිවන යැයි රුවටුන පිංවතුන්ලා හිඤ්චට මුණගැසී තිබෙනවා. සජ්තබොජ්ඣංග ධර්ම තුළින් ඒ අයගේ කෙලෙස් යටපත්කොටයි තිබෙන්නේ. මුලින් උපුටලා දමලා නැහැ. තමන් තුළ කෙලෙස් ධර්මයන් මතුවීමට ඉඩනොදී සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් තුළම ඒ පිංවතුන් වාසය කරනවා. අවසාන මාර බන්ධනය විදර්ශණා නුවනින් දකින්න දක්ෂ නැහැ.

මේ උතුම් නිවන් මාර්ගයේදී සතරසතිපට්ඨාණ ධර්මයන් අනිත්‍යයි කියලා දකිනවා වගේම සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් අනිත්‍යයයි කියලා දකිනවා වගේම නිවන කියන කාරණයත් අනිත්‍යයි කියලා දකින්න විදර්ශකයා දක්ෂවෙන්න ඕනේ. නිවනට බැඳී ගියොත් අපි එතැනදීත් පංචඋපාදානස්කන්ධයට බැඳී ගියා වෙනවා. සියුම් ගමනක්, කලබලයකින් තොරව ඔබට යන්න තිබෙන්නේ. නිවන් මාර්ගයේදී එක් සන්ධිස්ථානයක් එනවා තෙරුවන් කෙරෙහි අවල විශ්වාසයෙන් ජීවිතය මරණයට දැමිය යුතු අවස්ථාවක්. ජීවිතය මරණයට දැමීමාය කියන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධය අතහැරුණාය කියන කාරණයයි. රූපය කෙරෙහි වේදනාව, සංඥාව, චේතනාව, විඤ්ඤාණය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව අතහැරුණාය කියන කාරණයයි. ජීවිතය මරණයට දමලයි අපි කවදහරි ඉපදීමත් මරණයත් දෙකම අවසන් කරගත යුත්තේ. මෙතනදී ජීවිතය මරණයට දමනවාය කියන්නේ වස බොනවා, බෙල්ලේ වැලදාගන්නවා, ගහක මුහුදක පනිනවා වගේ වැඩක් නොවේ. නිවන් මාර්ගයේදී ජීවිතය මරණයට දැමීමේදී ආදරයත් ද්වේශයත් යන දෙකම අතහැරෙනවා. ඇලීමත්, ගැටීමත්, උපේක්ෂාවත් තුනම අතහැරෙනවා. කොටින්ම මෙතැනදී නිවන කෙරෙහි තිබෙන කැමත්තත් අතහැරෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ඇති අයෝමය විශ්වාසයයි ඔබව මේ උතුම් පරිත්‍යාගයට මෙහෙයවන්නේ. අපිට එය බලෙන් ඇතිකරගන්න බැහැ.

බලධර්මයන්ගේ දියුණුවයි ඔබට මාර්ගය තුළ ශක්තිය සකස්කරදෙන්නේ. ආගමික හේතුවක් නිසා ගිනිතබාගෙන මරණයට පත්වීමත්, නිවන් මාර්ගයේදී ජීවිතය මරණයට දමනවාය කියන කාරණයත් අහසයි පොළවයි වගේ වෙනස් දෙයක්. ආගමික කාරණයක් උදෙසා ගැටෙන සිතින් අපි ගිනිතබාගෙන මැරුනොත් අපි දුගතියටයි වැටෙන්නේ. නමුත් ධර්ම මාර්ගයේ ශක්තිමත් ආකාරයට ගමන් කරලා, අවසානයේ එක සන්ධිස්ථානයක් එනවා මාරයාත් නිවනත් අතර සටන්භූමියේදී. ඒ තැනදී භික්ෂුවට දැනෙනවා තමා භවය සමග බැඳී ඇත්තේ සියුම් නූලක් වැනි බැඳීමකින් කියලා. මෙන්න මේ සියුම් බැඳීම බිඳින්නයි භික්ෂුව ජීවිතය මරණයට දමන අධිෂ්ඨාණයට එන්නේ. මේ සියුම් නූල වැනි බැඳීම සකස්කර දෙන්නේ සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන් විසින්මයි. එම නිසයි භික්ෂුව ඉහතින් සටහන් කළේ, නිවන් මාර්ගයේ අවසාන තප්පරය ප්‍රමාදකරන මාරබලවේගය වෙන්නේ සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන්මයි කියලා. නමුත් අපි නිවන් මාර්ගය සුද්ද පවිත්‍රකර අවශ්‍ය ජවය ලබාගනිමින්ම සජ්තබොජ්ඣංග ධර්මයන්ගේ අනිත්‍යභාවය දැකීමට දක්ෂ වියයුතුයි. සතිය තුළින්ම අපි සතියේ අනිත්‍යභාවය දකින්න දක්ෂවෙන්න ඕනේ. ප්‍රීතිය පස්සඳ්ධිය තුළින්ම අපි ප්‍රීතිය පස්සඳ්ධියේ අනිත්‍යභාවය දකින්න දක්ෂවෙන්න ඕන.

ඉහත මාර්ග තුළ සිටිමින් පිංවත් ඔබ ඉක්මන් නොවී සිත විවේකයටම ඉඩදෙන්න. ඒ විවේකයෙන් අනිත්‍යභාවය දකිමින් ඉන්න. දීර්ඝකාලීනව විවේකයට බැඳුන පිංවතුන්ලා සමාජයේ කොතරම් සිටිනවාද? මනුෂ්‍යයෙක් දකින්න අකමැතියි. මනුෂ්‍යයෙකුට කපාකරන්න අකමැතියි, මේවා විවේකයේම ආශ්වාදය හැටියටයි අපිට දකින්න වෙන්නේ. මේවා අපිව රවට්ටන ධර්මයේ බොහෝම සියුම් තැන්. විවේකය අත්‍යවශ්‍යයි. ඒත් විවේකයට බැඳෙන්න එපා. කාලයට ගෙවියන්න ඉඩදෙන්න. පිංවත් ඔබ නැවතී සිට ගෙවියන කාලයේ දෙස විදර්ශනා නුවනින් බලන්න. එවිට ඔබ කාලයට, කාලසටහන් වලට බැඳී යන්නේ නැහැ. ජීවිතය කොතැනකදිවත්, කාටවත්, කොතැනකටවත් බන්දන්න එපා. ජීවිතය නිදහසේ තිබෙන්නට හරින්න. මෙය සටහන් තබන භික්ෂුව ලෝකය සමග ඇසුරු කරනවා. හැබැයි ලෝකයාට බැඳෙන්නේ නැහැ. බැඳීමක් නැති ඇසුරක්, මේ උතුම් සද්ධර්මයේ අර්ථය තුළ පමණයි තිබෙන්නේ.

වෙනත් නව ලිපි

ආදරයත් විදර්ශනා නුවණින් දකින්න

තමා තමාට ආදරය නොකරන තාක්කල්, තමා අනුන්ට ආදරය කරනවා. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම නිසා ඔබ සංසාරයක් පුරාවටම හෙලූ කඳුළු මහා සාගරයේ ජලයට වැඩියි කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. පොඩි පහේ ආදරයක්ද, අපි සංසාරයක් පුරාවට කර තිබෙන්නේ. තමා තමාට ආදරය නොකරගත් නිසාම පින්වත් ඔබ අවශ්‍යමනම් ආදරයට ආදරය කරන්න. හැබැයි ආදරයත් විදර්ශනා නුවනින් දකින්න.

හික්ෂුච නැවත කවදාකවත් කාටවත්ම ආදරය කරන්නේ නැහැ. හික්ෂුච දන්නවා අලුතින් ආදරය කරන්න කෙනෙක් මේ ලෝකයේ නැහැ කියලා. මොකද මේ ලෝකයේ ජීවත් වෙන සැම මනුෂ්‍යයෙක්ම, සැම සත්වයෙක්ම මට සංසාරයේදී පෙම්වතෙක් පෙම්වතියක් වෙලා තියෙනවා.

ආදරයේ නාමයෙන් සකස්වෙන වංචාකාරී සිත විදර්ශනා නුවනින් විවෘතව බලන්න. එවිට ආදරය යනු රාගයට ගොදුරු සොයා දෙන මාරු වැලක්ම බව ඔබට අවබෝධ වෙනු ඇත.

මේ ලෝකයේ නමැති අර්ථය වැඩියෙන්ම සැහවී ඇති වචනය ආදරයි. ආදරය යනු මිරිඟුවකි. ඔබ ඔබට ආදරය කරන තාක්කල් ආදරය ඔබට හමු නොවනු ඇත. වාසනාවකි මෙය සටහන් තබන හික්ෂුචට ආදරය හමුවී ඇත. එහෙත් කිසිවෙකුට දීමට කිසිවක් එහි නොමැත.

සංස්කාරයන්ගේ හපන්කම්

රාහුල මහ රහතන් වහන්සේ පිරිනිවන්පාන්නේ වයස අවුරුදු 53 දී. අම්ම තාත්තා දෙදෙනාම ජීවතුන් අතර සිටියදීයි පුතා පිරිනිවන් පාන්නේ. එවිට පින්වත් කුමරෙකුටත් හවයේ අතීත අකුසල් සංස්කාර ජීවිතයේ මැදි වයසේදීම විපාකයට පැමිණියා. අපේ මරණයත් ළඟපාතක තිබෙන්න පළුවන්. අප්‍රමාදී වෙන්න.

දැන් වේලාව රාත්‍රී දහයට පමණ ඇත. හෙට එළිවෙන්න තව පැය අටක් විතර තිබෙනවා. මේ පැය අට තුළ කොච්චරනම් දේවල් සිද්දවෙන්න පුළුවන්ද. මෙව්වර දේවල් සිද්ද වෙන්න පුළුවන්කම තිබෙද්දී පිංවත් ඔබ ඔව්වර ලස්සනට නිදා සිටිනවා සිහිවෙද්දී ඇත්තටම මට ලොකු බියක් දැනෙනවා.

කුසල් වේවා, අකුසල් වේවා මේ සංස්කාර හරිම භයානකයි. හික්ෂුවගේ ගිහි ජීවිතයේදී පාසල් සමයේ පටන්ම මේ අකුසල් සංස්කාර මට එලව එලවා පහර දුන්නා. මම අකුසල් සංස්කාරයන්ගෙන් පහර කමින් වැටෙමින් නැගිටිමින් ගමන් කළා. මේ අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ බරපතල පහරදීම් නිසාම මම මගේ ජීවිතයේ තනිවම හඬපු අවස්ථා ගොඩාක් තිබුණා. දුක කියන්න, දුක බෙදා ගන්න කෙනෙක් නැතුව ධර්මය නොදත් බව නිසාම සංස්කාරයන් මාව පාලනය කරා. මාව යටත් කොට ගත්තා. යම් දවසක මේ උතුම් සද්ධර්මයේ රැකවරණය මම ලැබුවද මම මේ සංස්කාරයන්ගේ යථා ස්වභාවය මතු කොට ගත්තා, හෙළි කොට ගත්තා. අනිත්‍ය සංඥාවෙන් විදර්ශනා නුවනින් සංස්කාරයන්ට පෙරලා පහර දුන්නා, වටෙන්නම පහර දුන්නා. නැවත නොනැගිටින්නට පහර දුන්නා. නැවත සංස්කාරයන්ට හික්ෂුවට භානියක් කරන්න බැහැ. නමුත් අතීත සංස්කාරයන් විපාකයට පැමිණෙව්. වර්තමානයේ හික්ෂුවගේ හික්ෂු ජීවිතයට අතීත කුසල් සංස්කාරයන් වේශයෙන් විපාකයට එන බවක් පෙනෙන්නට තිබෙනවා. ජනප්‍රිය භාවය, සශ්‍රීක සිව්පසය මේ තුවිලි සංස්කාරයන්ට, මේ ප්‍රෝඩාකාරී සංස්කාරයන්ට, මේ ද්‍රෝහී සංස්කාරයන්ට හික්ෂුව එක දශමයකින්වත් යටත් කොට ගන්නට බැහැ. මාරය, මේ සංස්කාර ඔබගේමයි. ඔබගේ පිය උරුමයමයි.

වේලාව රාත්‍රී දහය පහුවෙලා. කුටියේ වහලයේ බාල්කයේ එල්ලා තිබෙන ලන්තැරුමේ ආලෝකය පහලට විහිදෙනවා අඩුයි. කුඩා විදුලි පන්දමේ ආධාරයෙනුයි පින්වත් ඔබට ඉහත සටහන ලිව්වේ. කුඩා විදුලි පන්දම, සටහන් තබන තනි රූල් පොත, ලියන පෑන පුජා කළ පින්වත් ඔබලාට ගොඩාක් පින්.

දුකම සොයා යන දෙමාපියන්

සම්මා දිට්ටියේ අර්ථයන් ගැන සිහිපත් කරමින් සිටින කොට හික්ෂුවට තම අම්මා තාත්තා සිහිපත් වුනා. දස මාසයක් කුසේ හොවා ගෙන හදලා ලේ ටික කිරි කරලා පොවලා ශිල්ප උගන්වලා සමාජ යුතුකම් වගකීම් කියලා දීලා දෙවියන් මනුෂ්‍යයින් වන්දනා කරන තැනට මාව ඔසවා තියලා ඒ දෙමාපියන් හව ගමනේ ඇතින් ඇතට යන්න ගියා. දුක තුරුල් කොට ගනිමින් හවයේ ඇතින් ඇතට යන්න ගියා, ලෝකයට තවත් දරුවන් බිහි කරන්න. ලෝකය මොන තරම් අසාධාරණයක්ද. මේ අසාධාරණ ලෝකයෙන් මිදෙන්නමයි ඕනේ, මිදෙන්නමයි ඕනේ. ඔබේ අම්මාට තාත්තාට මේ අසාධාරණ ලෝකය ගැන කියලා දෙන්න.

පින්වත් ඔබේ අම්මා තාත්තා කියන්නේ, අතීතයේ රහතන් වහන්සේලා රහත් මෙහෙණින් වහන්සේලා මේ ලෝකයට බිහි කරපු අම්මලාමයි, තාත්තලාමයි. එවන් ගුණයක් හඬවන්න එපා. මේ සංසාර ගැඹුර ගැන ධර්මයෙන්ම කියලා දෙන්න.

තෘෂ්ණාව

පින්වත් ඔබේ දෑසට කඳුළු ගලන පළියට කඳුළු පිසදමන්න යන්න එපා. එවිට ඔබේ ලේන්සුව කඳුලින් තෙත් වෙව්. ඔබේ සිතට සිතුවිලි නැගෙන පළියට ඒවා ගැන සිතන්න යන්න එපා. එවිට ඔබේ ලේන්සුවට ඉස්පාසුවක් ලැබේවි. සිතුවිලි සිතට නැගෙන පළියට ඔබ සිතුවොත් සංස්කාර නමැති කඳුලින් ඔබේ හවයට ගලාගෙන යන විඤ්ඤානය තෙත් වෙව්.

පින්වත් ඔබ තුල යම් අරමුණක් තිබුනොත් තමයි විඤ්ඤානය යට පවතින්න හැකි යමක් සිතන්නේ. යම් සිතුවිල්ලක් සිතේ පවතින්නේ නැතිනම් විඤ්ඤානයේ පැවැතීමට අරමුණක් නැතුව යනවා. පිහිටක් නැතුව යනවා. ඒ නිසා ඒ මොහොතේ තන්හාව උපදින්නේ නැහැ.

විවේකීව බලා සිටියදී හිස් අවකාශයයි දර්ශනය වෙන්නේ. එහි කිසිම රූ රටාවක් නැහැ. තෘෂ්ණාව කොයිතරම් නම් සංකීර්ණද. නා නා හැඩයන්ගෙන් යුත් රූ රටාවන්ගෙන් හිස් ලෝකය පුරවනවා. තණ්හාවේ මැහුම්කාරිය පස්සය ළඟදී හරිම වේගවත්. එයා හරියට එම්බිරොයිඩ් මැෂිමක් වගෙයි. ලෝකය තුල විචිත්‍ර රූ රටා මවනවා.

පින්වතුන් තුල රූපය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව මෝදු වෙද්දී ලස්සනට වගේම අවලස්සනටත් වටිනාකමක් ලැබෙනවා. තෘෂ්ණාව රූපය කෙරෙහි බැහැරට යද්දී අවම වශයෙන් ලස්සනටත් වටිනාකමක් ලැබෙන්නේ නැහැ. ලස්සනත් අවලස්සනත් දෙකම නිර්මාණය කොට දෙන්නේ තෘෂ්ණාව විසින්මයි.

ශාසනයේ ලොකු පිබිදීමක්, චතුරාර්ය සත්‍ය ඇහෙනවා. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය ඇසෙනවා. සද්ධර්මය පැය 24 පුරාම දෝංකාර දෙනවා. එහෙත් ගිහි පැවිදි ජීවිත වලින් අල්පේච්චතාවය ලද දෙයින් සතුටු වීම සරල ජීවිතය මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවේ උතුම් අර්ථයන් වේගයෙන් ඇතට පලා යනවා. ශාසනයේ ලොකු පිබිදීමක්, ධර්මයේ සැබෑම අර්ථය පිළිබඳ ලොකු කමටහනක් වර්තමානය තුල සැඟවී තිබෙනවා. හිස ගිනි ගත්තෙක් ඒ ගින්දර නිවාගන්නේ යම්සේද හව ගින්දර අප්‍රමාදීව නිවාගන්න.

රාගය

බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටින කාලයේ එක් රහතන්වහන්සේ නමක් සිංහනාදයක් කරනවා මම බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් කමටහන් අරගෙන බොහෝම වීර්යයෙන් භාවනා කලා , එදා රාත්‍රියේ මම වැඩසිටියේ අමු සොහොනක ,මගේ ඉදිරියේ තිබුණේ සවස අමුසොහොනට ගෙනත් දාපු තරුණියකගේ මළසිරුරක් ,මම එම තරුණියගේ මළසිරුර අරමුණුකොට භාවනා කලා . තුවිලි සිත, අවිචාරවත් සිත ,අස්වාභාවික සිත ,එම තරුණියගේ මළසිරුර තුලිනුත් ,මගේ සිතේ රාගය ඇවිස්සුවා .රාගයෙන් මගේ සිත ඔද්දල් උනා .මට තව දුරටත් එතන රැඳෙන්න පුළුවන්කමක් ලැබුණේ නැහැ.මම එතැනින් ඉවතට වැඩියා.කාමයේ තුවිලිභාවය ,කාමයේ අස්වාභාවිකභාවය අරමුණුකොට භාවනා කලා, මම කාමය දමනය කලා.මම කාමය මුලිනුපුටා දැමීම කියලා ,එම රහතන්වහන්සේ උතුම් ධර්මාවබෝධයෙන් පසුව සිංහනාදයක් කරනවා .

පිංවත් ඔබ තුල රාග සිතක් ඇති වෙන සැම මොහොතකම ,එම රාග සිතට අරමුණු වෙන ස්ත්‍රී හෝ පුරුෂ රූපය ,ඉදිමි ,විකෘති වී ගිය ,කුණුවි ඕජාව ගලන,පණුවන් ගැවසිගත් මළකුණක්සේ දකින්න.ඒ කුණුවෙන මළසිරුර තුලින් අට්ඨික සංඥාව මතුකොටගන්න ඒ කියන්නේ ඇටසැකිල්ලක් කොට දකින්න. රාග සිත හමුවේ ඉහත කමටහන නැවත නැවත සිහිකරන්න .පුහුණුව දිගින් දිගටම කරගෙන යන්න .රාග සිතක් සකස්වෙන මොහොතේම ඊට අරමුණු වෙන රූපය ,පණුවන් නලියන ඉදිමි කුණුවියන රූපයක් හැටියට දකින්න .ඉහත කමටහනටත් ,රාග සිත දමනය නොවෙනම් ,රාගයේ ඇති අස්වාභාවික භාවය,කිලිටිභාවය, අපවිත්‍රභාවය නිරතුරුව නුවනින් දකින්න පුහුණුවෙන්න. එවිට රාග සිත දමනය වෙවි.

රාගය අන්ධය. ශිලාවාරකම,කීර්තිය, තනතුර, වැදගත්කම, අන්ධ රාගය නොහඳුනයි. දැස් පෙනෙන පිංවත් ඔබ,අන්ධයා දෙන කනවැල අල්ලාගන්නේ නැතිව, අන්ධයාට අට්ඨික සංඥාව නැමති කණවැලම ඇල්ලීමට දක්ෂවෙන්න.

මෙය සටහන් තබන භික්ෂුව, රාගය හොදින් අවබෝධකොට ගත්තෙකි .රාගය යනු පස්සය තෘෂ්ණාවෙන් තෙත්කිරීම නිසා හටගන්නා රස්තියාදුකාර සිතුවිල්ලක්

පමණක්මය. පස්සය අනිත්‍ය වශයෙන් දකින මොහොතේ ,තෘෂ්ණාවටත්,රාගයටත් ,පැවත්මක් නැතිවී යනු ඇත.

රාගය බියගුළුය . එහෙත් වේගවත්ය.සහවාගෙනම,සැහවී සිටිමින්ම ක්‍රියාත්මකවීමට මාන බලන්නෙකි.සැගවෙන රාග සිත විවෘත කොට ගන්න. එවිට එහි වැදගැම්මකට ඇති කිසිවක් හමු නොවනු ඇත.

රාගය ඔබ සුන්දර මවා පාන්නෙකි. ඔබ මනසෙහි ඉදිකොටදුන් සිහින මාලිගාවල කොතෙක් අපි ජීවත්වෙන්න ඇතිද. දෙතිස් කුණුපයන්ගෙන් යුත් රූපයත්,කොතෙක් රිද්ම ලාලිත්‍ය, මෝස්තර රටා , දමා මනසට අහර කොට දෙන්නට ඇතිද. අකුසලයේ රාත්‍රීන් කොතෙක්නම් අපේ අතීත සංස්කාර ගොන්නට එකතු කොට දෙන්නට ඇතිද.යම් දවසක යමෙක් රාගය අවබෝධ කොට ගන්නේනම් ඔහු රාගය අවබෝධකොට ගන්නේ, රාගයේ තුළුව භාවයේ අද්දැකීම් තුලින්මය.

දවස ගෙවී ගිහින් රැහැයියන්ගේ හඬින් රාත්‍රිය පිබිදෙනවා සිව්පාවුන්, ලේ මස් සුවඳ ඉව කරමින් කැලේ ගොදුරු සොයනවා .රාත්‍රිය ප්‍රවේශමෙන් සමාධියක් නොවැඩුණු සිතකට රාගය පහසු ගොදුරක් වෙනවා.

ආහාර සොයාගෙන අයාලයේ යන සිත වේවැලක් අරගෙන නවත්වන්නට බැහැ. නිවුණු ධර්මයක් ළඟ ඔබත් නැවතුනොතින් සිතත් ඔබ ළඟ නවතීවි.

මාලිගාවක නැති සැපය රැළුන මේ පොඩි කූටිය නිවුණු සිතුවිල්ලක උරුමය මෝදු කොට දෙන ධර්මයක්මය.කාත් කවුරුවත් නැති ජීවිතය, අනුන්ගේ සිව්පසයෙන් යැපෙන ජීවිතය ,කාගෙවත් සෙනෙහසක් නොපතන ජීවිතය, හික්ෂුත්වයයි, ලෝකයේ උතුම්ම ජීවිතය...

සැකය

හික්ෂුව මේ වස්කාලය වැඩ සිටින ගම්මානයේ පිංවතුන්ලා කෘෂිකර්මාන්තයෙන් ජීවත්වන්නේ ස්වාමීන්වහන්සේන්මකට පිණිසපාතය බෙදීම පිංවත් ගැමියන්ට නුහුරු දෙයක්.එම පිංවතුන්ලා ගමේ පන්සලට දානය පුජා කරලා තමයි පුරුද්ද තිබෙන්නේ.ඒ නිසා එම පිංවතුන් ලැබුණු අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජනය ගන්නව. පසුගිය දවසක හික්ෂුව වැඩසිටින කුටියට පොලිසියේ මහත්වරු දෙදෙනෙක් පැමිණියා පොලිසියේ මහත්වරුන් ප්‍රකාශකලා හාමුදුරුවන්ට විරුද්ධව පැමිණිල්ලක් තිබෙනවා කියලා . එහා ගමේ පිංවතෙක් පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කරලා . සැකසහිත හාමුදුරුනමක් ,තනිවම කන්දේ කුටියේ සිටිනවා උන්වහන්සේ ගමේ අයට කුටියට එන්න , අවසර දෙන්නේ නැහැය කියලා. පොලිසියේ මහත්මයා පැමිණිල්ල කියවනකොට, හික්ෂුවට සිනාගියා . ඒ සිනහව තුලින්ම ඒ මහත්මයා දැනගත්තා ,හික්ෂුව සැක සහිත කෙනෙක් නොවන විත්තිය . හාමුදුරුවනේ කරදරකලාට සමාවෙන්න කියලා ඒ නිලධාරීන් පිටත්වගියා. කෙටි විස්තරයක් සටහන් කොට ගෙන.

සැකය ඇතිවත් බැරි, නැතිවත් බැරි දෙයක්.නමුත් ශිල්පතුන් සැකකිරීම,සංසාරයේ අන්ධභාවය ,ගොළභාවය , බිහිරිභාවය, ලැබට හේතු වන්න පුළුවන්.ඒ වගෙමයි ශිල්පතුන් සැකකිරීමෙන් ,යම් දවසක ,සංසාර භවයේදී දෙතිස්මහාපුරුෂ ලක්ෂ්‍යයන්ගෙන් පරිපූර්ණ වූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මුණගැසුනද, උන්වහන්සේව සැක කරන තැනට අපිව පත් කරන්න පුළුවන් . ඒ නිසා සැකය ඉදිරියේ හොඳින් පරීක්ෂාකාරී වෙන්න.

බුදුරජාණන්වහන්සේගේ උපස්ථායක වශයෙන් කටයුතුකල සුනක්ඛත්ත හාමුදුරුවෝ, බුදුරජාණන්වහන්සේව සැක කලා . කෝකාලිත හාමුදුරුවෝ,සාරිපුත්ත මහරහතන්වහන්සේව සැකකලා.මෙත්තිය හික්ෂුණිය, ධබ්බමල්ලපුත්ත රහතන්වහන්සේව සැකකලා. මේ සැම කෙනෙක්ම සංසාරයේ ඇත පටන්ම ශිල්පතුන් සැකකරමින් පැමිණ තිබෙනවා.දේවදත්ත හාමුදුරුවෝ බුදුරජාණන්වහන්සේව සැක නොකලානම් , මොනතරම් භාග්‍යක්ද . එත් එක එහෙම වෙන්නේ නැහැ මොකද සියල්ල සිද්ධවෙන්නේ අතීතයේ පුහුණු කරපු ධර්මතාවයන්ට අනුවයි ශිල්පතුන් සැක කිරීම නිසාම ,මේ සියළුදෙනාම නිරයටයි වැටුනේ. පිංවත් ඔබත් ශිල්පතුන් සැක කරන කෙනෙක් නම්, ඒය සංසාර පුරුද්දක් වෙන්න පුළුවන්.වහ වහා නිවැරදි වෙන්න.

පිංචන් ඔබ වැල්ලේ ,පා සටහන් තැබුවොත් , රළ පහරට, පා සටහන් මැකියාවි. පිංචන් ඔබ කොතෙක් පිංකම් කලත් අකුසල් මුලයන් වඩනවා නම් පිනේ අර්ථයත් මැකිලා යාවි.

ප්‍රභාශ්වර සිත

සිත කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුනුවිට ,සිත හරිම ප්‍රභාශ්වරයි. දිව්‍යතල, බ්‍රහ්මතල සතර අපාය ,විනිවිද දකින්න .ඒ ප්‍රභාශ්වර සිතට පුළුවන්. සිත කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුනුවිට, සිත හරිම තියුණුයි .රූප වේදනා, සංඥා, චේතනා,විඤ්ඤා,ධර්මයන් තියුණු සිතින් විනිවිද දකින්න පුළුවන්. මෙවන් ආශ්වර්‍යමත් සිතක් ,මේ නිමේශයේදීත් පින්චන් ඔබ තුල සකස්වෙද්දී ,එම සිතෙන් ,අවම වශයෙන් ඔබ දෙසවන් බලනවද? වර්තමානයේ සකස්වන සිතෙන් ,පින්චන් ඔබ ,ඔබ දෙස බලනවානම් ඒ දකින සිතත් ,ඔබ අනිත්‍ය වශයෙන් දකින්න.. එතකොට ප්‍රශ්නාර්ථයක් ඇතිවුනොත් ,ඒ සිතත් අනිත්‍යය වශයෙන් දකින්න. එතකොට ආශ්වාදයක් ඇතිවුනොත් ,ඒ සිතත් අනිත්‍යය වශයෙන් දකින්න .එතකොට සිතේ සන්සිද්ධිමත් ඇතිවුනොත් ,ඒ සිතත් අනිත්‍යය වශයෙන් දකින්න.

මොකක්ද අවසානය, පින්චන් ඔබ තුල වැඩෙන ප්‍රඥාව ඉදිරියේ ඔබේ සිත, පස්සය අභියස දණගසාවි.

කරගැට බිඳී ගියොත්

සමහර ඉඳල් තිබෙනවා, ඒවායෙන් නිතර අතුගානකොට ඉඳලේ මිටත් දහඩියත් මුසු වෙලා අතේ කරගැට එනවා, ඒ කරගැට බිඳී ගියහම හරිම වේදනාවයි. අතේ කරගැට එනවා වගේම ආධ්‍යාත්මික රූපයත්, බාහිර රූපයත් විඤ්ඤාණයත් මුසු වෙලා පස්සය, තෘෂ්ණාවේ දහදියෙන් තෙත් උනොත් සිතෙන් කරගැට එනවා...

සිතේ ඇතිවෙන කරගැට වලට ආශ්වාදයේ කරගැට කියලයි කියන්නේ.මේ ආශ්වාදයේ කරගැට බිඳී ගියහමත් හරිම වේදනාවයි.

සිර ගෙවල් වල දඬුවම් ලබමින්, රෝහල් වල අසනීප වලට දුක් විඳිමින්, ආයතන වල, ව්‍යාපාර වල, වැඩබිම්වල සේවය කරමින් මනුෂ්‍යයින් ආශ්වාදයේ කරගැට බිඳියාමේ වේදනාව, ආදීනවය, නිරතුරුවම අත් විඳිනවා.

පින්වත් ඔබ තෘෂ්ණාවේ දහදියෙන් මිදුනොත්, නැවත,. අතේ කරගැට ආවත් නැවත කවදාකවත් සිතේනම් ආශ්වාදයේ කරගැට එන්නේ නැහැ.

අර්ථවත් ව්‍යායාමය

බුදුරජාණන් වහන්සේ, පැවිදි අපට අර්ථවත් ව්‍යායාම ක්‍රමයක් දේශනා කරනවා. උදේම පාත්‍රය අරගෙන ගමට පිණ්ඩපාතය වඩින්න සැතපුමක් දෙකක් තුනක් දුර වෙන්න පළුවත්, පිණ්ඩපාතය කරගෙන කුටියට ඇවිත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාවෙන් පිණ්ඩපාතය වළඳන්න, එක වේලෙන් යැපෙන්න විවේකී වෙලාවට සක්මනට ගොඩ වෙලා පියවරට දෙනෙත් යොමාගෙන සක්මන් කරන්න. පින්වතුන්ලා තුන්වේලම ආහාර අනුභව කරලා කරන ව්‍යායාමයන්ට වඩා ඉහත ව්‍යායාමය කොච්චරනම් ගුණාත්මකද?

කෑම මේසයේදී පින්වත් ඔබ අහාර වර්ග හතරක් අනුභව කරනවා කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

1. කබලින්කාර ආහාර
2. පස්ස ආහාර
3. මනොසන්වේතනා ආහාර
4. වින්‍යාන ආහාර

මේ සෑම ආහාරයක්ම සකස් වෙන්නේ තෘෂ්ණාව හේතුවෙන්. ධර්මයට කෑමති ඔබ කරුණාකර කෑම මේසයේදී තෘෂ්ණාව අනුභව නොකොට ආහාර පමණක් අනුභව කරන්න.

කෑම මේසයේදී තෘෂ්ණාවෙන් තොරව ආහාර අනුභව කරන්නේ, ආහාරය ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කිරීමෙන්ය. මේ ආහාරය මගේ ශරීරයේ මදය පිණිස නොවේ, ජවය පිණිස නොවේ, අලංකාරය පිණිස නොවේ කියලා මෙනෙහි කරමින් ආහාර අනුභව කරන්න.

ආහාර කෙරෙහි තෘෂ්ණාව ඇති වුනොත් ඇටසැකිල්ලක් සිතෙන් මවාගන්න. මේ ආහාරය ඇටසැකිල්ලේ පෝෂණය සඳහායි දකින්න. ආහාරය කෙලෙස් ඇතිකරනවා, සම්මා දිට්ඨියෙන් පින්වත් ඔබව ඇත් කරනවා. ආහාර ප්‍රවේශමෙන් පරිහරණය කරන්න.

මම උදේම පාත්‍රය අරගෙන, කුටියෙන් එලියට බහින්නේ රොඩ් පවුලක දරුවෙක් පොල්කට්ටක් අරගෙන, සිහමන් යදින්න රොඩ් රැහෙන් එලියට බහිනවා වගේ කියලා, සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ වරක් සිංහනාද කරනවා. ඒ උතුම් පරපුරේ,

ආත්ම ගරුත්වය අපි රකින්න ඕනේ, දායක පින්වතුන්ලගෙන් අපි කැමති දෙය ඉල්ලලා නොව, ලැබෙන දෙය වලඳලායි.

පිණ්ඩපාතය සැහැල්ලුය, සරලය, දුප්පත්ය, එහෙත් ඒ පිණ්ඩපාතය තුල අප්‍රමාදී බවද සැඟවිලාය. කුසගින්න නොදැනෙන, පිපාසය නොදැනෙන, මනුෂ්‍ය ධර්මයන් ඉක්මවාගිය, උතුම් තැනයි හික්කුත්වය.

.....

දීර්ඝ අවිච්ඡේදී ධර්මදේශනා මාලාවක් නිමාකොට, විච්ඡේදී වස් සමයක නිහඬ නවාතැන්පල. මේ නවාතැන්පල මාගේ සුන්දර කුටිය නොව, අතීතයේ දසදහස් වාරයක්, මා වලඳැමු සුසාන භූමියයි.

නෙත ගැටෙන දසුනින්, ආශ්වාදයද නොව, ආදීනවයද නොව, නිස්සරනයේම අර්ථය මතුකොට ගන්න දක්ෂ වෙන්න. දුප්පත් කටුමැටි කුටියක, පිරි ඉතිරයන ධර්මයේ පොහොසත්බව, අඳුරු රැයක වුවද, ප්‍රභාශ්වර සිතක උරුමය ඔබට ලබාදෙනු ඇත. මේ සුවිසල් නිවාස අතහැර, වගකීම් යුතුකම් වලින් මිදී, කවදාකනම්, මෙවැනි කටුමැටි කුටියක ධර්මයක් සමග තනිවෙන්නද. රාත්‍රියට, තුනී ගී ගයන, රැහැයියන්ගේ හඬ පරදා, නිහඬ සිතුවිලි අනිත්‍ය සංඥා මතුකොට දෙනු ඇත. ධර්මය විවෘතව ඇත, ධර්මය බබලමින් ඇත, පංච නිවරණ යටපත් වූ සිත, දිව්‍ය විමානායක නැති අසිරියක් කටු මැටි කුටියක, ඔබට නොපෙනෙන ලෙස සඟවා ඇත. පුංචි කුටියේ බිත්ති හතර තුල, මගේ සිත නැවතිලාය. ලෝකයා සතුටුවෙනු ඇත. විනෝද වෙනු ඇත. කාමච්චන්දයන් විඳිනු ඇත. මගේ සිත, පුංචි කුටියේ බිත්ති හතර තුල නැවතිලාය. මහ හොඳට පැහැදිලිය, එකම මග ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයයි, එම මාර්ගයට පිවිසෙන දොරටුව, සම්මා දිට්ඨියි, සම්මා දිට්ඨියට, ප්‍රවිෂ්ඨ වන දොරටුව, කල්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රයත්, සද්ධර්ම ශ්‍රවණයත්, ශ්‍රවණය කලාවූ සද්ධර්මය නුවණින් මෙනෙහි කිරීමත්ය. සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක කල්‍යාණ මිත්‍රයා යනු, පින්වත් ඔබව උතුම් සම්මා දිට්ඨියට යොමු කරවන පින්වතාය.

උතුම් බිම්කඩ

ගලා යන දියපාරක ගල්පර තිබෙනකොට,ජලයේ කැලඹීම වැඩියි ,අකුසල් සංස්කාර ජීවිතවලින් ක්‍රියාත්මක වන විට,බලාපොරොත්තු කඩවීමුත් වැඩිවනවා .සිතනදෙය, පතනදෙය සිද්ධතොවන විට,ඒවාට පිළිතුරක් හැටියට අපි සොයාගන්නේ ,තවත් ප්‍රශ්නයක ආරම්භයක් මයි .

සම්මා දිට්ඨියට පත්වෙව්ව ,දස දහස් ගණන් දෙවියන් ,බ්‍රහ්මයන් ,නිතිපතා වන්දනා කරන උතුම් බිම්කඩක් මේ ලෝකධාතුවතුල තිබෙනවානම් ,ඒ උතුම් බිම්කඩ මේ උතුම් සද්ධර්මයි .පින පිරිහී දිව්‍ය ආයුෂ පිරිහී යන දෙව්වරු ,නැවත පින් කිරීමට උපත ලබන්නට ප්‍රාර්ථනා කරන යම් උතුම් බිම් කඩක් මේ ලෝක ධාතුවතුල තිබෙනම් ,ඒ උතුම් බිම්කඩ මේ උතුම් සද්ධර්මයි .මේ පින් බිමේ ඒ උත්තරිතරබව තේරුම් නොගත් යමෙක් වේද ,ඔහුගේ දුර්වල සම්මා දිට්ඨියමයි .

මහා සාගරය ,යම් දවසක සිඳිලා යනවා ,සිනේරු පර්වතය යම් දවසක වැනසිලා යනවා. මහපොලව යම් දවසක අළු දුටුලි වෙලා යනවා.නමුත් සත්වයාගේ දුක නම් ඒ විදිහට කෙලවර වන්නේ නැහැ .දම්වැලෙන් ගැටගැසූ සුනඛයා සේ ,රූප වේදනා ඇසුරුකොට ,කණුව වටේ යනවා කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

දක්ෂයා රූප වේදනා ඇසුරුකොටගෙන කණුව වටේ දුවන්නේ නැහැ ,නිදහස් වෙනවා .දුක ඉදිරියේ පින්වත් ඔබ ලෝකය වටේ දුවන්න එපා .මේ උතුම් පින්බිමේ දෙපා තබාගෙන නිදහස් වෙන්න බලන්න .එසේ නොවුනහොත් යම් දවසක ලෝකය විනාශවී ගියද ,පින්වත් ඔබගේ දුක ජීවමානව පවතීවි .

ජීවිතයේ කොනක් ධර්මයේ ගැටගහලා ,තෘෂ්ණාව හබාගෙන දුවන එකේ තේරුමක් නැහැ .තෘෂ්ණාවේ අර්ථය ධර්මයෙන් හදුනාගෙන ධර්මය ළගම නවතින්න .

කටු අත්තක්

පින්වත් ඔබ කටු අත්තක පැටලුනොත් ,විවේකීව අනතුරකින් තොරව ,කටු අත්ත ගලවලා දමන්න පුළුවන් .පින්වත් ඔබ තුල සකස්වන පස්සය ,තෘෂ්ණාව ,නමැති කටු අත්තේ පැටලුනොත් ,හවයට ගලාගෙන යන සංස්කාරයක් ඔබතුල සකස් වෙනවාමයි.

ඇසින් දැක්ක දෙය දැක්කාය කියන තැන නවතින්න,කනට ඇසුන දෙය ඇසුනාය කියන තැන නවතින්න .සිතට දැනුන දෙය දැනුනාය කියන තැන නවතින්න.එවිට තෘෂ්ණාව නමැති කටු ඇත්තට පස්සයේ ඇමිනෙන්න බැරිව යනවා.

ඒ නිමේෂයේදී ,තෘෂ්ණාවට පැවැත්මක් නැතිව යනවා.

හවයට ගලායන සංස්කාරයකින් පින්වත් ඔබ වැළකෙනවා...

.....